

Jaarstukken 2018

Inhoudsopgave

■ 1	Inleiding en leeswijzer	
■ 2	Bestuurlijke structuur	
	2.1 Samenstelling Raad	7
	2.2 Samenstelling College	8
■	Jaarverslag	
■ 3	Programmaverantwoording	
	3.1 Bouwend Voorst	13
	3.2 Mooi Voorst	16
	3.3 Bedrijvig Voorst	21
	3.4 Gezond Voorst	25
	3.5 Sociaal Voorst	32
	3.6 Veilig Voorst	37
	3.7 Dienstverlenend Voorst	39
	3.8 Algemene dekkingsmiddelen en financieringen	42
	3.9 Overhead	44
■ 4	Paragrafen	
	4.1 Paragraaf Lokale heffingen	46
	4.2 Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing	55
	4.3 Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen	59
	4.4 Paragraaf Financiering	66
	4.5 Paragraaf Bedrijfsvoering	72
	4.6 Paragraaf Verbonden partijen	77
	4.7 Paragraaf Grondbeleid	88
■	Jaarrekening	
■ 5	Balans	
	5.1 Balans per 31 december 2018	94
■ 6	Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	
	6.1 Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over het jaar 2018	97
■ 7	Toelichtingen	
	7.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	99
	7.2 Toelichting op de balans per 31 december 2018	104
	7.3 Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	118
■ 8	Bijlagen	
	Behorend tot de gecontroleerde jaarrekening	141
	8.1 SISA bijlage	142
	8.2 Overzicht baten en lasten per taakveld	146
	Niet behorend tot de gecontroleerde jaarrekening	148
	8.3 Controleverklaring	149
	8.4 Vaststellingsbesluit	154
	8.5 Overzicht investeringen	155

Hoofdstuk 1

Inleiding en leeswijzer

Algemeen

Voor u liggen de jaarstukken van de gemeente Voorst over het boekjaar 2018. De jaarstukken zijn het sluitstuk van de budgetcyclus 2018. Hiermee legt het college van burgemeester en wethouders verantwoording af aan de raad over het gevoerde beleid.

De jaarstukken bestaan uit de navolgende onderdelen:

- Jaarverslag (programmaverantwoording en paragrafen);
- Jaarrekening (balans met toelichting, overzicht van baten en lasten met toelichting en bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen).

In de programmaverantwoording van het jaarverslag wordt uiteengezet wat van het voorgenomen beleid is gerealiseerd en welke nieuwe onderdelen in het rekeningjaar van belang zijn geweest. Het is een rapportage die ingaat op de in de Programmabegroting 2018 gestelde drie “W”-vragen: “Wat willen we bereiken?”, “Wanneer zijn wij tevreden?” en “Wat mag het kosten?”. De paragrafen in het jaarverslag gaan over de lokale heffingen, weerstandsvermogen en risicobeheersing, onderhoud kapitaalgoederen, financiering, bedrijfsvoering, verbonden partijen en grondbeleid. Deze paragrafen geven een ‘dwarsdoorsnede’ van de betreffende onderwerpen in de jaarrekening.

De jaarrekening geeft een zodanig inzicht dat een verantwoord oordeel kan worden gevormd over de financiële positie per 31 december 2018 en over de baten en lasten over 2018. Het is, vergeleken met het jaarverslag, een meer cijfermatige rapportage met toelichting en tevens een analyse van de afwijkingen van de jaarcijfers ten opzichte van de begroting. In de jaarrekening is een overzicht opgenomen van de voornaamste afwijkingen ten opzichte van de begroting op programmaniveau.

Financiële beschouwing

De jaarrekening 2018 sluit met een nadelig saldo van afgerond € 3.164.700. Na verwerking van de effecten van het Voortgangsbericht 2018 en de Bestuursrapportage 2018 werd nog rekening gehouden met een nadelig resultaat van € 630.800. Het uiteindelijke resultaat is dus € 2.533.900 nadeliger uitgevallen. Dit nadeel is voornamelijk te wijten aan het forse tekort binnen de gedecentraliseerde taak Jeugdzorg binnen het sociaal domein. Daarnaast zijn er ook een aantal incidentele meevallers zoals het voordelig resultaat vanuit de grondexploitatie en verkoop van gemeentegrond. In de toelichting op het overzicht van baten en lasten in deze jaarrekening (bladzijde 127 en verder) worden de financiële afwijkingen per programma uiteengezet.

Het resultaat van deze jaarrekening is separaat op de balans opgenomen. Aan uw raad wordt een afzonderlijk voorstel voorgelegd voor de bestemming van dit resultaat.

Het college van burgemeester en wethouders

Hoofdstuk 2

Bestuurlijke structuur

2.1 Samenstelling Raad

De samenstelling van de gemeenteraad van Voorst per 31 december 2018 was als volgt:

Partij	Raadzetels	Fractievertegenwoordigers	Wethouders
Gemeente Belangen	9	2	2
VVD-Liberaal 2000	4	4	
CDA	2	5	1
PvdA-GroenLinks	2	2	
D66	1	5	1
Lijst Arend	1	1	
Totaal	19	19	4

Voorzitter gemeenteraad

De heer drs J.T.H.M. (Jos) Penninx

Raadsgriffier

Mevrouw drs B.J.M. (Bernadette) Jansen

Fractie Gemeentebelangen

De heer R.R.S. (Robert) Bosch (fractievoorzitter)

Mevrouw I.W.M. (Ingrid) Aarnink - Westerbeek

De heer B.G.J. (Bjorn) van Ekeren

De heer E.K. (Edo) Horstman

De heer R.G.H. (Rein) Hazelaar

Mevrouw H.G.M. (Miriam) Jansen-Greiving

De heer J.I.H.M. (Han) Lubberink

De heer mr. S.J.T. (Johan) Homan

De heer R. (Robin) Hafkamp

Fractie VVD-Liberaal 2000

De heer mr. ing. G. (Gerrit) Schimmel (fractievoorzitter)

De heer R.W. (Ruud) Kooij

Mevrouw J.H. (Ans) van Amerongen - Elfferich

De heer J.E. (Emiel) de Weerd

Fractie CDA

De heer E. (Bert) van de Zedde (fractievoorzitter)

Mevrouw M.M.G. (Margret) Suelmann

Fractie PvdA-Groen Links

De heer L. (Bert) Visser (fractievoorzitter)

Mevrouw B.M. (Bertine) Grevinga

Fractie D66

De heer P.T.M. (Paul) Jonkman (fractievoorzitter)

Fractie Lijst Arend

De heer A.A. (Arend) Jansen (fractievoorzitter)

2.2 Samenstelling College

De samenstelling van het college van burgemeester en wethouders van Voorst per 31 december 2018 was als volgt:

Burgemeester Jos Penninx

Portefeuille Algemene Zaken, communicatie en handhaving

Bestuursorganen, Bestuurlijke samenwerking, Openbare orde en veiligheid, Evenementenbeleid, Algemene plaatselijke verordening, Brandweer en rampenbestrijding (waaronder overstromingen en veeziektes), Integrale handhaving, Bestaande landgoederen, Kabinetszaken en communicatie, Gemeentelijke dienstverlening en burgerzaken, Archiefzaken

Wethouder Hans van der Sleen (Gemeente Belangen)

1^e loco burgemeester

Portefeuille Middelen, beheer openbare ruimte, sport en mobiliteit

Grondexploitaties, Sport en sportaccommodaties, Onderwijsaccommodaties, Beheer openbare ruimte, Verkeer en vervoer, Waterbeheer en riolering, Civieltechnische werken, Gemeentelijke gebouwen, Markt, Financiën, Personeel, Informatiebeleid en automatisering

Wethouder Harjo Pinkster (CDA)

2^e loco burgemeester

Portefeuille Welzijn, onderwijs en economie

Jeugd en onderwijs, Kunst en cultuur, Vormings- en ontwikkelingswerk (waaronder bibliotheek), Minderheden en vluchtelingen, Economie, Recreatie en toerisme, Subsidiebeleid

Wethouder Wim Vrijhoef (D66)

3^e loco burgemeester

Portefeuille Transitie, Wet
maatschappelijke ondersteuning en werk
& inkomen

Coördinatie transitie sociaal domein,
Wet maatschappelijke ondersteuning,
Gezondheidszorg, Werk en inkomen,
Doelgroepenvervoer

Wethouder Arjen Lagerweij (Gemeente Belangen)

4^e loco burgemeester

Portefeuille Volkshuisvesting, Ruimtelijke
Ordering en Milieu

Ruimtelijke plannen (waaronder nieuwe
landgoederen), Volkshuisvesting,
Cultuurhistorie en monumentenzorg,
Landschapsontwikkeling, Bouw en
woningtoezicht, Duurzaamheid en
milieubeheer, Afvalverwijdering en
verwerking

Jaarverslag

Hoofdstuk 3

Programmaverantwoording

3.1 Bouwend Voorst

Wat wilden we bereiken

De gemeente Voorst bestaat uit een aantal kleinere en grotere kernen, elk met een eigen karakter. Een van de belangrijkste taken van de gemeente is om het landelijk karakter en de leefbaarheid in die kernen en wijken actief te bewaken en te bevorderen. Herijking van beleid en plannen op het terrein van ruimtelijke ordening en bouwen op basis van de huidige en toekomstige behoefte aan woningen is van belang om optimaal aan de vraag en behoeften te blijven voldoen. Met de procesgang rond de nieuwe ruimtelijke toekomstvisie geven we vorm en inhoud aan het nieuw vastgestelde beleid burgerparticipatie. Een andere maatschappelijke kanteling vindt plaats met de nieuwe Omgevingswet, hierdoor zal de gemeentelijke dienstverlening ook binnen het fysieke domein veranderen. De gemeente zal levensloopbestendige bouw blijven stimuleren, en het mogelijk maken bestaande woningen aan te passen opdat senioren en mensen met een beperking langer zelfstandig kunnen blijven wonen. Wij zullen inzetten op bouwen naar behoefte. Waar mogelijk willen we volop ruimte geven aan particulieropdrachtgeverschap, al dan niet collectief. De mogelijkheden van organische uit- en inbreiding van kleine kernen en wijken krijgen prioriteit en worden optimaal benut. Daarbij wordt door de gemeente indien mogelijk pragmatisch omgegaan met regelgeving. Zo wordt splitsing en herbesteding in principe positief benaderd, bijvoorbeeld ten behoeve van de inrichting van kleinschalige zorgvoorzieningen, groepswonen of om startende bedrijven te faciliteren.

Voor wat betreft de grondexploitaties blijven we de bestaande grondposities verstandig herwaarderen. De gemeente dient zich niet op te stellen als een onderneming die maximale winst móet maken; anderzijds moet ook het grondbedrijf geen onnodige verliezen incasseren.

Waar ligt dat vast

Het beleid dat betrekking heeft op dit programma is vastgelegd in diverse verordeningen, beleidsnota's en beleidsregels. De volledige documenten zijn te raadplegen via de volgende link: www.voorst.nl/beleid-en-regelgeving

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Ruimtelijke ordening

Diverse bestemmingsplannen maken	
Inhoud	In 2018 bieden wij u diverse bestemmingsplannen ter vaststelling aan. Zoals voor de invulling van de vrijkomende schoollocaties, 2e herziening van het bestemmingsplan Buitengebied, de Scherpenhof (blijft onzeker omdat we sterk afhankelijk zijn van de samenwerking met de eigenaar) en diverse postzegelplannen.
Beoogd effect	Wijziging van planologische invulling om in te spelen op nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen en vragen.
Verantwoording jaarrekening 2018	<p>In 2018 zijn er 11 bestemmingsplannen (waaronder bestemmingsplan Houtzagerij en bestemmingsplan Landgoed Het Wezenveld) ter vaststelling aangeboden aan de raad.</p> <p><i>Vrijkomende schoollocaties</i></p> <p>Kleine Wereld: in samenspraak met maatschappelijk partners en buurtbewoners heeft deze locatie in 2018 een nieuwe invulling gekregen binnen het Sociaal Domein. Voor de activiteiten hoeft geen nieuw bestemmingsplan te worden vastgesteld.</p> <p><i>Veluws College</i></p> <p>Voor de langere termijn vindt oriëntatie plaats voor herontwikkeling in samenhang met de locatie van de werf/brandweer en Younger at Heart. Zoals wij u hebben aangegeven bij de Vlootschouw in juni 2018 (2018-25880) is vanuit deze herontwikkeling in 2018 een strategische keuze voorbereid over de toekomstige organisatie van de Buitendienst. Hiervoor heeft het college vier scenario's in beeld gebracht. Op basis van een integrale weging van deze scenario's kiest het college in principe voor</p>

het scenario om de operationele taken van de Buitendienst uit te besteden. De locatie is -binnen de geldende bestemming- in 2018 gebruikt voor tijdelijke huisvesting.

Oase en Kruimelkring

Er is een uitvraag aan marktpartijen in voorbereiding voor herontwikkeling van deze locaties (samen met spoorlocaties aan de Frans Halsstraat en Koningin Julianastraat). De uitvraag wordt in het voorjaar van 2019 uitgezet. Dit heeft langer geduurd in verband met de ingediende motie van 12 maart 2018. In de tweede helft van 2019 moet dit leiden tot een keuze voor een marktpartij om plannen verder mee uit te werken. Daarna wordt de benodigde bestemmingsplanprocedure gestart.

2^e herziening Buitengebied

Het ontwerpbestemmingsplan is in het najaar van 2018 in procedure gebracht, hierover is de raad met een raadsmededeling geïnformeerd (2018-67092). In het 1^e kwartaal van 2019 wordt het bestemmingsplan ter vaststelling aan u aangeboden.

Scherpenhof

Overleg met de eigenaar en andere betrokken overheden heeft niet tot een definitief en uitvoerbaar totaalplan voor de Scherpenhof geleid. In 2018 zijn daarom voorbereidingen getroffen voor een (vanuit gemeentewege) actualisatie van het bestemmingsplan. Hierin worden wensen van de eigenaar waar mogelijk meegenomen en dient voor bestaande knelpunten een oplossing gevonden te worden.

Postzegelplannen

In 2018 zijn diverse postzegelplannen ter vaststelling aan uw raad aangeboden. Op dit punt geen bijzonderheden.

Uitspraak rechtbank Intratuinlocatie

Het beroep om het vestigen van detailhandel op deze locatie mogelijk te maken is door de rechtbank op 6 september 2018 ongegrond verklaard. Inmiddels is hoger beroep ingesteld bij de Raad van State. Datum van de zitting is nog niet bekend.

Concrete agendapunten uit de Ruimtelijke Toekomstvisie Voorst (omgevingsvisie) uitwerken	
Inhoud	In 2018 gaan wij aan de slag met concrete agendapunten die voortvloeien uit de nog vast te stellen Ruimtelijke Toekomstvisie (gepland eind 2017).
Beoogd effect	Ontwikkelingen in het ruimtelijke domein vooruitlopend op de Omgevingswet concreet oppakken in samenwerking met de samenleving.
Verantwoording jaarrekening 2018	In 2018 hebben wij gewerkt aan het opstellen van een (dynamische) uitvoeringsagenda die voortvloeit uit de Ruimtelijke Toekomstvisie Voorst. Deze is in januari 2019 aan u aangeboden.

Grondexploitatie (niet-bedrijventerrein)

Een regisserend grondbeleid uitvoeren	
Inhoud	De gemeente Voorst kiest voor een regisserend grondbeleid. Dit betekent dat de gemeente per object bekijkt of zij een actieve rol aanneemt of -in veel gevallen- een passieve rol. Dit beleid is door u vastgelegd in de nota grondbeleid.
Beoogd effect	Een succesvol regisserend grondbeleid afgestemd op de verschillende objecten.
Verantwoording jaarrekening 2018	Zie paragraaf grondbeleid.

Wonen en bouwen

Invoering Omgevingswet voorbereiden	
Inhoud	Voor de invoering van de Omgevingswet heeft u bij de prioriteitennota €150.000 beschikbaar gesteld voor de periode 2018-2020.
Beoogd effect	Met de komst van de Omgevingswet willen en moeten we transformeren naar een nieuwe manier van werken binnen het fysieke domein, waarbij de dienstverlening centraal staat.
Verantwoording jaarrekening 2018	Vooruitlopend op de implementatie van de omgevingswet is er in 2018 geïnvesteerd in de samenwerking met het Sociaal Domein. Hierbij trekken het Fysiek Domein en het Sociaal Domein samen op bij onder meer vragen van burgers over woningaanpassingen en mantelzorgwoningen.

Beleidsindicatoren

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Indicator Voorst	Bron
Wonen & Bouwen	Woonlasten éénpersoonshuishouden	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuisouden betaalt aan woonlasten.	714 euro	COELO, 2018 Groningen
Wonen & Bouwen	Woonlasten meerpersoonshuishouden	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuisouden betaalt aan woonlasten.	746 euro	COELO, 2018 Groningen
Wonen & bouwen	WOZ-waarde woningen	De gemiddelde WOZ waarde van woningen.	275.000 euro	CBS
Wonen & Bouwen	Demografische druk	De som van het aantal personen van 0 tot 15 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 15 tot 65 jaar.	82%	CBS
Grondexploitatie	Nieuwbouw woningen	Het aantal nieuwbouwwoningen, per 1.000 woningen.	14,3	ABF Systeem Woningvoorraad

Bij ministeriële regeling vastgestelde beleidsindicatoren (bron: www.waarstaatjegemeente.nl)

Wat heeft het gekost

Exploitatie

	Raming 2018 voor wijziging	Raming 2018 na wijziging	Rekening 2018	Saldo 2018
8-1 Ruimtelijke ordening	970.700	1.025.312	1.142.125	-116.813
8-2 Grondexploitatie (niet bedrijventer)	4.729.569	4.720.473	7.590.619	-2.870.146
8-3 Wonen en bouwen	1.198.647	1.222.870	1.216.613	6.258
Totaal lasten	6.898.916	6.968.655	9.949.357	-2.980.702
8-1 Ruimtelijke ordening	321.356	87.943	96.047	8.104
8-2 Grondexploitatie (niet bedrijventer)	4.729.569	4.718.428	7.970.619	3.252.191
8-3 Wonen en bouwen	765.129	1.082.983	1.108.771	25.787
Totaal baten	5.816.054	5.889.355	9.175.437	3.286.082
Saldo	-1.082.863	-1.079.301	-773.920	305.380

Voor een toelichting op de cijfers wordt verwezen naar de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening.

3.2 Mooi Voorst

Wat wilden we bereiken

Met de duurzaamheidsnota en het addendum daarop is een stevig fundament gelegd voor het gemeentelijk duurzaamheidsbeleid voor de komende jaren gebaseerd op de brede en integrale benadering, te weten het investeren in zowel een duurzame leefomgeving, een duurzame economische ontwikkeling als in een duurzaam sociale en rechtvaardige gemeenschap ('people, planet, profit'). De integrale aanpak behelst maatregelen gericht op energiebesparing en bewustwording bij huishoudens en bij ondernemingen, verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed, verkenningen en onderzoeken op het gebied van grootschalige opwek van duurzame energie passend bij de schaal van Voorst, het waar mogelijk beter benutten en stimuleren van gebruik van biomassa, het versterken van ecologische waarden en verbeteren van ecologisch beheer in de openbare ruimte en het inzetten van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt in milieutaken en verduurzamingsprojecten. Per deelgebied zijn de te behalen doelstellingen gekwantificeerd en worden de bereikte resultaten gemonitord.

Wat betreft de huishoudelijke afvalinzameling is onze doelstelling dat in 2020 75% van het huishoudelijk afval gescheiden wordt aangeboden en dat er 100 kg of minder restafval per inwoner per jaar wordt geproduceerd.

Voor het beheer van de openbare ruimte blijft het uitgangspunt dat het beheer sober en doelmatig plaatsvindt. Initiatieven van (groepen van) burgers op het gebied van de inrichting en het beheer van de openbare ruimte worden toegejuicht en omarmd. Verkeersveiligheid is een belangrijk aandachtspunt. De verkeerssituaties rondom de Molenstraat, Domineestraat en H.W. Iordensweg in Twello zijn onderzocht met als inzet het verbeteren van de veiligheid. Dit heeft ertoe geleid dat de westelijke rondweg Twello weer in beeld is, omdat er niet een afdoende andere oplossing uit het verkeersonderzoek naar voren kwam of andere alternatieven onhaalbaar blijken. Wij gaan nu aan de slag met diverse partners om te komen tot realisatie.

Waar ligt dat vast

Het beleid dat betrekking heeft op dit programma is vastgelegd in diverse verordeningen, beleidsnota's en beleidsregels. De volledige documenten zijn te raadplegen via de volgende link: www.voorst.nl/beleid-en-regelgeving

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Verkeer en vervoer

Verkeersveiligheid Twello verbeteren	
Inhoud	In 2017 is het rapport "Een verkeersveilig en leefbaar Twello" in de gemeenteraad besproken. De gemeenteraad heeft besloten om de veiligheid in Twello te verbeteren met het doortrekken van de randweg om Twello en vervolgens de herinrichting van de Molenstraat en de Iordensweg/Domineestraat uit te voeren. In 2018 wordt de randweg verder uitgewerkt in samenwerking met externe partijen zoals de provincie Gelderland en ProRail.
Beoogd effect	In 2018 zullen wij de voortgang presenteren over het realiseren van de randweg.
Verantwoording jaarrekening 2018	Met partners zoals ProRail en de provincie Gelderland is overleg gevoerd en is de uitvoering en financiële haalbaarheid verder besproken. In 2019 presenteren wij u de resultaten.

Fietsroute (fiets snelweg) Apeldoorn - Deventer verbeteren	
Inhoud	In 2015 is door de regio, inclusief de gemeente Voorst, de 'go' uitgesproken voor de regionale fietsroute Apeldoorn – Deventer. Inmiddels is de 1e fase aan maatregelen uitgevoerd. Vanaf 2018 wordt gewerkt aan het vervolgpakket. Onderdelen hiervan zijn in ieder geval de voorrang vanaf de N344 naar de Worp en het plaatsen van wacht- en schuilruimtes. Het maatregelpakket bestaat onder andere uit wegverbeteringen in Apeldoorn en Deventer, een gedragscampagne en het verbeteren van de herkenbaarheid van de fietsroute.
Beoogd effect	Het verbeteren van de fietsroute Apeldoorn – Deventer om zodoende het fietsgebruik te stimuleren.
Verantwoording jaarrekening 2018	Vanaf 1 juli 2018 is de cofinanciering vanuit het Rijk beëindigd. Er is besloten het resterende geld (regio en betrokken gemeenten) in te zetten voor de doorontwikkeling van de snelfietsroute F344, zoals voor het realiseren van shelters en wachtplekken voor scholieren, deelname aan de landelijke pilot voor wayfinding (bewegwijzering en herkenbaarheid van de snelfietsroute) en een onderzoek naar fietsstraten buiten de bebouwde kom. Daarnaast worden middelen ingezet voor (her-)plaatsing en/of aanpassing van de fietstelzuilen. Ook zijn er in 2018 afspraken gemaakt over beheer en onderhoud door de verschillende wegbeheerders.

Kwaliteit omgeving A1-verbreding verbeteren	
Inhoud	Door Rijkswaterstaat wordt gewerkt aan de verbreding van de A1 tussen Apeldoorn en Azelo. Hierbij wordt het gedeelte van de A1 die door de gemeente Voorst loopt verbreed naar 2x4 rijstroken, wat gevolgen heeft voor de inpassing van de A1 in onze gemeente. De verbreding verloopt in 2 fasen waarbij het weggedeelte tussen de op/afritten van Posterenk en Deventer in fase 1 ligt. Fase 1 wordt gerealiseerd vanaf 2018 met een doorloop tot 2020. Fase 2 loopt vanaf Apeldoorn tot Posterenk en loopt in de periode van 2024 tot 2028. Voor een goede inpassing van deze verbreding voeren wij de komende jaren enkele landschappelijke projecten uit. Deze projecten worden gedeeltelijk in samenwerking met Rijkswaterstaat, de provincie en het waterschap uitgevoerd.
Beoogd effect	Met deze werkzaamheden kunnen wij een kwaliteitsverbetering realiseren bovenop de plannen voor de wegverbreding.
Verantwoording jaarrekening 2018	In 2018 is het Tracébesluit verbreding A1 Apeldoorn – Azelo goedgekeurd door de Minister. Ook heeft aannemer Heijmans in samenwerking met Rijkswaterstaat afstemming gezocht met ons over het definitieve ontwerp, vergunningsaanvragen, procedures, aanpassing van gemeentelijke wegen en het verkeersmaatregelenpakket tijdens de uitvoering van de werkzaamheden. Wij hebben in 2018 de gesprekken gevoerd met de belangenverenigingen van Posterenk en Wilp-Achterhoek voor de gebiedsopgaven landschappelijke inpassing. Deze gebiedsopgaven zijn ter voorbereiding op Fase 2 tussen Apeldoorn en Twello. In 2019 starten de werkzaamheden voor Fase 1 van de uitbreiding van de A1 tussen Twello en Deventer en tussen Deventer-Oost en Rijssen.

Verkeersbeleidsplan actualiseren	
Inhoud	In 2010 heeft de gemeenteraad het GVVP vastgesteld met daarin het verkeersbeleid voor de aankomende jaren. Inmiddels zijn er wijzigingen in beleid en voorzieningen die ertoe leiden om het GVVP te actualiseren. Door de regio is de fietsvisie (2012) vastgesteld met de snelle fietsroutes zoals Deventer – Apeldoorn. Door de provincie is de omgevingsvisie (2014) vastgesteld inclusief haar visie op mobiliteit in de regio. De ontwikkeling van het elektrisch vervoer is verder gekomen met de e-bike, de speedpedelec (45 km/h) en de elektrische auto's. In Voorst is de rondweg in ontwikkeling. Dit pleit ertoe om het GVVP te actualiseren. In 2018 wordt gestart met nieuw beleid met als eerste stap in 2018 een evaluatie van het huidige beleid.
Beoogd effect	De evaluatie leidt tot een actualisatie van het verkeersbeleid met daarin de laatste ontwikkelingen.
Verantwoording jaarrekening 2018	In 2018 is het vigerende verkeersbeleid geëvalueerd. De evaluatie van het verkeersbeleid is tot stand gekomen na een inhoudelijke analyse, een evaluatieronde bij specialisten binnen en buiten de gemeentelijke organisatie en een evaluatieronde met inwoners en belangenverenigingen. De uitkomst is inmiddels aan u aangeboden inclusief een procesvoorstel voor het vervolg, namelijk het opstellen van nieuw mobiliteitsbeleid in 2019.

Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Fietspad en natuurvriendelijke oever De Fliert aanleggen	
Inhoud	In samenwerking met Waterschap Vallei en Veluwe zijn wij een project gestart om tussen de Voordersteeg en de Burgemeester Van der Feltzweg een fietsroute langs of nabij de Fliert te realiseren. Het waterschap vult gelijktijdig haar opgave in voor de Kader Richtlijn Water in de vorm van een natuurvriendelijke oever langs de beek. Deze route sluit aan op de recent aangelegde fiets-/wandelpad vanuit het plan Achter 't Holthuis/ De Schaker. Beide plannen worden in gezamenlijkheid ontwikkeld.
Beoogd effect	Door deze ontwikkeling ontstaat er een aantrekkelijke fiets- en wandelroute met ruimte voor landschapsherstel, natuurontwikkeling en ecologie.
Verantwoording jaarrekening 2018	Voor zowel het fietspad als de natuurvriendelijke oever zijn de benodigde gronden aangekocht en is de planvorming afgerond. Ook zijn de benodigde gronden voor aanleg van de natuurvriendelijke oever overgedragen aan het Waterschap. Wij gaan in 2019 het fietspad realiseren aan de westzijde van de watergang.

Kwaliteitsimpuls geven aan Ons Voorster landschap	
Inhoud	Naar aanleiding van het advies "Verbindend Landschap" van de Raad voor de Leefomgeving en Infrastructuur is een jaarlijks budget beschikbaar voor versterking van het landschap. Deze jaarlijkse kwaliteitsimpuls wordt in overleg met bewoners en gebruiker van het landschap ingezet. Begin van het jaar wordt bepaald aan welk project of projecten dit geld in 2018 besteed wordt.
Beoogd effect	Versterking van het landschap als tegenwicht van de forse transitieopgaven, o.a. naar aanleiding van de klimaatwijziging. De drie speerpunten zijn: <ol style="list-style-type: none"> 1. Verbeteren van de biodiversiteit in Gelderland 2. Versterken van de maatschappelijke betrokkenheid van de natuur in Gelderland 3. Versterken van de verbinding tussen natuur en economie in Gelderland
Verantwoording jaarrekening 2018	De langdurige droogte heeft een grote impact gehad. Er is erg veel water gegeven en op een aantal locaties moesten bomen worden omgezaagd omdat deze gevaar opleverden voor de omgeving. Daarnaast heeft de storm van begin 2018 geleid tot veel schade, waardoor extra kosten zijn gemaakt. De verdroogde beplantingen worden/zijn vervangen. Het project "Bomen voor biodiversiteit" was een groot succes, 400 inwoners gaven aan graag in aanmerking te willen komen voor een -gratis- boom. Hiermee is een mooie bijdrage geleverd aan de biodiversiteit. Daarnaast zijn er in 2018 diverse landschappelijke plannen gemaakt samen met inwoners die ook zijn uitgevoerd. Het gaat hier om aanplant van bomen, hagen, singels enz.

Gebiedsvisie maken van de Polder Nijbroek	
Inhoud	De Polder Nijbroek is een nu nog relatief gaaf 14 ^e eeuwse cultuurlandschap die het waard is te behouden en waar mogelijk te herstellen. Hiervoor starten wij een gebiedsproces in de lijn van het 'Weteringse Broek'. In dit proces wordt tevens gekeken naar een klimaat-robuste inrichting en de mogelijkheden als 'energielandschap' als leverancier voor duurzame energie. Voor de Polder Nijbroek wordt in 2018 een basisdocument opgesteld waarin een verkenning gegeven wordt van de kansen en een plan van aanpak. Burgerparticipatie is uitgangspunt in dit proces.
Beoogd effect	Het verbinden van gebiedsambities en –kansen met individuele ambities van bewoners en ondernemers. De te starten verkenning moet een visie en uitvoeringsprogramma opleveren voor de komende jaren.
Verantwoording jaarrekening 2018	Vanaf september 2018 zijn er vier thematische informatieavonden geweest in Nijbroek. De belangstelling was groot met elke keer een vol dorps huis. In december is het document "door grond verbonden, de Polder Nijbroek" in concept opgeleverd. Hierin is een toekomstbeeld geschetst voor de polder Nijbroek, voor en door Nijbroekers. Voor uitgebreide informatie kunt u ook terecht op de website http://poldernijbroek.nl/

Riolering

Hemelwater afkoppelen	
Inhoud	Gelijktijdig met de reconstructieprojecten, zoals deze beschreven zijn in de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen, onderdeel wegen, wordt het hemelwater van grote delen van de openbare ruimte afgekoppeld van de riolering. Daarnaast wordt hemelwater van nieuwbouwprojecten niet aan gesloten. Ook stimuleren we particulieren om af te koppelen.
Beoogd effect	Door het afkoppelen van hemelwater wordt dit schone water niet meer vermengd met het vuile rioolwater maar kan het terugvloeien naar de bodem of oppervlakte water. Ook ontzien we hiermee de rioolgemalen en rioolwaterzuivering. Tevens is het een vorm van klimaatadaptatie omdat het verdroging tegen gaat en het rioolstelsel robuuster maakt voor heftiger regenval. Hierdoor treedt minder overlast op door riooloverstorten en rioolwater op straat.
Verantwoording jaarrekening 2018	In 2018 is er in totaal twee hectare verharding afgekoppeld, zowel door de gemeente als ook door particulieren. Een belangrijk project was het verminderen van de lozing van het tankeland van Teuge. Hiervoor is een verbeterd gescheiden stelsel gemaakt. De regentonactie van 2018 heeft ervoor gezorgd dat in totaal ca. 1.750 huishoudens hun tuin op een duurzame wijze water kunnen geven.

Bergbezinkvoorziening Troelstralaan Twello realiseren	
Inhoud	In 2014 hadden wij willen starten met de voorbereiding van de realisering van een bergbezinkvoorziening aan de Troelstralaan te Twello. Op verzoek van het waterschap zijn deze werkzaamheden uitgesteld. Het waterschap heeft de mogelijkheden van een extra zuivering voor het zuidelijk gebied van de gemeente onderzocht, de Waterfabriek, en is tot de conclusie gekomen dat deze realiseerbaar is. Ook wordt bezien of het rioolstelsel van Twello ontlast kan worden door de capaciteit van het waterschapsgemaal in Twello te vergroten. De aanleg van de Waterfabriek is wederom vertraagd en staat nu gepland voor 2021. De vergroting van het gemaal vindt plaats in 2018. Na realisatie van de Waterfabriek volgt een periode van monitoring van de Twellose Beek, waarna bepaald wordt of aanvullende maatregelen nodig zijn. Vooralsnog wordt de bergbezinkvoorziening uitgesteld tot 2022.
Beoogd effect	Het doel is om meer berging te verkrijgen in de riolering en het aantal riooloverstorten te verminderen. Daarnaast ontstaat er een mogelijkheid om water te genereren voor doorspoeling van het open watersysteem van de Twellose Beek.
Verantwoording jaarrekening 2018	De vergroting van gemaal Kruisakkerweg in Twello wordt in 2019 door het waterschap vergroot. De Waterfabriek staat bij hen gepland voor 2021. De financiering van aanleg van de bergbezinkvoorziening staat voor 2022 in de begroting.

Afval

Verwerking grof afval verbeteren (motie "Afval brengen kost een berg" uitvoeren)	
Inhoud	<p>De raad heeft, middels de motie "Afval brengen kost een berg", gevraagd te kijken hoe de invulling van de brengfunctie voor burgers van grof afval verbeterd zou kunnen worden. Het college heeft gekozen om grof afval breder te bekijken. Dit is ook de reden dat het college het contract met Attero voor het brengen van (grof)huishoudelijk afval per 1 januari 2018 heeft opgezegd. In het Financieel Meerjaren Perspectief (FMP) is daarom €140.000 (kosten Attero) als voordeel verwerkt en een bedrag van € 50.000 opgenomen als last; dit is het minimale bedrag dat we nodig hebben voor een nieuwe voorziening.</p> <p>In 2017 zijn we alvast begonnen met een pilot voor de haalfunctie van grof huishoudelijk afval en grof groen vanuit de werf. Ook beginnen we met een brengpunt tijdens de KCA inzameling voor een aantal grof huishoudelijke afvalstromen (die redelijk kosten neutraal te ontvangen zijn). Op basis van deze resultaten wordt bekeken hoe de grof huishoudelijke afvalstromen in zijn totaliteit verder te optimaliseren en organiseren zijn.</p> <p>Bij de prioriteitennota 2019 bieden wij u een voorstel aan voor de definitieve oplossing en de daarbij behorende kosten. Op deze manier krijgt u een volledig inzicht in de inkomsten die we in 2019 nodig hebben voor een kostendekkende afvalstoffenheffing.</p>
Beoogd effect	In 2018 werken we aan een verdere optimalisatie van de grof huishoudelijke afvalstromen, zowel groen als grijs. Vanuit de componenten service, scheidingsresultaat, kosten en social return wordt gewerkt richting de meest optimale vorm.
Verantwoording jaarrekening 2018	Na de aanvankelijke opstartproblemen loopt het nu redelijk soepel. Daarnaast heeft u bij de behandeling van begroting 2019-2022 ingestemd met de benodigde 3 stapstariefsverhoging van de afvalstoffenheffing. Het streven is om daarmee aan het eind van deze drie jaar de inkomsten uit de afvalstoffenheffing weer in evenwicht te hebben met de uitgaven. Ondertussen is de toetreding tot Circulus-Berkel per 1 januari 2019 een feit.

Milieubeheer

Addendum duurzaamheid uitvoeren	
Inhoud	In 2016 heeft de raad ingestemd met het addendum duurzaamheid. In 2017 is begonnen met de uitvoering van een groot aantal projecten uit het addendum.
Beoogd effect	Het uiteindelijke doel is het bereiken van een energieneutrale gemeente Voorst. In september 2018 brengen we u op de hoogte van de resultaten van het eerste jaar 2017 van de uitvoering van het addendum duurzaamheid.
Verantwoording jaarrekening 2018	In 2018 zijn de projecten vanuit het addendum duurzaamheid voortgezet. Voor het verduurzamen van woningen is het volgende aangeboden: digitaal energieloket www.regionaalenergieloket.nl/voorst , gesprekken met energiecoaches, het energieloket op het gemeentehuis en de stimuleringslening duurzaamheid. Daarnaast zijn er twee succesvolle collectieve inkoop gewest (isolatie en zonnepanelen). Voor het verduurzamen van bedrijven is ingezet op het stimuleren van zonnepanelen en op energiebesparing. Ook voor onze gemeentelijke gebouwen zijn diverse acties ondernomen. Op het gebied van mobiliteit hebben we in 2018 de focus vooral gelegd op het plaatsen van laadpalen, de uitlevering hiervan loopt. Inwoners kunnen een laadpaal aanvragen als ze zelf geen parkeergelegenheid hebben. Op het gebied van grootschalige opwek heeft u een verklaring van geen bedenkingen afgegeven voor het zonnenveld langs de A1 en een concept verklaring van geen bedenkingen voor de locaties Broekstraat in Klarenbeek en het project Withagen. Ook zijn we bezig met de vertaling van de motie "Zon 2018", waarin u het college heeft gevraagd om de beleidsuitgangspunten voor zonnenvelden opnieuw tegen het licht te houden.

Beleidsindicatoren

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Indicator Voorst	Bron
Afval	Fijn huishoudelijk restafval	Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval per inwoner per jaar (kg)	87 kg	CBS
Milieubeheer	Hernieuwbare elektriciteit	Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.	5,5%	RWS

Bij ministeriële regeling vastgestelde beleidsindicatoren (bron: www.waarstaatjegemeente.nl)

Wat heeft het gekost

Exploitatie

	Raming 2018 voor wijziging	Raming 2018 na wijziging	Rekening 2018	Saldo 2018
2-1 Verkeer en vervoer	3.108.021	3.097.749	3.147.214	-49.466
2-2 Parkeren	85.153	85.153	77.035	8.118
5-5 Cultureel erfgoed	210.751	276.344	289.931	-13.586
5-7 Openbaar groen en recreatie	1.592.034	1.600.584	1.682.059	-81.475
7-2 Riolering	2.283.260	2.379.904	2.688.206	-308.303
7-3 Afval	1.808.717	1.699.679	1.868.418	-168.739
7-4 Milieubeheer	1.072.596	1.311.238	1.013.289	297.949
7-5 Begraafplaatsen	178.773	176.909	183.732	-6.823
Totaal lasten	10.339.305	10.627.559	10.949.884	-322.325
2-1 Verkeer en vervoer	100.578	592.063	610.973	18.910
2-2 Parkeren	21.994	21.994	20.000	-1.994
5-5 Cultureel erfgoed	3.607	3.142	53.454	50.312
5-7 Openbaar groen en recreatie	19.226	4.500	10.206	5.706
7-2 Riolering	2.826.886	2.920.728	3.150.455	229.728
7-3 Afval	1.854.027	1.866.848	1.971.782	104.934
7-4 Milieubeheer	10.588	125.950	42.808	-83.142
7-5 Begraafplaatsen	200.955	198.586	149.506	-49.079
Totaal baten	5.037.861	5.733.811	6.009.185	275.374
Saldo	-5.301.444	-4.893.748	-4.940.699	-46.951

Voor een toelichting op de cijfers wordt verwezen naar de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening.

3.3 Bedrijvig Voorst

Wat wilden we bereiken

Om van Voorst een nog bloeiender gemeenschap te maken moet de lokale economie waar mogelijk worden gestimuleerd. Recreatie en toerisme bieden daarvoor uitstekende mogelijkheden. Niet alleen recreatieve bedrijvigheid, maar ook andere economische activiteiten die passen bij het landelijke karakter van de gemeente en haar kernen worden actief aangemoedigd. Belangrijk daarbij is dat het buitengebied de beschikking krijgt over snelle(re) internetverbindingen.

Ingezet wordt op een brede en integrale aanpak van arbeidsparticipatie, met een sluitende aanpak per doelgroep. Voor diegenen voor wie een reguliere arbeidsplek niet of nog niet is weggelegd wordt eveneens een doelgroepgerichte sluitende aanpak tot stand gebracht in de vorm van stageplekken, leerprojecten, vrijwilligerswerk of zinvolle dagbesteding. Het doel is dat iedereen mee doet. Lokale ondernemers worden bij het ontwikkelen van stage-, leer- en werkprojecten betrokken. Zo kan Luchthaven Teuge als leer-, zaken- en recreatievliegveld een goede rol vervullen. Er moet dan ook ruimte zijn voor groei van de vliegveldgebonden activiteiten. Beperking van geluidsoverlast blijft daarin een belangrijk aandachtspunt. Bij het ontwikkelen van werkbevorderende maatregelen is uitgangspunt dat geen verdringing van reguliere arbeidsplekken plaatsvindt. Vanzelfsprekend waarborgen we arbeidsplaatsen voor diegenen die aangewezen zijn op een beschutte werkplek.

Waar ligt dat vast

Het beleid dat betrekking heeft op dit programma is vastgelegd in diverse verordeningen, beleidsnota's en beleidsregels. De volledige documenten zijn te raadplegen via de volgende link: www.voorst.nl/beleid-en-regelgeving

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen

Omgevingsagenda 2.0 verder uitvoeren	
Inhoud	<p>De omgevingsagenda 2.0 is een product van de Regio Stedendriehoek, de Strategische Board en de Provincie Gelderland. Op basis van deze agenda wordt uitvoering gegeven aan de gebiedsopgave, waarbij de focus ligt op de Cleantech Regio Stedendriehoek. De uitvoering vindt plaats aan de hand van vier zogenoemde vliegwielpjecten:</p> <ol style="list-style-type: none">1. <i>Cleantech Regio Development</i>: dit project wordt getrokken vanuit de Board en ontwikkelt cleantech gerelateerde businesscases, ondersteunt de energietransitie Bottom up, werkt aan een goede aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt en profileert Cleantechregio Stedendriehoek.2. <i>Toekomstbestendige binnensteden en dorpskernen</i>: dit project wordt getrokken vanuit de regio en brengt cruciale plekken in binnensteden en dorpen in beeld. Het gaat erom dat in binnensteden en dorpen een aantrekkelijk woon-werk en leefomgeving wordt behouden en dat daarmee een bijdrage wordt geleverd aan een goed vestigingsklimaat. Dit kan bijvoorbeeld door de aanpak van leegstaand vastgoed en herontwikkelingslocaties, aanpak van de openbare ruimte en bereikbaarheid.3. <i>Naar een schoon en duurzaam mobiliteitssysteem</i>: dit project wordt getrokken door de regio en doel is realisatie van een goede bereikbaarheid in combinatie met een verbetering van de luchtkwaliteit. Offensief Fiets en Schone Stadsdistributie zijn onderdelen van dit project.4. <i>Cleantech Icoon A1</i>: dit project wordt getrokken door de provincie en hiermee wordt de kans benut om in samenhang met de verbreding van de A1 en betrokken partijen een aantrekkelijke en duurzame snelweg als etalage van de Cleantech Regio Stedendriehoek te realiseren. <p>Vanuit Voorst willen we waar mogelijk een bijdrage leveren aan de uitvoering en het slagen van de genoemde projecten.</p>
Beoogd effect	<p>Door voor de uitvoering van de projecten een bijdrage te leveren aan het centrale thema van de Cleantech Regio Stedendriehoek, namelijk het bevorderen van een goed vestigingsklimaat. In 2018 werken wij hier continu aan.</p>

Verantwoording jaarrekening 2018	Naar aanleiding van de onderhandelingen met de provincie (meer focus op Cleantech en iconen) en nieuwe ontwikkelingen heeft de Cleantech Regio de Omgevingsagenda tegen het licht gehouden en besloten een nieuwe gezamenlijke Gebiedsagenda te maken. In 2018 is deze gemaakt: de Agenda Cleantech Regio 2019-2023. De tophema's waar ondernemers, onderwijs, onderzoek en overheden de komende jaren aan werken zijn Energietransitie en Circulaire economie. Ook zet de regio in op Innovatiekracht, Human capital en Schone mobiliteit. De basis is onze leefomgeving en het vestigingsklimaat. In de Agenda staan aanknopingspunten voor initiatieven en projecten in en door de gemeente Voorst.
----------------------------------	--

Economische promotie

Breedband buitengebied aanleggen	
Inhoud	Samen met 10 andere gemeenten op de Noord en Midden Veluwe is in juni 2016 een convenant gesloten met het bedrijf CIF ten behoeve van de aanleg van glasvezel in het buitengebied. In dit convenant is vastgelegd onder welke voorwaarden het bedrijf de aanleg van glasvezel kan realiseren. De gemeente speelt hierin een beperkte rol om elk risico op ongeoorloofde staatssteun te vermijden. CIF legt glasvezel aan op die plaatsen waar nu uitsluitend een koperdraad ligt en CIF gaat over tot aanleg als duidelijk is dat minimaal 50% van de adressen in een gebied wil deelnemen. Deze zogenaamde vraagbundeling zal in 2018 en 2019 worden uitgevoerd, waarbij de gemeente Voorst naar schatting in 2019 aan de beurt zal zijn. CIF is verantwoordelijk voor de uitvoering van de vraagbundeling, de gemeente kan hier hooguit een faciliterende rol in spelen. De Stichting Breedband Noord Veluwe zal hier ondersteuning verlenen. Zij kunnen samen met de gemeente zorgen voor een netwerk van ambassadeurs.
Beoogd effect	Het doel is om zoveel mogelijk locaties in het buitengebied in de gelegenheid te stellen om aan te sluiten op glasvezel.
Verantwoording jaarrekening 2018	In het eerste deel van 2018 is in het deelgebied Veluwe Oost (Apeldoorn, Brummen en Voorst) de vraagbundeling uitgevoerd. De vraagbundeling is uitgevoerd door Glasvezel Buitenaf en is in juli succesvol afgerond. De deelname was zodanig dat het bedrijf heeft besloten om in het deelgebied Veluwe Oost over te gaan tot aanleg van glasvezel. Het netwerk van lokale ambassadeurs heeft tijdens het vraagbundelingsproces een belangrijke rol gespeeld. In het najaar van 2018 zijn de voorbereidingen gestart voor de uitvoering. De start van de uitvoering wordt voorzien in de eerste helft van 2019. Tijdens de voorbereiding is onder andere veel aandacht besteed aan de adressen die in de oorspronkelijke opzet niet in aanmerking zouden komen voor aansluiting op glasvezel. Eind 2018 is duidelijk geworden dat Glasvezel Buitenaf onderzoekt om de delen van het buitengebied die oorspronkelijk niet in aanmerking zouden komen voor aansluiting alsnog een kans te geven en een aanbod te doen. Dit aanbod zal in 2019 verder uitgewerkt worden.

Toerisme als speerpunt uitwerken	
Inhoud	In 2017 hebben we onderzoek gedaan naar wat een optimale inbedding van toerisme in de organisatie zou kunnen zijn. Dit heeft geleid tot de keuze voor een mix van de scenario's van organische groei en gestuwde groei. Om dit te realiseren gaan we eerst goed en volledig in kaart te brengen wat de toeristische situatie is, wat de perspectieven/kansrijke mogelijkheden en ontwikkelrichtingen zijn en wat het draagvlak is bij ondernemers en bevolking. Begin 2018 zullen we met voorstellen naar u toekomen.
Beoogd effect	Toename van het aandeel recreatie en toerisme in de lokale economie.
Verantwoording jaarrekening 2018	Aan de marketing van de gemeente Voorst is via verschillende projecten gewerkt. In 2018 is de mini map opgeleverd waarmee we bezoekers wegwijs maken in de gemeente Voorst. Ook is gestart met de ontwikkeling van de nieuwe toeristische website zodat deze voor seizoen 2019 gereed is. Er is overleg met belangrijke toeristische partners als Veluwe op 1, Visit Veluwe, Hanzesteden Marketing, Marketing Oost en de verbindingsgroep IJsselvallei. Samen met de ondernemers in de gemeente en de toeristische partners bouwen we aan het toeristisch profiel IJsselvallei. Ondernemers hebben elkaar gevonden op de netwerkbijeenkomsten georganiseerd door de kenniswerkplaats Saxion. Op deze bijeenkomsten worden ondernemers geïnformeerd over (nieuwe) ontwikkelingen en projecten. Hieruit ontstaan ook nieuwe samenwerkingen tussen ondernemers. Als het gaat om het ontwikkelen van Voorst als toeristische bestemming is voor het thema 75 jaar bevrijding zicht op de eerste projecten die we samen met betrokkenen in de gemeente kunnen opzetten. Ook hebben we steun gegeven aan de IJsselbienale. Deze is echter uitgesteld tot 2020. Daarnaast is gestart met het uitwerken van een wandelknooppuntennetwerk in de gemeente. Om eenheid en structuur te krijgen in de recreatieve bebording in de gemeente is een voorstel uitgewerkt. Deze gaan we met de recreatieve ondernemers bespreken. Voor het ontwikkelen van Bussloo tot recreatief cluster zijn samen met ondernemers de eerste voorbereidende stappen gezet in de totstandkoming van een gebiedsplan voor Bussloo. Voor Teuge zoeken we aansluiting bij de ontwikkeling van het middengebied waar onder andere ook het kenniscentrum elektrisch vliegen gerealiseerd gaat worden. Tot slot is voor de uitvoering van de verschillende projecten een medewerker aangenomen.

Begeleide participatie

GR Delta	
Inhoud	<p>De gemeente Zutphen heeft aangegeven de uitvoering van de WSW op een andere manier, zelfstandig, in te willen vullen. Zutphen en Brummen hebben aangegeven te willen uitreden uit de gemeenschappelijke regeling Delta. Er wordt momenteel door de gemeenten Voorst, Lochem en Bronckhorst onderzocht wat de mogelijkheden zijn om de samenwerking in afgeslankte vorm voort te zetten.</p> <p>Daarnaast is er met terugwerkende kracht per 1 januari 2017 sprake van een wijziging in de financieringsgrondslag van de integratie-uitkering Sociaal Domein t.b.v. mensen met een WSW-indicatie en daarmee ook in de kostenverdeling van de GR. Waar voorheen de woonplaats van de WSW-geïndiceerden leidend was, is er nu gekozen om de gemeente waar de WSW-er een dienstverband heeft als uitgangspunt voor de verdeling van de uitkering te hanteren. Dit betekent voor onze gemeente dat het aantal WSW-geïndiceerden fors daalt, maar daar staat tegenover dat wij ook minder vergoeding aan de GR Delta hoeven te betalen.</p>
Beoogd effect	<p>De rechten van iedereen met een WSW-indicatie en in dit kader momenteel bij Delta werkzaam is, moeten gewaarborgd blijven.</p> <p>De bekostiging van Delta gaat van lump-sum naar een integrale bijdrage per WSW-geïndiceerde medewerker. De wijziging in de financieringsgrondslag en de daarmee samenhangende daling van de uitkering wordt hiermee grotendeels opgevangen.</p>
Verantwoording jaarrekening 2018	De gemeente Zutphen heeft aangegeven de WSW op een andere manier, zelfstandig, in te willen vullen. Dit heeft in 2018 geleid tot een analyse van de mogelijke gevolgen, de benodigde stappen en de impact van de verschillende keuzes. Als gevolg hiervan zijn Zutphen en Brummen op 1 januari 2019 uitgetreden uit de gemeenschappelijke regeling.

Arbeidsparticipatie

De acties uit de Nota Plek op de werkvloer uitvoeren	
Inhoud	In maart 2017 is de nota 'Plek op de werkvloer: een inclusieve arbeidsmarkt' vastgesteld. In 2018 voeren we de acties uit deze nota uit, zoals instroompreventie, een Voorster offensief richting werkgevers, gemeentelijk werkgeverschap, sociaal ondernemerschap en een interne organisatieverandering. In 2018 wordt een stap gezet in de verschuiving van meedoen in re-integratietrajecten in beschutte (werk)omgevingen naar meedoen bij werkgevers op de werkvloer. Dit draagt bij aan de doelstelling dat in 2020 ten minste 50% van de mensen met een uitkering een plek op de werkvloer bij een werkgever in Voorst of de regio heeft.
Beoogd effect	We willen in 2018 tenminste 3 (van de 5) betaalde additionele werkplekken voor mensen met productiviteitsbeperking gerealiseerd hebben en binnen ons opdrachtgeverschap wordt SROI volledig uitgerold.
Verantwoording jaarrekening 2018	<p>In de bestuursrapportage 2018 hebben we al de volgende resultaten gemeld:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ aanbestedingen door de gemeente worden inmiddels op SROI beoordeeld wat ervoor moet zorgen dat er mensen uit de bijstand actief worden ingezet; ▪ Binnen onze eigen organisatie zijn in 2018 5 additionele werkplekken gecreëerd en ingevuld; ▪ via Voorst scoort hebben we maatregelen getroffen voor het lokaal organiseren van werkgelegenheid; ▪ deels samenhangend met Voorst scoort hebben we gewerkt aan doorontwikkeling van het initiatief werkeninvoorst.nu. <p>Daarnaast hebben we ingezet op het behalen van de doelstelling om in 2020 tenminste 50% van de mensen met een uitkering aan een plek op de werkvloer bij een werkgever te helpen. Hiervoor hebben we gewerkt aan een samenwerking in Klein Twello waar mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt worden geholpen met het creëren van een zinvolle dagbesteding en participatie. Voor nieuw-beschut werk wordt er een werkproces ontwikkeld dat ervoor moet zorgen dat mensen met een nieuw-beschut verklaring actief worden benaderd en begeleid naar passend werk. De acties vanuit het Voorster offensief richting werkgevers in samenhang met Bedrijvig Voorst blijven we uitvoeren en wij stimuleren het sociaal ondernemerschap.</p>

Beleidsindicatoren

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Indicator Voorst	Bron
Fysieke bedrijfsinfra-structuur	Vestigingen	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-74 jaar.	122,00	LISA
Fysieke bedrijfsinfra-structuur	Funciemenging	De funciemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.	56,6%	LISA
Arbeidsparticipatie	Netto arbeidsparticipatie	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.	68,8%	CBS
Arbeidsparticipatie	Aantal re-integratievoorzieningen	Het aantal re-integratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar	7,7	CBS
Arbeidsparticipatie	Banen	Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-74 jaar.	755,5	LISA

Bij ministeriële regeling vastgestelde beleidsindicatoren (bron: www.waarstaatjegemeente.nl)

Wat heeft het gekost

Exploitatie

	Raming 2018 voor wijziging	Raming 2018 na wijziging	Rekening 2018	Saldo 2018
3-1 Economische ontwikkelingen	199.890	211.499	226.611	-15.112
3-3 Bedrijfsloket en regelingen	35.638	35.638	21.495	14.144
3-4 Economische promotie	222.253	348.092	235.641	112.451
6-4 Begeleide participatie PR3	1.823.064	2.049.564	2.024.432	25.132
6-5 Arbeidsparticipatie	627.948	617.666	630.655	-12.989
Totaal lasten	2.908.794	3.262.459	3.138.834	123.626
3-1 Economische ontwikkelingen	4.019	14.906	38.619	23.713
3-3 Bedrijfsloket en regelingen	53.893	53.893	48.560	-5.333
3-4 Economische promotie	170.945	170.651	179.565	8.914
6-4 Begeleide participatie PR3	2.229	0	0	0
6-5 Arbeidsparticipatie	12.831	0	0	0
Totaal baten	243.916	239.450	266.744	27.294
Saldo	-2.664.878	-3.023.009	-2.872.090	150.920

Voor een toelichting op de cijfers wordt verwezen naar de toelichting op het overzicht van baten en lasten in jaarrekening.

3.4 Gezond Voorst

Wat wilden we bereiken

Door de decentralisatie jeugdzorg zijn we als gemeente beter in staat maatwerk te bieden, afgestemd op de lokale situatie en uitgaande van de eigen mogelijkheden en de behoeften van jeugdigen en hun ouders. Daarbij heeft het Centrum voor Jeugd en Gezin de coördinerende en stimulerende rol om de hulp en ondersteuning laagdrempelig, vroegtijdig en integraal aan te bieden. We blijven samen met aanbieders van jeugdzorg vorm geven aan de transformatie om de kwaliteit en toegankelijkheid van de zorg voor onze jeugd te blijven waarborgen. Mede naar aanleiding van signalen uit onze gemeente over de hoge kosten van voogdijkinderen is een landelijke compensatieregeling geformuleerd. Onze aanvraag voor compensatie voogdijkinderen is gehonoreerd voor de looptijd van de compensatieregeling namelijk de jaren 2016-2019. Door de integratie van de uitvoering van de transitie krijgt gezond bewegen in samenhang met sportbeoefening een belangrijke plek in de samenleving, zeker bij jongeren en senioren. Uitgangspunten zijn daarbij: preventie, signalering, voorlichting en gerichte interventies. Bewegen en sporten staan hierbij centraal, zij dragen niet alleen bij aan een goede gezondheid maar dragen ook bij aan participatie in de samenleving. Sport zorgt voor ontspanning en voor fysieke, sociale en mentale ontwikkeling. Sport, sportvoorzieningen en sportverenigingen moeten zo toegankelijk mogelijk zijn, vooral voor kinderen en jongeren.

Een school vervult een belangrijke rol in een kern of wijk. Als vindplaats voor jeugdigen kunnen problemen hier vroegtijdig worden gesignaleerd. Er is dan ook een belangrijke samenhang tussen de transitie jeugdzorg en passend onderwijs. Wij zien de aansluiting van werkprocessen tussen scholen en de jeugdhulp als een lokale verantwoordelijkheid die mede in regionaal verband moet worden opgepakt. Nieuwbouw in de vorm van brede scholen blijven we stimuleren. Daarnaast zetten we het beleid rondom de bestaande huisvesting van scholen voort, waarbij investeringen ter bevordering van de kwaliteit van het onderwijs mogelijk zijn en blijven. We streven er naar dat alle kinderen en jongeren zo goed mogelijk en overeenkomstig hun capaciteiten zijn toegerust voor deelname aan de samenleving. Immers, sociale, economische en culturele factoren maken dat in sommige kinderen meer geïnvesteerd moet worden dan in andere om dit te realiseren. Met een versnelling van de realisatie van de taakstelling tot huisvesting van statushouders willen wij een bijdrage leveren aan het oplossen van de vluchtelingenproblematiek. In de projectmatige aanpak staat een voortvarende en integraal afgestemde integratie van de in de gemeente gehuisveste statushouders centraal.

Een goede gezondheid is de basis voor een lang leven. In ons gedrag leren we ons van alles aan wat wel en niet bijdraagt tot een gezond leven. De gemeente heeft daarom taken gekregen om het gezonde gedrag te bevorderen.

Met de transitie in het sociale domein is tevens de focus op de eigen verantwoordelijkheid van burgers toegenomen. Tegelijkertijd wordt er meer verwacht van mantelzorgers en vrijwilligers. De gemeente Voorst wil daarom mantelzorgers en vrijwilligers faciliteren en ondersteunen ten behoeve van een inclusieve samenleving.

Waar ligt dat vast

Het beleid dat betrekking heeft op dit programma is vastgelegd in diverse verordeningen, beleidsnota's en beleidsregels. De volledige documenten zijn te raadplegen via de volgende link: www.voorst.nl/beleid-en-regelgeving

Wat hebben wij ervoor gedaan

Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Kinderopvang, Voor- en Vroegschoolse Educatie en Sociaal Medische Indicatie doorontwikkelen	
Inhoud	De Wet IKK (innovatie kwaliteit kinderopvang) is een Wijzigingswet die de Wko (Wet kinderopvang) wijzigt en per 1 januari 2018 wordt ingevoerd. Dit is een wet om de kwaliteit van de kinderopvang te verbeteren en om het akkoord IKK, dat niet leidend is voor toezicht en handhaving, te vervangen. Alle Voorster kinderopvanglocaties zijn opgenomen in het Landelijk Register Kinderopvang en Peuterspeelzalen en het toezicht op de kwaliteit van de peuteropvanglocaties ligt daarmee bij de GGD. Door de invoering van de Wet IKK worden wijzigingen doorgevoerd waardoor pedagogische doelen in de wet vastgelegd worden. Ook vinden er wijzigingen in de kwaliteitseisen plaats wat er voor zorgt dat er duidelijker en beter gehandhaafd kan worden. Wij gaan ervoor zorgen dat de Wet IKK binnen de gemeente Voorst geïmplementeerd wordt.
Beoogd effect	Met de invoering van de Wet IKK beogen we: 1. versterking van de pedagogische kwaliteit; 2. één kwaliteitskader voor alle voorschoolse voorzieningen; 3. een kapstok naar lagere regelgeving; 4. een Wet die leidend is voor toezicht en handhaving; 5. één financieringsstructuur voor werkende ouders.
Verantwoording jaarrekening 2018	In 2018 is de nieuwe Beleidsnota Kinderopvang gemeente Voorst 2018-2022 vastgesteld. De gevolgen zijn met de kinderopvangorganisaties besproken en de nieuwe werkwijze is meteen doorgevoerd. De implementatie van de wet IKK is daarmee conform planning gerealiseerd. In het structurele overleg tussen gemeente en kinderopvangorganisaties spelen we goed in op de lokale en landelijke ontwikkelingen.

Sportbeleid en activering

Gratis sporten en bewegen voor basisschoolkinderen *	
Inhoud	Uiterlijk 17 mei 2018 komt over de uitvoering van de motie een afzonderlijk raadsvoorstel.
Beoogd effect	Het probleem van beweegarmoede onder jongeren terugdringen door alle basisschoolkinderen gratis te laten sporten en bewegen.
Verantwoording jaarrekening 2018	Onder de naam Voorst Actief on Tour is het team succesvol gestart in 2018. Elke twee weken komt het team in elke kern op het schoolplein voor een gratis naschools sport- en beweegaanbod. Een 100% elektrische bus is gevuld met (interactief) sport- en spelmateriaal. Gemiddeld doen er 140 kinderen per week mee aan alle activiteiten.

* gewijzigd amendement Sportief geld in begroting

Samenkracht en burgerparticipatie

Nota mantelzorg en vrijwillige inzet uitvoeren	
Inhoud	Mantelzorgers en vrijwilligers zijn een onmisbaar onderdeel van ons zorgstelsel. In het licht van het doel van de hervorming van ons zorgstelsel worden mantelzorg en vrijwilligerswerk daarom steviger gepositioneerd en beter ondersteund. De nieuwe Wet maatschappelijke ondersteuning schetst hiervoor het kader. Hierin worden de basisfuncties voor het lokale beleid voor mantelzorg en vrijwillige inzet benoemd en nader uitgewerkt.
Beoogd effect	Het effect moet zijn dat mantelzorgers gefaciliteerd worden bij het mantelzorgen en dat vrijwilligers worden ondersteund bij het verrichten van vrijwilligerswerk. In de nota mantelzorg en vrijwillige inzet richten we ons op het vinden, versterken, verlichten en verbinden van mantelzorgers en vrijwilligers in onze samenleving.
Verantwoording jaarrekening 2018	Binnen de transformatie van het sociaal domein is de uitbreiding van de informele zorg in de vorm voor mantelzorg en vrijwillige inzet belangrijk voor de zelfregie en het langer thuis wonen van de inwoners. In 2018 is de beweging naar de dorpen en kernen verder ingezet. Die bestaat uit praktische ondersteuning en/of voorlichting aan mantelzorgers en aan vrijwilligers in zorg en maatschappelijke rollen, denk aan het verenigingsleven.

Nota Preventie opstellen	
Inhoud	In maart 2017 is het project Voorst onder de Loep gestart. Het Projectteam de Loep haalt eerst zoveel mogelijk kennis en inzichten vanuit de samenleving op. Zo brengen we de huidige en toekomstige problemen, de oorzaken ervan en mogelijke oplossingen in kaart. In 2018 stellen we, op basis van alle input en analyse en te maken politiek-bestuurlijke keuzes, een actieboek op. De uitvoering van deze acties onder regie van een nieuw te formeren uitvoeringsorganisatie start naar verwachting vanaf midden 2018.
Beoogd effect	Meer maatschappelijke problemen worden voorkomen. Door de in 2017 met de samenleving opgestelde analyse bereiken we draagvlak en verbinding om gezamenlijk de uitvoering vorm te geven. Doordat de acties gericht op het voorkomen van maatschappelijke problemen breed gedragen en omarmd zijn vanuit de samenleving (verenigingsleven, maatschappelijke partners, etc.) bereiken we een grote armslag in de uitvoering. De precieze effecten zijn afhankelijk van de te maken keuzes in het proces die tot het actieboek leiden. Deze effecten zijn inzichtelijk zodra het actieboek gereed is.
Verantwoording jaarrekening 2018	Zoals in de bestuursrapportage 2018 reeds is gemeld, is het actieboek van Voorst onder de Loep inmiddels vastgesteld en de acties zijn in uitvoering. Daarmee geven we als gemeente met de samenleving invulling aan preventie en wordt daarmee geïntegreerd in veel van de taak- en beleidsvelden waarover in dit document wordt gerapporteerd.

Vluchtelingenwerk	
Inhoud	<p>Voorst heeft een wettelijke taak om vluchtelingen op te vangen. Deze wettelijke taak heeft gevolgen voor onze huisvestingsopgaven, de maatschappelijke begeleiding voor een goede integratie, het onderwijs en de participatieopgave. De gemeente voert de regie, en werkt nauw samen met een aantal maatschappelijke partners. Er wordt gewerkt vanuit het door de raad in februari 2016 vastgestelde actieplan "Huisvesting, Integratie & Participatie statushouders".</p> <p>Voor het huisvesten van deze nieuwkomers werken wij nauw samen met Wooncorporatie IJsseldal Wonen. Door alternatieve woonvormen in te zetten, naast het reguliere aanbod aan huurwoningen, wordt er gestreefd naar een minimaal verdringingseffect voor reguliere woningzoekenden. We hebben daarbij de beschikking over een doorstroomwoning en de kantoorvilla aan de Oude Rijksstraatweg.</p> <p>Tot slot is het voor statushouders wettelijk verplicht om een inburgeringstraject te volgen waarvoor men maximaal drie jaar de tijd krijgt. Vanaf juli 2017 is daar het verplicht volgen van een Participatieverklaringstraject bij gekomen. Wij zijn met het participatieverklaringstraject al in 2016 gestart, en dit ondergebracht bij Vluchtelingenwerk Oost Nederland. In dit traject worden de statushouders geschoold op kernwaarden. Vanuit het Rijk wordt per statushouder € 2.370 beschikbaar gesteld voor maatschappelijke begeleiding als de gemeente voldoet aan de regels. Tevens stelt het Rijk voor nieuwkomers die in 2016 en 2017 in onze gemeente zijn komen wonen € 4.430 voor integratie en participatie beschikbaar. Daarnaast worden er trajecten opgestart, vaak in samenwerking met Stichting Mens & Welzijn, parallel aan het inburgeringstraject.</p>
Beoogd effect	We richten ons op het realiseren van de overkoepelende doelstelling uit het actieplan "Huisvesting, Integratie & Participatie statushouders" en gaan versneld de taakstelling realiseren met een kwaliteitsimpuls op het integratie en participatieproces. Zo starten wij in augustus 2017 als gemeente een intensief inburgeringstraject op in eigen beheer met als doel inburgering en participatie te versnellen.
Verantwoording jaarrekening 2018	<p>Huisvesting: We hebben in 2018 de taakstelling van het Rijk om 35 statushouders te huisvesten. Januari 2019 hebben we deze taakstelling gerealiseerd. In 2018 hebben we het pand op de Oude Rijksstraatweg in gebruik genomen waardoor we 18 statushouders tijdelijk hebben kunnen huisvesten. In 2018 zijn 0 statushouders van hieruit doorgestroomd naar een definitieve huisvesting.</p> <p>Integratie en participatie: 25 meest laagopgeleide nieuwkomers maakten gebruik van het Intensieve Inburgeringstraject Voorst (IITV) waarvan de meesten zijn geplaatst in een participatietraject op maat. Ook hebben 30 nieuwkomers in 2018, waaronder diverse IITV deelnemers, succesvol een traject gevolgd ter voorbereiding op het ondertekenen van de participatieverklaring. In 2018 zijn 26 nieuwkomers uitgestroomd uit de bijstand, waarvan 6 naar betaalde arbeid.</p>

Wijkteams

Het CJG, samen met het MNV, verder doorontwikkelen (zie ook programma Sociaal Voorst, taakveld Wijkteams)	
Inhoud	In 2017 is verder gebouwd aan de doorontwikkeling van het CJG en MNV. Dit heeft geresulteerd in o.a. uitbreiding van de kernteams. Daarnaast zijn specifieke thema's uitgewerkt zoals regievoering, samenwerking wmo-jeugd- aanpalende wetten (bv zorgverzekering en Wet Langdurige Zorg). In de komende tijd wordt het project gegevensdeling verder uitgewerkt. De doorontwikkeling van de lokale toegang is tevens verbonden aan het regionale proces inkoop 2019 voor Jeugd, Wmo en Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang.
Beoogd effect	Integraal uitvoering geven aan de toegang voor jeugdhulp en wmo voor zowel voorliggende voorzieningen als wel individuele/maatwerk voorzieningen.
Verantwoording jaarrekening 2018	De nieuwe raamovereenkomst voor jeugdhulp, Wmo, maatschappelijke opvang en beschermd wonen is ingegaan op 1 januari 2019. Het CJG en het MNV hebben zich in 2018 voorbereid op het werken met de volledig nieuwe productenstructuur. Tegelijkertijd is gewerkt aan de interne doorontwikkeling van het MNV en het CJG. De complexiteit van de hulpvragen nam toe. De formatie van de frontoffice is uitgebreid. Het kernteam voor multi-problem casussen van het MNV is gewijzigd in het werken in 2 teams met een meer uitgebreide opdracht. Op die manier is er meer aandacht voor het bespreken van casussen, terugkoppeling van casussen, evaluatie van zorg en eventuele nazorg.

Maatwerkdienstverlening 18-

Jeugd, Wmo en Maatschappelijke opvang/Beschermd Wonen integraal inkopen	
Inhoud	In 2017 is gestart met de integrale inkoop van de domeinen Jeugd, WMO en Maatschappelijke opvang/Beschermd Wonen. In regionaal verband worden domeinoverstijgende producten ontwikkeld in samenspraak met aanbieders en cliënten.
Beoogd effect	Een bekostiging van lokale en regionale jeugdhulp passend bij de Transformatiegedachte van doorlopende zorglijnen. Daarnaast blijven keuzevrijheid voor cliënten en kwalitatieve hulp als doelstelling voorop staan.
Verantwoording jaarrekening 2018	In 2018 is veel inzet gepleegd om het aanbestedingstraject te doorlopen. Dit heeft geresulteerd in een integrale, meerjarige raamovereenkomst die op 1 januari 2019 is ingegaan. Voor deze raamovereenkomst is een kostprijsonderzoek uitgevoerd en de tarieven zijn dus gebaseerd op een reële kostprijs. Net als in voorgaande jaren blijven veel verschillende aanbieders beschikbaar om zorg te kunnen leveren. Bij het toetreden van de raamovereenkomst zijn en worden kwaliteitschecks uitgevoerd om daarmee meer kwalitatief hoogwaardige zorg te contracteren. Het CJG, het MNV en beleidsmedewerkers hebben hieraan bijgedragen.

De financiering van voogdijcliënten in Voorst en wijzigingen woonplaatsbeginsel	
Inhoud	<p>Vanaf 2017 ontvangt elke gemeente per voogdijcliënt een aparte financiering via het gemeentefonds. Hiermee wordt de omvang van deze groep cliënten mede bepalend voor de omvang van het Jeugdhulpbudget per gemeente en past het jeugdhulpbudget beter bij het werkelijke zorggebruik. De voogdikinderen komen door toepassing van het woonplaatsbeginsel voor rekening van de gemeente Voorst zodra ze ingeschreven worden in de gemeente Voorst. De gemeente Voorst heeft relatief veel voogdijcliënten die langere tijd ingeschreven staan in jeugdzorginstelling De Beele van Pluryn. Deze cliënten komen uit het hele land naar deze instelling en ontvangen relatief dure zorg.</p> <p>Er is een nieuw woonplaatsbeginsel in ontwikkeling. Dit vereist een aanpassing van de huidige wetgeving. Het Rijk streeft ernaar om de komende tijd het wetsvoorstel voor advies voor te leggen aan de Raad van State.</p>
Beoogd effect	Voldoende dekking van de kosten voor voogdikinderen en jongeren die na hun 18e jaar onder de Jeugdwet blijven vallen.
Verantwoording jaarrekening 2018	In 2018 hebben we te maken gehad met stijgende kosten voor deze doelgroep, veroorzaakt door een stijging van het aantal cliënten in de gemeente en een stijging van de kostprijs. De cliënten verblijven niet alleen in De Beele, maar ook in enkele gezinshuizen binnen de gemeentegrenzen. Op 24 januari 2019 heeft het VNG bestuur besloten om de wijziging van het woonplaatsbeginsel uit te stellen tot 2021. De voornaamste oorzaak hiervan is de grote hoeveelheid voorbereidingstijd die nog nodig is in het wetgevingsproces. Ook de gecompliceerde verdeling van financiële middelen en afwikkeling van de specifieke uitkering voor voogdikinderen heeft hiermee te maken. Het gevolg van dit besluit is dat Voorst nog niet kan voorsorteren op de overdracht van cliënten naar andere gemeenten. Daardoor blijven we ook in 2019 en 2020 financieel verantwoordelijk voor deze doelgroep. Het is daarbij de verwachting dat het aantal cliënten nog zal toenemen.

Aanvraag fonds tekortgemeenten (zie ook programma Sociaal Voorst, taakveld Maatwerkdienstverlening 18+)	
Inhoud	Om gemeenten te compenseren voor de tekorten op het terrein van jeugd en WMO, is een Fonds tekortgemeenten ingesteld. Dit is afgesproken tussen medeoverheden voor het Interbestuurlijk Programma, naar aanleiding van de tekorten van gemeenten in het sociaal domein. Het fonds bedraagt voor 2018 € 200 miljoen (landelijk). Dit bedrag wordt aan de hand van verschillende criteria verdeeld over gemeenten.
Beoogd effect	Een bijdrage vanuit het fonds zou als dekking kunnen worden ingezet voor een eventuele stijging van lasten voor jeugdzorg en WMO.
Verantwoording jaarrekening 2018	Zoals gemeld in de bestuursrapportage 2018 hebben we een aanvraag fonds tekortgemeenten inclusief uitgebreide onderbouwing en specificaties ingediend voor een tekort van € 2,4 miljoen. Er gold een drempelbedrag van € 40,- per inwoner. Van de resterende € 1,4 miljoen is 50% gehonoreerd. Wij hebben uiteindelijk een bedrag van € 723.600 ontvangen.

Geëscaleerde zorg 18-

Werken volgens het principe 'Licht waar het kan, zwaar als het moet'	
Inhoud	De nieuwe Jeugdbeschermingstafel is in de regio in ontwikkeling, waarbij jongeren samen met ouders en hulpverleners het gesprek voeren over de mogelijkheden en wensen voor hulp in het vrijwillige kader of het gedwongen kader. Daarnaast is Veilig Thuis Noord Oost Gelderland opgericht en zijn er samenwerkingsafspraken opgesteld voor een goede overdracht van cliënten.
Beoogd effect	Verminderen van het aantal drang- en dwangtrajecten door jongeren en ouders/verzorgers tijdig de juiste hulp te bieden en gezamenlijk vorm te laten geven. Heldere werkwijze tussen Veilig Thuis en gemeenten om cliënten over te dragen.
Verantwoording jaarrekening 2018	In 2018 hebben we gezien dat het beter signaleren van ernstige opvoed- en opgroei-problematiek ook heeft geleid tot een stijging in het aantal maatregelen binnen de preventieve jeugdbescherming en het gedwongen kader. Naast de signalering, speelt ook verzwaaring van de problematiek waar het CJG mee te maken heeft. Deze stijging van zorg past binnen een landelijke trend van een langzaam stijgend aantal maatregelen in de (preventieve) jeugdbescherming.

Volksgezondheid

Jeugdgezondheidszorg integraal en effectief aanpakken	
Inhoud	Jeugdgezondheidszorg (JGZ) is de publieke gezondheidszorg voor kinderen en jeugdigen tussen 0-18 jaar. De JGZ volgt de fysiek, sociale, psychische en cognitieve ontwikkeling van jeugdigen. Het is een wettelijke taak en valt onder de Wet publieke gezondheid. In deze wet is de publieke gezondheidszorg vastgelegd. Deze richt zich op de zorg voor de gezondheid van de samenleving en risicogroepen. De JGZ is er om de gezonde- en veilige ontwikkeling van kinderen te bewaken en te beschermen. In 2018 komt er meer aandacht voor de 'knip' tussen de JGZ 0-4 en de JGZ 4-18, denk hierbij bijvoorbeeld aan de digitale kinddossiers. Eind 2017 wordt de pilot over de zichtbaarheid van de JGZ 4-18 op de basisscholen geëvalueerd waarna definitieve afspraken worden gemaakt. Het gaat hier om de maandelijkse aanwezigheid van de jeugdverpleegkundige op iedere basisschool voor inloopsprekken over opvoeden, naast de reguliere gezondheidsonderzoeken in groep 4. De JGZ 0-4 gaat een rol krijgen in het beleid rondom 100% peuters naar de kinderopvang.
Beoogd effect	Effectieve (jeugdgezondheids)zorg voor alle kinderen tussen 0-18 jaar in de gemeente Voorst geïntegreerd in een gezamenlijke aanpak rondom jeugdigen en passend bij de transformatie preventie in het sociaal domein. Het is belangrijk om de kwaliteit te monitoren en op peil te houden.
Verantwoording jaarrekening 2018	We hebben ingezet op verhoging van de aanwezigheid van de jeugdverpleegkundige op basisscholen. Aandachtspunt hierbij blijft de verbinding tussen gemeente en het schoolmaatschappelijk werk (Stimenz). We zijn in gesprek met Vërian om de 0-4 jarigen zoveel mogelijk gebruik te laten maken van kinderopvang. Binnen onze gemeente is het aantal kinderen dat naar de opvang gaat al relatief hoog ten opzichte van het landelijke gemiddelde. De wijzigingen in het nieuwe beleid rondom de eigen bijdragen van ouders heeft een positief effect gehad op het gebruik van kinderopvang.

Verbinding Preventie en Zorg pijler Jongeren Op Gezond Gewicht (JOGG) uitrollen	
Inhoud	Er wordt in samenwerking met het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) een werkgroep Verbinding Preventie en Zorg (VPZ) opgezet, bestaande uit interne en externe stakeholders. Het netwerk, de samenwerking en de beschikbare interventiemogelijkheden worden in kaart gebracht. Bij de uitvoering van bovengenoemde activiteiten zijn we afhankelijk van externe factoren. Er zullen (voor sommige deelnemers) kosten aan verbonden blijven wanneer de zorgverzekering de interventie niet volledig vergoed. Bovendien blijft de mening van ouders doorslaggevend. Als zij geen probleem zien, zal deelname vaak uitblijven.
Beoogd effect	Het realiseren van een sluitende ketenaanpak voor kinderen met overgewicht. Enerzijds preventie: vroegtijdig signaleren van overgewicht en het probleem tijdig aanpakken. Anderzijds interventie: kinderen met overgewicht door het interventieprogramma een daling in vetpercentage en betere conditie laten krijgen.
Verantwoording jaarrekening 2018	De rol van de gemeente is faciliteren van professionele aanbieders (m.n. fysiotherapeuten, diëtisten, orthopedagogen) om samen Cool2BeFit mogelijk te maken. Er zijn gesprekken georganiseerd met de zorgverzekeraar ENO, die begin 2019 hebben geleid tot een verzoek tot medefinanciering door de zorgverzekeraar. Er is nog geen uitsluitsel over de financieringsvraag.

Beleidsindicatoren

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Indicator Voorst	Bron
Sportbeleid en activering	% Niet-wekelijkse sporters	Het percentage niet-wekelijkse sporters ten opzichte van het totaal aantal inwoners.	42,8%	RIVM
Maatwerkdienstverlening 18-	% kinderen in armoede	Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.	3,17%	Verwey Jonker Instituut
Samenkracht & burgerparticipatie	% Jeugdwerkloosheid	Het percentage werkloze jongeren (16-22 jaar).	0,52%	Verwey Jonker Instituut
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	% Voortijdige schoolverlaters	Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.	0,7%	DUO
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	Absoluut verzuim	Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 inwoners lft 5-18 jaar.	4,72%	DUO
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	Relatief verzuim	Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 inwoners lft 5-18 jaar.	17,50%	DUO
Maatwerkdienstverlening 18-	Jongeren met jeugdhulp	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar.	7,8%	CBS
Geëscaleerde zorg 18-	Jongeren met jeugdbescherming	Het percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.	1,4%	CBS
Geëscaleerde zorg 18-	Jongeren met jeugdreclassering	Het percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar).	-	CBS
Geëscaleerde zorg 18-	Jongeren met delict voor rechter	Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.	1,34%	Verwey Jonker Instituut

Bij ministeriële regeling vastgestelde beleidsindicatoren (bron: www.waarstaatjegemeente.nl)

Wat heeft het gekost

Exploitatie

	Raming 2018 voor wijziging	Raming 2018 na wijziging	Rekening 2018	Saldo 2018
4-2 Onderwijshuisvesting	1.247.268	1.501.207	1.470.354	30.853
4-3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.217.114	1.275.501	1.230.001	45.500
5-1 Sportbeleid en activering	403.815	551.488	524.999	26.488
5-2 Sportaccommodaties	1.713.380	1.710.510	1.705.620	4.889
5-3 Cultuurpres. -prod. en -participatie	51.971	213.062	202.319	10.742
5-6 Media	384.834	401.834	400.563	1.271
6-1 Samenkracht + burgerparticipatie PR4	290.726	310.726	291.800	18.926
6-2 Wijkteams PR4	63.421	63.421	94.318	-30.898
6-41 Begeleide participatie PR4	350.921	350.921	350.920	1
6-72 Maatwerkdienstverlening 18-	6.794.273	7.237.096	9.610.409	-2.373.313
6-82 Geëscaleerde zorg 18-	407.411	504.335	712.620	-208.285
7-1 Volksgezondheid	721.904	765.658	759.581	6.077
Totaal lasten	13.647.039	14.885.757	17.353.505	-2.467.748
4-2 Onderwijshuisvesting	99.711	89.930	31.033	-58.898
4-3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	10.297	4.730	111.026	106.296
5-1 Sportbeleid en activering	2.912	0	10.150	10.150
5-2 Sportaccommodaties	571.189	567.641	585.961	18.320
5-3 Cultuurpres. -prod. en -participatie	0	31.376	31.376	0
6-1 Samenkracht + burgerparticipatie PR4	0	0	37.197	37.197
6-72 Maatwerkdienstverlening 18-	23.629	0	0	0
6-82 Geëscaleerde zorg 18-	3.813	0	0	0
7-1 Volksgezondheid	2.636	0	21.610	21.610
Totaal baten	714.187	693.677	828.352	134.675
Saldo	-12.932.852	-14.192.080	-16.525.153	-2.333.073

Voor een toelichting op de cijfers wordt verwezen naar de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening.

3.5 Sociaal Voorst

Wat wilden we bereiken

Na de realisatie van de transitieoperatie richten we ons op de transformatie in het sociale domein. Samen met onze maatschappelijke partners zullen we een integraal afgestemde nieuwe preventieaanpak tot stand brengen op de vier levensdomeinen Werk en Inkomen, Gezondheid en Informele Zorg, Opgroeien en Opvoeden, Sociale Cohesie en Leefbaarheid. Een belangrijke en veelomvattende opdracht die zal leiden tot een fundamentele omvorming en innovatie van de preventieve aanpak in het sociale domein. De toegang tot de zorg via het Maatschappelijk Netwerk Voorst en het Centrum voor Jeugd en Gezin wordt doorontwikkeld zodat nog beter vragen en problemen effectief en integraal kunnen worden behandeld en afgewikkeld. Het primaat van eigen kracht en inzet van algemene voorzieningen blijven voorop staan maar tegelijk is sprake van een groeiende groep ouderen met beperkingen in de thuissituatie en toenemende psychosociale problematiek waardoor ook de inzet van maatwerkvoorzieningen zal toenemen. De inzet van algemene en maatwerkvoorzieningen worden inhoudelijk en budgettair gemonitord.

Wat betreft de maatwerkvoorzieningen willen we ook de transformatie verder vormgeven. Enerzijds wordt het contract voor de hulpmiddelen opnieuw aanbesteed. Anderzijds wordt in de inkoop van maatwerkvoorzieningen voor jeugd, Wmo en maatschappelijke opvang en beschermd wonen per 2019 nu al voorbereid. We willen realiseren dat er één (in plaats van drie) raamovereenkomst voor al deze voorzieningen tot stand komt. Daarnaast willen we ook de sturingsmogelijkheden binnen de raamovereenkomst verder doorontwikkelen. Begrippen als resultaat en kwaliteit zullen daarbij meer centraal staan.

Het beleid voor maatschappelijke opvang en beschermd wonen wordt in toenemende mate een verantwoordelijkheid van elke gemeente. Daarom willen we als gemeente meer aandacht schenken aan dit beleid. Hierbij werken we samen met de gemeenten Apeldoorn, Brummen, Epe en Heerde. In de uitwerking van dit beleid wordt zoveel mogelijk een relatie gelegd met het beleid voor mensen met ernstig psychiatrische aandoeningen (EPA) en personen met verward gedrag.

Waar ligt dat vast

Het beleid dat betrekking heeft op dit programma is vastgelegd in diverse verordeningen, beleidsnota's en beleidsregels. De volledige documenten zijn te raadplegen via de volgende link: www.voorst.nl/beleid-en-regelgeving

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Samenkracht en burgerparticipatie

Verschuiving van curatieve en maatwerkvoorzieningen naar preventieve en algemene voorzieningen	
Inhoud	De drie transities in het sociale domein vonden in 2015 plaats met een uitloop in 2016. Intussen richten we ons op de transformatie in het sociale domein. Het in het voorjaar van 2017 gestarte project Voorst onder de Loep beoogt zoveel mogelijk kennis en inzichten vanuit de samenleving op te halen, en zo de huidige en toekomstige problemen, de oorzaken ervan en mogelijke oplossingen in kaart te brengen. In 2018 stellen we, op basis van alle input en analyse en te maken politiek-bestuurlijke keuzes, een actieboek op. De uitvoering van deze acties onder regie van een nieuwe te formeren uitvoeringsorganisatie start dan naar verwachting vanaf midden 2018.
Beoogd effect	Op basis van de verzamelde kennis en inzichten met vernieuwende en integraal afgestemde beleidsmaatregelen maatschappelijke problemen aanpakken en voorkomen. Door de in 2017 met de samenleving opgestelde analyse bereiken we draagvlak en verbinding om gezamenlijk de uitvoering vorm te geven. Doordat de acties gericht op het voorkomen van maatschappelijke problemen breed gedragen en omarmd zijn vanuit de samenleving (verenigingsleven, maatschappelijke partners, etc.) bereiken we een grote armslag in de uitvoering. De precieze effecten zijn afhankelijk van de

	te maken keuzes in het proces die tot het actieboek leiden. Deze effecten zijn inzichtelijk zodra het actieboek gereed is.
Verantwoording jaarrekening 2018	In 2018 rondde het projectteam De Loep het interactieve beleidsproces af met de presentatie van de analyse, de visie en doelen en het actieboek. Daarna werd in de laatste maanden van 2018 een nieuw team geïnstalleerd dat de uitvoeringsfase van Voorst onder de Loep coördineert. Het uitvoeringsteam werkte aan het ondersteunen van trekkers van acties, aan het opstellen van de eerste monitor en aan de campagne en actiepagina zodus.nu. Tot nog toe zijn 126 acties gelanceerd door 70 unieke trekkers van acties. Op 62 doelen zijn één of meerdere acties ondernomen of in gang gezet. Op 39 doelen hebben nog geen acties plaatsgevonden. De gemeente zelf is een belangrijke partij bij de uitvoering en voert de komende jaren vele acties uit, zowel bij het opstellen van reguliere beleid als bij het opzetten van nieuwe acties.

Wijkteams

Het MNV samen met het CJG doorontwikkelen (zie ook programma Sociaal Voorst, taakveld Wijkteams)	
Inhoud	In 2017 is verder gebouwd aan de doorontwikkeling van het CJG en MNV. Dit heeft geresulteerd in o.a. uitbreiding van de kernteams. Daarnaast zijn specifieke thema's uitgewerkt zoals regievoering, samenwerking wmo-jeugd- aanpalende wetten (bv zorgverzekering en Wet Langdurige Zorg). In de komende tijd wordt het project gegevensdeling verder uitgewerkt. De doorontwikkeling van de lokale toegang is tevens verbonden aan het regionale proces inkoop 2019 voor Jeugd, Wmo en Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang.
Beoogd effect	Integraal uitvoering geven aan de toegang voor jeugdhulp en wmo voor zowel voorliggende voorzieningen als wel individuele/maatwerk voorzieningen.
Verantwoording jaarrekening 2018	De nieuwe raamovereenkomst voor jeugdhulp, Wmo, maatschappelijke opvang en beschermd wonen is ingegaan op 1 januari 2019. Het CJG en het MNV hebben zich in 2018 voorbereid op het werken met de volledig nieuwe productenstructuur. Tegelijkertijd is gewerkt aan de interne doorontwikkeling van het MNV en het CJG. De complexiteit van de hulpvragen nam toe. De formatie van de frontoffice is uitgebreid. Het kernteam voor multi-problem casussen van het MNV is gewijzigd in het werken in 2 teams met een meer uitgebreide opdracht. Op die manier is er meer aandacht voor het bespreken van casussen, terugkoppeling van casussen, evaluatie van zorg en eventuele nazorg.

Inkomensregelingen

Participatie projecten	
Inhoud	Met de invoering van de Participatiewet is de gemeente nog nadrukkelijker verantwoordelijk voor de uitstroom van uitkeringsgerechtigden. In 2016 wordt een visie ontwikkeld over hoe wij mensen met een achterstand op de arbeidsmarkt gaan helpen aan werk en/of een zinvolle dagbesteding. Na een zorgvuldige analyse van het bestand worden de huidige projecten beoordeeld en gekeken welke nieuwe projecten voor bepaalde doelgroepen georganiseerd kunnen worden. Tevens vindt een beoordeling plaats in hoeverre gemeentelijke gebouwen kunnen worden ingezet om deze doelstelling te bereiken en activiteiten in onder te brengen.
Beoogd effect	Onder de paraplu van de visie willen we in samenwerking met onze maatschappelijke partners komen tot een aanbod aan activiteiten waarmee zoveel mogelijk groepen kunnen worden bediend. Met de inzet van deze projecten willen we de kansen van de uitkeringsgerechtigden op de arbeidsmarkt verbeteren en zal dit naar verwachting leiden tot meer uitstroom uit de uitkering. Hierdoor gaan de kosten van bijstand omlaag.
Verantwoording jaarrekening 2018	Binnen de gemeente Voorst is de visie dat "iedereen meedoet." Vanuit de bijstandpopulatie is gekeken naar de mogelijkheden om mensen een passend traject aan te bieden, het liefst zo lokaal mogelijk georganiseerd. Hiervoor is ook aangesloten bij de acties vanuit de Nota Plek op de werkvloer (zie hieronder). Daarnaast hebben wij in 2018 'Klein Twello' in gebruik genomen op de locatie van de voormalige basisschool De Kleine Wereld waarbij de nadruk in brede zin ligt op algemene, preventieve voorzieningen ter invulling van de maatschappelijke opdracht van de gemeente. Vanuit dit project wordt ook bekeken hoe we mensen vanuit de bijstand op een betere manier kunnen betrekken, wat op termijn zou kunnen leiden tot een hogere uitstroom.

Aanvraag vangnetuitkering Participatiewet 2017	
Inhoud	Om gemeenten te compenseren voor de tekorten op het terrein van de participatiewet (en dan met name de inkomensvoorzieningen) ingesteld. De vangnetuitkering biedt gemeenten financiële compensatie voor grote(re), meerjarige tekorten op het budget als bedoeld in artikel 69 van de Participatiewet. Om in aanmerking te komen voor een vangnetuitkering dient de gemeente aan een beperkt aantal voorwaarden te voldoen. De onafhankelijke Toetsingscommissie vangnet Participatiewet beoordeelt of een verzoekende gemeente aan alle geldende procedurele en inhoudelijke voorwaarden voldoet,

	om vervolgens de minister van SZW te adviseren over de te nemen beslissing. De minister neemt in beginsel het advies van de commissie over.
Beoogd effect	Een toekenning van de vangnetuitkering zou als dekking kunnen worden ingezet voor een eventuele stijging van lasten voor inkomensvoorzieningen.
Verantwoording jaarrekening 2018	Zoals we reeds in de Bestuursrapportage 2018 hebben gemeld, hebben we in 2018 succesvol aanspraak kunnen maken op de vangnetuitkering Participatiewet 2017 als compensatie voor de tekorten op het taakveld Inkomensregelingen over het jaar 2017. Er is inmiddels een bedrag van € 164.800 ontvangen.

Begeleide participatie

De acties uit de Nota Plek op de werkvloer uitvoeren (zie ook programma Bedrijvig Voorst, taakveld Arbeidsparticipatie)	
Inhoud	In maart 2017 is de nota 'Plek op de werkvloer: een inclusieve arbeidsmarkt' vastgesteld. In 2018 voeren we de acties uit deze nota uit, zoals instroompreventie, een Voorster offensief richting werkgevers, gemeentelijk werkgeverschap, sociaal ondernemerschap en een interne organisatieverandering. In 2018 wordt een stap gezet in de verschuiving van meedoen in re-integratietrajecten in beschutte (werk)omgevingen naar meedoen bij werkgevers op de werkvloer. Dit draagt bij aan de doelstelling dat in 2020 ten minste 50% van de mensen met een uitkering een plek op de werkvloer bij een werkgever in Voorst of de regio heeft.
Beoogd effect	We willen in 2018 tenminste 3 (van de 5) betaalde additionele werkplekken voor mensen met productiviteitsbeperking gerealiseerd hebben en binnen ons opdrachtgeverschap wordt SROI volledig uitgerold.
Verantwoording jaarrekening 2018	In de bestuursrapportage 2018 hebben we al de volgende resultaten gemeld: <ul style="list-style-type: none"> ▪ aanbestedingen door de gemeente worden inmiddels op SROI beoordeeld wat ervoor moet zorgen dat er mensen uit de bijstand actief worden ingezet d.m.v. de SROI-aanbesteding; ▪ een andere maatregel vanuit de nota 'Plek op de werkvloer' is dat er binnen onze eigen organisatie in de afgelopen maanden 5 additionele werkplekken gecreëerd en ingevuld zijn; ▪ via Voorst scoort hebben we maatregelen getroffen voor het lokaal organiseren van werkgelegenheid; ▪ deels samenhangend met Voorst scoort hebben we gewerkt aan doorontwikkeling van het initiatief werkeninvoorst.nu. Daarnaast hebben we ingezet op het in 2020 bereiken dat tenminste 50% van de mensen met een uitkering een plek op de werkvloer bij een werkgever heeft. Hiervoor hebben we gewerkt aan een samenwerking in Klein Twello waar mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt zullen worden geactiveerd naar zinvolle dagbesteding en participatie. Voor nieuw-beschut werk zal een werkproces worden ontwikkeld dat ervoor moet zorgen dat mensen met een nieuw-beschut verklaring actief worden benaderd en begeleid naar passend werk. De acties vanuit het Voorster offensief richting werkgevers in samenhang met Bedrijvig Voorst blijven we uitvoeren en wij stimuleren het sociaal ondernemerschap.

Maatwerkvoorzieningen (WMO)

Inkoop	
Inhoud	Begin 2018 is gestart met een aanbestedingstraject voor hulpmiddelen in het kader van de Wmo, Het bestaande contract met Welzorg loopt tot 1 oktober 2018.
Beoogd effect	Een nieuwe raamovereenkomst per 1 oktober 2018 voor het eerst niet met één leverancier maar met drie leveranciers. Doel hiervan is de klant meer keuze te bieden. Door continue meting van klanttevredenheid zal er een prikkel zijn voor leveranciers om goed te presteren. Bij de keuze van de leverancier, zal de leverancier met de hoogste scores als eerste worden ingezet.
Verantwoording jaarrekening 2018	Op 1 oktober 2018 zijn de drie nieuwe leveranciers gestart. Op dit moment (eind februari 2019) is dat nog te kort geleden om uitspraken te kunnen doen over klanttevredenheid en kostenontwikkeling. We hopen dat bij het Voortgangsbericht 2019 wel te kunnen doen.

Maatwerkdienstverlening 18+

Jeugd, Wmo en Maatschappelijke opvang/Beschermd Wonen integraal inkopen	
Inhoud	In 2017 is gestart met de integrale inkoop van de domeinen Jeugd, WMO en Maatschappelijke opvang/Beschermd Wonen. In regionaal verband worden domeinoverstijgende producten ontwikkeld in samenspraak met aanbieders en cliënten.
Beoogd effect	Een bekostiging van lokale en regionale jeugdhulp passend bij de Transformatiegedachte van doorlopende zorglijnen. Daarnaast blijven keuzevrijheid voor cliënten en kwalitatieve hulp als doelstelling voorop staan.
Verantwoording jaarrekening 2018	In 2018 is veel inzet gepleegd om het aanbestedingstraject te doorlopen. Dit heeft geresulteerd in een integrale, meerjarige raamovereenkomst die per januari 2019 is ingegaan. Voor deze raamovereenkomst is een kostprijsonderzoek uitgevoerd en daarmee zijn de tarieven reëel. Net als in voorgaande jaren blijven veel verschillende aanbieders beschikbaar om zorg te kunnen leveren. Bij het toetreden van de raamovereenkomst zijn en worden kwaliteitschecks uitgevoerd om daarmee meer kwalitatief hoogwaardige zorg te contracteren. Ook hieraan hebben CJG en MNV en beleidsmedewerkers bijgedragen.

Aanvraag fonds tekortgemeenten (zie ook programma Gezond Voorst, taakveld Maatwerkdienstverlening 18-)	
Inhoud	Om gemeenten te compenseren voor de tekorten op het terrein van jeugd en Wmo, is een Fonds tekortgemeenten ingesteld. Dit is afgesproken tussen medeoverheden voor het Interbestuurlijk Programma, naar aanleiding van de tekorten van gemeenten in het sociaal domein. Het fonds bedraagt voor 2018 € 200 miljoen (landelijk). Dit bedrag wordt aan de hand van verschillende criteria verdeeld over gemeenten.
Beoogd effect	Een bijdrage vanuit het fonds zou als dekking kunnen worden ingezet voor een eventuele stijging van lasten voor jeugdzorg en WMO.
Verantwoording jaarrekening 2018	De gemeente Voorst heeft een bedrag van afgerond € 723.600, oftewel 50% van onze aanvraag, uit het fonds tekortgemeenten ontvangen. Zie de toelichting in programma Algemene dekkingsmiddelen, taakveld 0-7 Algemene en overige uitkeringen gemeentefonds.

Geëscaleerde zorg 18+

De Transformatieagenda Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen (MO/BW) uitvoeren	
Inhoud	Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen zijn onderwerpen die voortvloeien uit de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). De Transformatie-agenda Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen (MO/BW) is erop gericht dat in de regio Oost-Veluwe cliënten herstellen in hun eigen woonomgeving. De regio omarmt de visie van commissie Dannenberg. Door adequate ondersteuning bij het vergroten of stabiliseren van de zelfredzaamheid en participatie, bereiken we dat mensen zo lang mogelijk zelfstandig blijven wonen. Daar waar Maatschappelijke Opvang of Beschermd Wonen nodig is in een instelling, streven we ernaar dat cliënten zo spoedig mogelijk weer zelfstandig kunnen wonen. De focus is gericht op zelfredzaamheid. Ook bij de Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen zijn integraal (alle leefgebieden) en systeemgericht (alle betrokken personen) werken essentiële uitgangspunten voor de ondersteuning.
Beoogd effect	Samenhangend beleid op het terrein van MO/BW vanuit de Transformatie-agenda is in juli 2017 vastgesteld en wordt uitgewerkt in jaarplannen. Thema's binnen het beleid zijn o.a. de zorginfrastructuur, het zich welkom voelen in de woonomgeving, passende en betaalbare woningen, werk en dagbesteding en de financiële situatie van de cliënt.
Verantwoording jaarrekening 2018	In 2018 is een Lokaal jaarwerkplan en een Regionaal jaarwerkplan Beschermd Thuis in uitvoering genomen. Evaluatie van het beleid in 2018 tot medio 2019 zal meegenomen worden in de evaluatie van de transitie eind 2019.

Beleidsindicatoren

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Indicator Voorst	Bron
Inkomensregelingen	Bijstandsuitkeringen	Het aantal personen met een bijstandsuitkering, per 1.000 inwoners.	20,0	CBS
Maatwerkdienstverlening 18+	WMO-cliënten met een maatwerkarrangement	Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 137 deelnemende gemeenten (per 1.000 inwoners).	66	CBS

Bij ministeriële regeling vastgestelde beleidsindicatoren (bron: www.waarstaatjegemeente.nl)

Wat heeft het gekost

Exploitatie

	Raming 2018 voor wijziging	Raming 2018 na wijziging	Rekening 2018	Saldo 2018
6-11 Samenkracht + burgerparticipatie PR5	773.225	1.306.411	1.179.627	126.785
6-21 Wijkteams PR5	383.632	374.976	395.660	-20.684
6-3 Inkomensregelingen	4.818.085	5.413.457	5.398.143	15.314
6-6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	680.373	676.748	913.200	-236.452
6-71 Maatwerkdienstverlening 18+	4.819.557	4.876.878	5.186.194	-309.316
6-81 Geëscaleerde zorg 18+	132.034	61.189	59.232	1.958
Totaal lasten	11.606.905	12.709.660	13.132.056	-422.396
6-11 Samenkracht + burgerparticipatie PR5	282.949	15.000	72.485	57.485
6-21 Wijkteams PR5	10.715	0	0	0
6-3 Inkomensregelingen	3.791.649	4.285.982	4.361.582	75.600
6-6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	10.637	6.121	15.390	9.270
6-71 Maatwerkdienstverlening 18+	389.771	375.000	396.137	21.137
6-81 Geëscaleerde zorg 18+	2.376	0	0	0
Totaal baten	4.488.097	4.682.103	4.845.595	163.492
Saldo	-7.118.809	-8.027.558	-8.286.461	-258.903

Voor een toelichting op de cijfers wordt verwezen naar de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening.

3.6 Veilig Voorst

Wat wilden we bereiken

Voorst wil een gemeente zijn waar de bewoners zich verzekerd weten van een veilige leefomgeving: niet alleen in de zin van het voorkomen en bestrijden van criminaliteit en overlast en het voorkomen en bestrijden van rampen, maar ook een veilige leefomgeving op het gebied van bouwen, milieu, evenementen en infrastructuur. Ook sociale veiligheid verdient aandacht. Bij het voorkomen en bestrijden van onveiligheid hoort een adequate en integrale handhavingsaanpak.

Waar ligt dat vast

Het beleid dat betrekking heeft op dit programma is vastgelegd in diverse verordeningen, beleidsnota's en beleidsregels. De volledige documenten zijn te raadplegen via de volgende link: www.voorst.nl/beleid-en-regelgeving

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Openbare orde en veiligheid

Acties uit het uitvoeringsplan Veiligheid uitvoeren	
Inhoud	<p>In samenwerking met de politie wordt er vanuit het uitvoeringsplan meer aandacht besteed aan personen met verward gedrag en high impacts crimes zoals woningbraak en ondermijning. De WhatsApp-buurtpreventie is een voorbeeld waarbij door middel van burgerparticipatie de veiligheid in de buurt bevorderd kan worden. Zowel in zomer –als wintermaanden zijn er verschillende acties om burgers alert te maken op onveilige situaties in de buurt.</p> <p>Het Digitaal Opkopers Register (DOR) is opgezet. Dit moet ondernemers helpen in het (on)bewust kopen of verkopen van items die van diefstal afkomstig zijn.</p> <p>Er is meer samenwerking vanuit het maatschappelijk netwerk met de zorgpartners waardoor er adequater gesignaleerd en geanticipeerd kan worden op casuïstiek waar personen met verward gedrag zijn betrokken. Bij complexe casuïstiek wordt er gebruik gemaakt van een multidisciplinair-overleg.</p>
Beoogd effect	Met deze acties proberen we meer bewustzijn en alertheid te creëren in de samenleving waardoor er uiteindelijk een veiliger leefomgeving ontstaat.
Verantwoording jaarrekening 2018	In 2018 zijn we gestart met het project ondermijning door verschillende bijeenkomsten te houden. We hebben geconstateerd dat het komen tot een overzichtelijk beeld van de ondermijning in de gemeente Voorst een grote klus is. Ondernemers hebben een brief ontvangen waarin duidelijk is gemaakt dat zij gebruik moeten gaan maken van het Digitale Opkopers Register (DOR). Separaat aan het ondermijningstraject is de gemeente samen met het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV) het Keurmerk Veilig Ondernemen in het buitengebied (KVO-B) gestart. Het Keurmerk Veilig Ondernemen gebeurt in samenwerking tussen overheidspartners (zoals o.a. de politie, brandweer, het Waterschap) en bewoners met als doel een veilig buitengebied te creëren. Met het KVO-Buitengebied werken we samen met alle partijen die op het platteland werkzaam zijn om zo criminaliteit te voorkomen.

Beleidsindicatoren

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Indicator Voorst	Bron
Openbare orde en veiligheid	Winkeldiefstal per 1.000 inwoners	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.	0,6	CBS
Openbare orde en veiligheid	Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	Het aantal geweldsmisdrijven, per 1.000 inwoners. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).	2,7	CBS
Openbare orde en veiligheid	Diefstal uit woning per 1.000 inwoners	Het aantal diefstallen uit woningen, per 1.000 inwoners.	3,1	CBS
Openbare orde en veiligheid	Vernieling en beschadiging per 1.000 inwoners	Het aantal vernielingen en beschadigingen, per 1.000 inwoners.	3,1	CBS
Openbare orde en veiligheid	Verwijzingen Halt per 10.000 inwoners van 12-17 jaar	Het aantal verwijzingen naar Halt, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 12-17 jaar.	125,0	Bureau Halt

Bij ministeriële regeling vastgestelde beleidsindicatoren (bron: www.waarstaatjegemeente.nl)

Wat heeft het gekost

Exploitatie

	Raming 2018 voor wijziging	Raming 2018 na wijziging	Rekening 2018	Saldo 2018
1-1 Crisisbeheersing en brandweer	1.218.613	1.218.138	1.280.146	-62.008
1-2 Openbare orde en veiligheid	242.163	636.684	1.142.981	-506.297
Totaal lasten	1.460.777	1.854.822	2.423.126	-568.304
1-1 Crisisbeheersing en brandweer	608	0	0	0
1-2 Openbare orde en veiligheid	20.734	23.658	520.345	496.687
Totaal baten	21.342	23.658	520.345	496.687
Saldo	-1.439.435	-1.831.164	-1.902.781	-71.617

Voor een toelichting op de cijfers wordt verwezen naar de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening.

3.7 Dienstverlenend Voorst

Wat wilden we bereiken

Onze burgers en bedrijven mogen een eigentijdse en gestroomlijnde dienstverlening van hun gemeente verwachten. Voorst werkt voortvarend door aan het digitaliseren van dienstverlening en informatievoorziening.

Adequate privacybescherming (invoering van de Europese Algemene Verordening Gegevensbescherming) en balans in informatievoorziening en transparantie vragen nadrukkelijk de aandacht, zeker door de nieuwe taken in het sociale domein.

Samenwerking met collega-gemeenten in bedrijfsvoeringstaken vindt plaats als dit financiële voordelen oplevert.

Vorst wil een open en transparant bestuursorgaan zijn en geeft daarom op een open en constructieve manier vorm aan communicatie met de samenleving. Een sterke, ondernemende én sociale samenleving in onze gemeente berust voor een belangrijk deel op sterke en leefbare kernen. Het leefbaar houden van onze kernen vraagt aandacht en initiatieven vanuit onze kernen. De kernen verdienen onze stimulering en ondersteuning. Daartoe zetten we in op een wijk- en kernengericht participatiebeleid, met een belangrijke rol voor buurtcoaches.

Waar ligt dat vast

Het beleid dat betrekking heeft op dit programma is vastgelegd in diverse verordeningen, beleidsnota's en beleidsregels. De volledige documenten zijn te raadplegen via de volgende link: www.vorst.nl/beleid-en-regelgeving

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Burgerzaken

De inwerkingtreding van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) voorbereiden	
Inhoud	Op 25 mei 2018 treedt de AVG volledig in werking. Deze Europese privacyverordening gaat over de 'bescherming van natuurlijke personen op het gebied van de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens'. De gemeente voldoet al voor een deel aan de voorschriften omdat de huidige Wet bescherming persoonsgegevens voor een deel soortgelijke voorschriften geeft. In de gemeente moet een functionaris gegevensbescherming (FG) worden benoemd.
Beoogd effect	<ul style="list-style-type: none">transparantie: de persoon van wie de gegevens verwerkt worden, is hier van op de hoogte, heeft hiervoor toelating gegeven en kent zijn rechten;doelbeperking: de persoonsgegevens worden voor een welbepaald gewettigd doel verzameld, en mogen niet voor andere zaken gebruikt worden;gegevensbeperking: enkel de noodzakelijke gegevens die voor het beoogde doel noodzakelijk zijn, mogen worden verzameld;juistheid: de persoonsgegevens moeten correct zijn en blijvenbewaarbeperking: de persoonsgegevens mogen niet langer bewaard worden dan nodig voor het beoogde doel;integriteit en vertrouwelijkheid: de persoonsgegevens moeten beschermd worden tegen toegang door onbevoegden, verlies of vernietiging;verantwoording: de verantwoordelijke moet kunnen aantonen aan deze regels te voldoen.
Verantwoording jaarrekening 2018	De voorbereidende werkzaamheden voor de invoering van de Avg zijn conform de planning verlopen. Een functionaris gegevensbescherming is benoemd.

Verkiezingen organiseren	
Inhoud	Op 21 maart 2018 wordt de verkiezing van de gemeenteraad gehouden.
Beoogd effect	Een goed en soepel lopende verkiezing en een correcte vaststelling van de uitslag.
Verantwoording jaarrekening 2018	De gemeenteraadsverkiezingen zijn voorspoedig en zonder complicaties verlopen.

Samenkracht en burgerparticipatie

Een dorpscontactpersoon in kernen die geïnteresseerd zijn realiseren	
Inhoud	Op dit moment beschikken de kernen Klarenbeek, Voorst, Posterenk, Bussloo en Wilp over een dorpscontactpersoon. Teuge heeft op dit moment een vacature openstaan. De gemeenteraad van Voorst heeft kenbaar gemaakt dat alle kernen (daar waar behoefte is) zouden moeten beschikken over een dorpscontactpersoon (dcp).
Beoogd effect	Structureel netwerk creëren met en bevorderen van uitwisseling tussen de verschillende dorpscontactpersonen. Verbinden met (netwerk)partners van de (lokale) samenleving.
Verantwoording jaarrekening 2018	Er is een netwerk gecreëerd waar samenwerking en uitwisseling centraal staat. De dorpen Voorst, Klarenbeek, Posterenk/Bussloo, Wilp, Terwolde en Wilp-Achterhoek beschikken over een dorpscontactpersoon. Op dit moment worden er nog gesprekken gevoerd met een tweetal andere dorpen.

Een gezamenlijk netwerk van lokale belangenverenigingen realiseren	
Inhoud	De kernen Terwolde, Nijbroek, De Vecht, Teuge, Wilp-Achterhoek, Klarenbeek, Voorst, Bussloo, Posterenk en Wilp beschikken over lokale belangenverenigingen.
Beoogd effect	<ul style="list-style-type: none"> ▪ structurele relaties behouden; ▪ informeren en attenderen op interessante (financiële) ontwikkelingen/mogelijkheden; ▪ ondersteunen met het opstellen van een dorpsvisie (op aanvraag); ▪ (inspirerende) dorpenplatform overleg realiseren; ▪ een gezamenlijke aanpak creëren (met Apeldoorn) voor kernen die gemeentelijk verdeeld zijn.
Verantwoording jaarrekening 2018	Het dorpenplatform heeft een duurzaam karakter gekregen. Belangenverenigingen worden op maat geadviseerd op verschillende (financiële) ontwikkelingsmogelijkheden. Het blijkt dat verschillende dorpen aan de slag willen met een dorpsvisie. Om hier vorm aan te geven zijn er een tweetal acties bij Voorst onder de Loep ingediend: <ol style="list-style-type: none"> 1. Ieder dorp heeft een dorpsplan; 2. Dorpsambtenaren. Met de gemeente Apeldoorn wordt samengewerkt m.b.t. Klarenbeek.

Online dorpspleinen ontwikkelen	
Inhoud	Wij willen participatie verder aanjagen en de ontwikkeling van activiteiten en initiatieven actief verduurzamen in en tussen onze dorpen en gemeente. Om dat voor elkaar te krijgen moeten bewoners elkaar beter leren kennen. Het gaat namelijk in de basis om samenwerking en vertrouwen. Een goede informatie- en communicatievoorziening is absoluut noodzakelijk. Daarvoor willen we een online dorpsplein ontwikkelen. Wij willen zorgen dat er meer verbinding ontstaat in de dorpen/kernen. Dat bewoners inzicht en toegang krijgen tot alles wat er is. En dat nieuwe initiatieven gemakkelijker vorm kunnen krijgen. Door ook online met elkaar te verbinden, bereiken we veel meer buurtbewoners dan voorheen.
Beoogd effect	Ons ultieme doel is om onze buurt veiliger, leuker en gezelliger te maken doordat mensen elkaar weer beter kennen en dingen samen doen. Daarnaast zou het prachtig zijn als er onverwachte verbindingen ontstaan die we aan de voorkant niet kunnen bedenken.
Verantwoording jaarrekening 2018	Het platform is groeiende qua gebruikers, maar ook qua dorpen die aansluiten. De dorpen Terwolde, Twello, Klarenbeek, Voorst, Wilp, Posterenk en Wilp-Achterhoek zijn aangesloten. Met de andere dorpen worden oriënterende gesprekken gevoerd. Een groep van 15 vrijwilligers dragen dit platform.

(Vrijwilligers)participatie en maatschappelijke initiatieven een 'gezicht' geven	
Inhoud	Het blijkt dat er verschillende maatschappelijke initiatieven ontstaan in de gemeente Voorst. Echter weet men dit niet altijd van elkaar en in veel gevallen is men bezig om het wiel opnieuw uit te vinden. De betrokkenheid onder de inwoners van de gemeente Voorst is groot, maar niet iedereen weet haar kennis/kwaliteiten in te zetten in de samenleving en voor maatschappelijke initiatieven.
Beoogd effect	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zichtbaarheid creëren; ▪ burgers 'prikkel' en de drempel verlagen om in actie te komen; ▪ initiatiefrijke burgers een podium geven; ▪ online vindbaar zijn, zodat mensen geïnspireerd kunnen raken en met elkaar in contact kunnen komen; ▪ betrokkenheid vergroten met maatschappelijke initiatieven.
Verantwoording jaarrekening 2018	Initiatieven als www.kijkindekernen.nl , www.voorstactief.nl , maar ook zodus.nu leveren een stevige bijdrage om online (vrijwilligers)participatie een 'gezicht' te geven. De vindbaarheid en betrokkenheid wordt hiermee vergroot. Daarnaast bieden wij initiatiefnemers meer ruimte om in actie te komen. Er is een mooie wisselwerking tussen initiatiefnemers en de gemeente. Dit blijft een continu proces.

Beleidsindicatoren

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Indicator Voorst	Bron
Bestuur en ondersteuning	Formatie	Fte per 1.000 inwoners	7,7 fte	Eigen gegevens
Bestuur en ondersteuning	Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	9,3 fte	Eigen gegevens

Bij ministeriële regeling vastgestelde beleidsindicatoren (bron: www.waarstaatjegemeente.nl)

Wat heeft het gekost

Exploitatie

	Raming 2018 voor wijziging	Raming 2018 na wijziging	Rekening 2018	Saldo 2018
0-1 Bestuur	1.517.066	1.592.157	1.745.352	-153.196
0-2 Burgerzaken	879.251	936.503	896.323	40.179
0-3 Beheer overige gebouwen	715.989	913.321	977.865	-64.544
6-12 Samenkracht + burgerparticipatie PR7	153.695	153.695	144.344	9.351
Totaal lasten	3.266.002	3.595.675	3.763.884	-168.209
0-1 Bestuur	56.312	14.599	26.816	12.217
0-2 Burgerzaken	411.867	391.094	478.170	87.076
0-3 Beheer overige gebouwen	108.826	350.895	543.447	192.551
6-12 Samenkracht + burgerparticipatie PR7	0	0	1.500	1.500
Totaal baten	577.005	756.588	1.049.933	293.345
Saldo	-2.688.997	-2.839.087	-2.713.952	125.135

Voor een toelichting op de cijfers wordt verwezen naar de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening.

3.8 Algemene dekkingsmiddelen en financieringen

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Naast de inhoudelijke onderwerpen in de programma's volgt nu informatie over de algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien. De belangrijkste dekkingsmiddelen zijn de onroerende-zaakbelastingen en de algemene uitkering uit het gemeentefonds. De lasten en baten die worden gekwalificeerd als algemene dekkingsmiddelen en financieringsbaten en –lasten hebben in tegenstelling tot andere inkomsten vooraf geen bestemming en zijn dus niet geoormerkt. De lasten en baten kunnen niet direct aan de inhoudelijke programma's worden toegerekend.

Exploitatie

	Raming 2018 voor wijziging	Raming 2018 na wijziging	Rekening 2018	Saldo 2018
0-5 Treasury	100.769	100.769	-13.330	114.099
0-61 OZB Woningen	345.389	345.389	362.458	-17.069
0-64 Belastingen overig	784.723	783.284	784.875	-1.590
0-8 Overige baten en lasten	191.500	146.840	127.713	19.127
0-9 Vennootschapsbelasting (VBP)	0	0	7.594	-7.594
Totaal lasten	1.422.380	1.376.282	1.269.310	106.972
0-5 Treasury	280.500	427.500	454.366	26.866
0-61 OZB Woningen	3.079.921	3.079.921	3.137.887	57.966
0-62 OZB- niet woningen	1.910.971	1.910.971	1.982.654	71.683
0-64 Belastingen overig	1.821.776	1.820.000	2.519.978	699.978
0-7 Algemene en ov. uitkeringen Gemfonds	33.350.410	34.951.410	34.983.400	31.990
0-8 Overige baten en lasten	5.510	0	87.342	87.342
Totaal baten	40.449.089	42.189.802	43.165.627	975.825
Saldo	39.026.708	40.813.520	41.896.318	1.082.798

Algemene uitkering gemeentefonds

De algemene uitkering is vrij besteedbaar en wordt als zodanig ook aangewend ter dekking van de lasten van de gemeente. De algemene uitkering is dus primair een algemeen dekkingsmiddel. Dit betekent dat de gemeente autonoom is in het aanwenden van de algemene uitkering.

Algemene uitkering

Het rijk informeert de gemeenten over de algemene uitkering uit het gemeentefonds via circulaire. De primitieve raming in de begroting 2018 is gebaseerd op de prognoses van de algemene uitkering in de meicirculaire 2017 en de septembercirculaire van 2017. In het begrotingsjaar zijn dan wederom de mei- en septembercirculaire van belang voor de hoogte van de algemene uitkering. De raming van de algemene uitkering is met de bestuursrapportage 2018 op basis van de mei- en septembercirculaire 2018 bijgesteld. Daarnaast wordt de hoogte van de algemene uitkering beïnvloed door o.a. de door het rijk c.q. centraal bureau voor de statistiek voor de gemeente vastgestelde maatstafeenheden.

	Raming 2018 incl. wijz.	Realisatie 2018	Vershil
<i>Algemene uitkering 2018</i>			
Inkomstenmaatstaf OZB	-3.520.153	-3.520.153	-
Uitgavenmaatstaf (x uitkeringsfactor)	21.780.614	21.935.459	154.845
Uitgavenmaatstaf (geen uitkeringsfactor)	295.804	295.804	-
Algemene uitkering subtotaal	18.556.265	18.711.110	154.845
Integratie- en decentralisatieuitkeringen (geen uitkeringsfactor)	333.470	346.281	12.811
Wmo Integratie uitkering	2.056.525	2.056.525	-
IU, DU en Wmo subtotaal	2.389.995	2.402.806	12.811
Totaal algemene uitkering 2018	20.946.260	21.113.916	167.656
<i>Totaal algemene uitkering Sociaal Domein 2018</i>			
Sociaal domein Wmo-AWBZ	3.354.980	3.416.035	61.055
Sociaal domein Jeugdzorg	7.829.870	7.655.910	-173.960
Sociaal domein Participatiewet	2.096.700	2.109.978	13.278
Voorziening knelpunten sociaal domein	723.600	723.576	-24
<i>Totaal Sociaal Domein 2018</i>	14.005.150	13.905.499	-99.651
Totaal generaal 2018	34.951.410	35.019.415	68.005
<i>Algemene uitkering oudere jaren</i>			
Algemene uitkering 2016 verrekening	-	14.360	14.360
Algemene uitkering 2017 verrekening	-	-50.375	-50.375
Totaal algemene uitkering 2016 en 2017	-	-36.015	-36.015
Totaal Algemene uitkering 2018	34.951.410	34.983.400	31.990

Uitkeringsjaar 2018

Algemene uitkering

Met de bestuursrapportage is gerapporteerd over de uitkomsten van de algemene uitkering in 2018 naar aanleiding van de mei- en septembercirculaire 2018

Sociaal domein

Bij het door het rijk ingestelde Fonds tekortgemeenten is een aanvraag is ingediend om de tekorten bij de Jeugd en Wmo over 2016 en 2017 te compenseren. 77 gemeenten, waaronder de gemeente Voorst, komen in aanmerking voor een compensatieuitkering. De gemeente Voorst ontvangt ter compensatie een bedrag van afgerond € 723.600.

Algemene uitkering 2016/2017

De verrekeningen over de jaren 2016 en 2017 hebben vooral te maken met de bijgestelde accessen voor deze jaren en het definitief vaststellen van de basiseenheden.

Lokale heffingen niet gebonden besteding

Voor een toelichting op de realisatie van de diverse lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is zoals de reclamebelasting en de onroerende-zaakbelastingen wordt verwezen naar de paragraaf Lokale heffingen. Hierin wordt in hoofdlijnen inzicht gegeven in de diverse lokale heffingen, belastingen en de lokale lastendruk.

Dividend

De gemeente Voorst heeft 21.364 gewone en 14.322 preferente aandelen in Vitens. Over de gewone aandelen ontvangt de gemeente Voorst een dividenduitkering en over de preferente aandelen een rentevergoeding. Ingevolge de overeenkomst van de achtergestelde geldlening met Vitens is het rentepercentage voor de vergoeding aangepast. Daarnaast heeft de gemeente Voorst 112.983 aandelen in het maatschappelijk kapitaal van de NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG).

Voor een verdere toelichting op de algemene dekkingsmiddelen en financiering wordt verwezen naar de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2018.

3.9 Overhead

Algemeen

In dit onderdeel is de realisatie van de kosten van de overhead opgenomen. Onder overheadkosten vallen alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces (zgn. PIOFACH-kosten: Personeel Informatievoorziening Organisatie Financiën Automatisering Communicatie Huisvesting). Ook de rente en afschrijvingskosten op investeringen op het terrein van de overhead vallen onder dit onderdeel.

Met ingang van de begroting 2017 worden deze kosten, conform de vernieuwing van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), niet meer toegerekend aan de programma's. In de programma's worden alleen de kosten opgenomen die betrekking hebben op het primaire proces.

Exploitatie

	Raming 2018 voor wijziging	Raming 2018 na wijziging	Rekening 2018	Saldo 2018
0-4 Overhead	5.805.719	6.218.083	6.411.306	-193.223
Totaal lasten	5.805.719	6.218.083	6.411.306	-193.223
0-4 Overhead	298.595	172.390	216.364	43.974
Totaal baten	298.595	172.390	216.364	43.974
Saldo	-5.507.124	-6.045.693	-6.194.942	-149.249

Voor een toelichting op de cijfers wordt verwezen naar de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening.

Beleidsindicatoren

Bij ministeriële regeling vastgestelde beleidsindicatoren. De volgende indicatoren hebben betrekking op dit programma:

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Indicator Voorst	Bron
Overhead	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	564	Eigen begroting
Overhead	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	0%	Eigen begroting
Overhead	Overhead	% van totale lasten	10,6%	Eigen begroting

Hoofdstuk 4

Paragrafen

4.1 Paragraaf Lokale heffingen

Algemeen

In de verantwoording van de paragraaf Lokale heffingen wordt ingegaan op de veranderingen en daadwerkelijke inkomsten van alle gemeentelijke heffingen. Van de gemeentelijke heffingen worden de onroerende-zaakbelastingen, de afvalstoffenheffing en de rioolrechten aangemerkt als directe woonlasten belastingen.

Beleid ten aanzien van lokale heffingen

Er is onderscheid te maken tussen opbrengsten als algemene dekkingsmiddelen en opbrengsten die direct dienen ter dekking van gemaakte kosten. Tot de eerste categorie behoren de onroerende-zaakbelastingen, toeristenbelasting, reclamebelasting en de precariobelasting. Tot de tweede categorie behoren de zogenaamde (bestemmings)heffingen, de rioolheffing, de reinigingsheffingen (afvalstoffenheffing en reinigingsrecht), de begraafrechten, het marktgeld en de leges. Voor deze categorie is het uitgangspunt dat de te maken kosten voor 100% moeten worden terugverdiend door de opbrengsten van de betreffende belastingen. Gestreefd wordt naar 100% kostendekkende tarieven. Of het tarief ook daadwerkelijk 100% kostendekkend is, is afhankelijk van diverse factoren. Het aandeel van vaste en variabele kosten binnen de activiteit kan afwijken, er kunnen per jaar schommelingen in aantallen zijn. Ook zijn de tariefhoogtes van een aantal diensten (paspoorten, identiteitskaarten, rijbewijzen, etc.) door de Rijksoverheid gemaximeerd.

Onroerende-zaakbelastingen

Onder de naam onroerende-zaakbelastingen (verder OZB) worden van binnen onze gemeente gelegen onroerende zaken twee directe belastingen geheven. In het geval van woningen: een eigenarenbelasting en in het geval van niet woningen: een eigenaren- en een gebruikersbelasting. Vanaf 2009 zijn de tarieven per heffingseenheid vervangen door tariefpercentages per € 1.000 van de OZB-waarde van de onroerende zaak.

Tarief	2015	2016	2017	2018
Woningen - eigenaar	0,1279%	0,1241%	0,1176%	0,1143%
Niet woningen - eigenaar	0,1840%	0,1920%	0,1935%	0,1957%
Niet woningen - gebruiker	0,1409%	0,1509%	0,1463%	0,1481%
Ontvangsten	4.963.848	5.019.977	4.911.485	5.056.471
Begroot	4.596.500	5.005.765	4.868.292	4.946.184

Toelichting verschil:

De totaal geraamde OZB opbrengst 2018 bedraagt € 4.946.184. De werkelijke OZB opbrengst 2018 komt uit op € 5.056.471. De totale meeropbrengst bedraagt € 110.287. De OZB meeropbrengst is als volgt onder te verdelen: OZB eigenaren woningen (€ 38.603), OZB eigenaren niet woningen € 54.422) en OZB gebruikers niet woningen (€ 17.260). De totale meeropbrengst is voor € 12.000 toe te rekenen aan oude jaren. De meeropbrengst is in belangrijke mate veroorzaakt door de areaaluitbreiding (nieuwbouw, verbouw, vergunningvrije bouw, ontdekte bouw op basis van luchtfotovergelijking). Tribuut geeft als aanvullende verklaring voor de meeropbrengst dat de WOZ waarden in de verschillende categorieën hoger zijn dan ten tijde van de tariefpercentageberekening, deels, geraamd.

Afvalstoffenheffing/reinigingsrecht

De reinigingsheffingen bestaan uit een afvalstoffenheffing en een reinigingsrecht. De afvalstoffenheffing is de heffing voor het ophalen, afvoeren en verwerken van het 'huishoudelijk afval'. Het reinigingsrecht wordt geheven voor het ophalen, afvoeren en verwerken van het 'bedrijfsafval' van beperkte omvang en hoeveelheid (dat gelijktijdig wordt opgehaald met het huishoudelijk afval). Het aantal belastingplichtigen voor het reinigingsrecht is beperkt tot een aantal scholen, kerken, praktijkruimten, etcetera.

Per 2014 is het zogenaamde beloningssysteem ingevoerd. Kenmerk van dat diftarsysteem is dat de aanslag afvalstoffenheffing/reinigingsrechten is opgesplitst in een vastrechtdeel en een variabel deel. Het variabele deel betreft een vast bedrag per lediging van de grijze container, een bedrag per gekochte huisvuilzak dan wel de kosten voor het op verzoek ophalen van grove huishoudelijke afvalstoffen.

De hoogte van het variabele deel van de afvalstoffenheffing is door de belastingplichtige zelf te bepalen. Het ter lediging aanbieden van de grijze container is over 2018 belast met een heffing van € 4,65 per lediging.

Tarief per huishouden	2015	2016	2017	2018
Afvalstoffenheffing vastrecht	91,00	91,95	92,85	94,35
Afvalstoffenheffing lediging grijze container	4,50	4,50	4,55	4,65
Reinigingsrecht vastrecht *	91,00	91,95	112,35	114,20
Reinigingsrecht lediging grijze container	4,50	4,50	5,45	6,60
Ontvangsten	1.438.491	1.255.842	1.245.872	1.279.735
Begroot	1.435.378	1.449.732	1.464.229	1.202.407
* vanaf 2017 incl btw				

* vanaf 2017 incl. BTW

Toelichting verschil:

De totaal geraamde opbrengst afvalstoffenheffing en reinigingsrechten 2018 bedraagt € 1.202.407. De werkelijke opbrengst komt uit op € 1.279.735. De meeropbrengst op de geraamde inkomsten en de werkelijke inkomsten 2018 bedraagt € 77.328. Tegen de verwachting is het aantal aanbiedingen van de grijze fractie op jaarbasis gestegen richting gemiddeld 7 aanbiedingen per jaar, terwijl bij de raming rekening was gehouden met een verdere daling naar gemiddeld 6 aanbiedingen per jaar (het gemiddelde aantal aanbiedingen lijkt zich te stabiliseren). Daarnaast zijn er meer woningen eerder in gebruik genomen dan geraamd.

Kostendekkendheid afval

Omschrijving	Directe lasten	Overhead	BTW	Totale lasten	Inkomst uit heffingen	Andere inkomsten	Totale baten	Kosten-dekkendheid
Afval	1.911.149	132.993	270.113	2.314.256	1.279.735	716.986	1.996.721	86%

Rioolheffing

De rioolheffing is een heffing voor de kosten die verbonden zijn aan de inzameling en het transport van huishoudelijk afvalwater, bedrijfsafvalwater en de zuivering van huishoudelijk afvalwater. Binnen de heffing kunnen ook de kosten worden verhaald voor de inzameling van afvloeiend hemelwater, de verwerking van het ingezamelde hemelwater, als ook voor het treffen van maatregelen teneinde structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken. De hoogte (de tarieven) van de rioolheffing is afhankelijk van het aantal afgevoerde m3 afvalwater. De kosten voor het beheer en onderhoud van het riool worden voor 100% doorberekend in de tarieven rioolrecht.

Tarief	2015	2016	2017	2018
Rioolheffing: basistarief	264,85	267,50	270,20	274,55
Ontvangsten	2.772.675	2.814.513	2.921.619	2.976.534
Begroot	2.704.600	2.737.921	2.765.300	2.809.545

Toelichting verschil:

De totaal geraamde opbrengst rioolheffing 2018 bedraagt € 2.809.545. De werkelijke opbrengst komt uit op € 2.976.534. De meeropbrengst 2018 bedraagt € 166.988.

De tarieven rioolheffing zijn gebaseerd op de GRP-cijfers van voor de herijking in 2018. Hierbij is gebleken dat het aantal eenheden te laag begroot is. Hierop is de begroting 2018 niet aangepast. De aanslagen rioolheffing 2018 waren immers al door Tribuut opgelegd. De meeropbrengst is toegevoegd aan de voorziening riolering.

Kostendekkendheid riolering

Omschrijving	Directe lasten	Overhead	BTW	Totale lasten	Inkomst uit heffingen	Andere inkomsten	Totale baten	Kosten-dekkendheid
Riolering	2.772.793	168.749	73.355	3.014.898	2.976.534	38.364	3.014.898	100%

Toeristenbelasting

De toeristenbelasting wordt geheven voor het houden van verblijf met overnachting tegen een vergoeding in welke vorm dan ook, door personen die niet als ingezetene zijn opgenomen in de gemeentelijke basisadministratie persoonsregistratie (BRP) van de gemeente. De toeristenbelasting is een algemeen dekkingsmiddel. De opbrengst is vrij besteedbaar. In Voorst wordt een deel van de opbrengst aangewend voor het, in overleg met de branche, realiseren van toeristische voorzieningen. De toeristenbelasting wordt per overnachting, per persoon berekend. Voor een jaar- of seizoenplaats op een camping wordt een zogenaamd forfaitair bedrag in rekening gebracht.

Per 2012 is de toeristenbelasting verder gedifferentieerd. Er zijn aparte tarieven per persoon ingevoerd voor het overnachten in een hotel of een daarmee volgens de verordening vergelijkbare accommodatie, in een mobiel kampeermiddel dan wel in een stacaravan.

Tarief	2015	2016	2017	2018
Per overnachting (kampeermiddel)	0,94	0,95	0,86	0,87
Per overnachting (overig)	1,35	1,38	1,22	1,24
Per overnachting (acc.)	1,97	1,99	1,79	1,82
Ontvangst	174.183	175.491	193.243	179.305
Begroot	170.000	171.500	179.415	158.410

Toelichting verschil:

De totaal geraamde opbrengst toeristenbelasting 2018 bedraagt € 158.410. De werkelijke opbrengst komt uit op € 179.305. De meeropbrengst 2018 bedraagt € 20.895 en is veroorzaakt door de stijging van het aantal toeristische overnachtingen.

Lijkbezorgingsrechten (Begraafrechten)

De lijkbezorgingsrechten worden geheven voor het gebruik van de begraafplaats en voor het door of vanwege de gemeente verlenen van diensten in verband met de begraafplaats. Lijkbezorgingsrechten worden geheven van de nabestaande voor onder andere het begraven en/of bijzetten van stoffelijke overschotten, de huur van een graf, de verlenging van een grafrecht, etc. De kosten voor het beheer en onderhoud van de begraafplaatsen en de dienstverlening met betrekking tot het begraven, worden voor 100% doorberekend in de tarieven lijkbezorgingsrechten (amendement raad van 7 november 2011).

Omschrijving	raming 2018	werkelijk 2018
Begraafrechten	198.555	149.479

Toelichting verschil:

De totaal geraamde opbrengst begraafplaatsen (lijkbezorgingsrechten) 2018 bedraagt € 198.555. De werkelijke opbrengst komt uit op € 149.479. Het tekort op de lijkbezorgingsrechten 2018 bedraagt € 49.076. De reden voor het tekort is dat het aantal begrafenissen en bijzettingen in 2018 fors is achtergebleven bij de raming. Bij de prioriteitennota 2020 krijgt u een voorstel voorgelegd waarin nader wordt ingegaan op de kosten, tarieven en de (100%) kostendekking.

Kostendekking lijkbezorging

Omschrijving	Directe lasten	Overhead	BTW	Totale lasten	Inkomst uit heffingen	Andere inkomsten	Totale baten	Kosten-dekkendheid
Lijkbezorging	175.699	21.867	0	197.536	149.479	27	149.506	76 %

Marktgeld

Het marktgeld wordt geheven van degene op wiens aanvraag dan wel ten behoeve van wie een dienst wordt verleend of van degene die van de bezittingen, werken of inrichtingen gebruik maakt. Die dienst is het innemen van een standplaats op de markt te Twello dan wel op overige lokale standplaatsen. Het marktgeld wordt berekend over het aantal strekkende meters van de standplaats met een minimum van vier strekkende meters. De kosten voor de markt en de overige standplaatsen wordt voor 100% doorberekend in het tarief marktgeld.

Omschrijving	raming 2018	werkelijk 2018
Marktgelden	44.752	42.057

Toelichting verschil:

De begrote opbrengst marktgelden bedraagt € 44.752. De werkelijke opbrengst komt uit op € 42.057. Het tekort op het marktgeld bedraagt € 2.695. In 2019 zal worden geanalyseerd of het tekort structureel is. Voorzover nodig worden u maatregelen voorgelegd ter voorkoming van toekomstige tekorten.

Kostendekking markt

Omschrijving	Directe lasten	Overhead	BTW	Totale lasten	Inkomst uit heffingen	Andere inkomsten	Totale baten	Kosten-dekkendheid
Markt	38.272	13.487	0	51.759	42.057	6.502	48.560	94%

Reclamebelasting

Reclamebelasting wordt geheven voor het hebben van een openbare aankondiging (is een reclame-uiting) op, aan, voor dan wel boven, een vestiging in het centrumgebied van Twello. De openbare aankondiging moet zichtbaar zijn vanaf de openbare weg. De opbrengst reclamebelasting is een algemeen dekkingsmiddel en is in principe vrij besteedbaar. Over de verdeling van de opbrengst zijn afspraken gemaakt. Een deel van de opbrengst wordt aangewend ter dekking van de exploitatiekosten van de parkeergarage. Een ander deel van de opbrengst wordt doorgesluisd naar de ondernemersvereniging Twello Centrum. Met de ondernemersvereniging is ook een afspraak gemaakt over het niet invoeren van betaald parkeren in Twello centrum gedurende een termijn van 10 jaar na invoering van de reclamebelasting. Reclamebelasting wordt geheven van de gebruiker van een vestiging.

Tarief	2015	2016	2017	2018
Tarief (basis)	1.000	1.000	850	850
Per 1.000 van WOZ waarde			0,65	0,65
Ontvangst	90.750	91.167	108.376	115.026
Begroot	91.000	78.000	110.000	110.000

Toelichting verschil:

De totaal begrote opbrengst reclamebelasting bedraagt € 110.000. De werkelijke opbrengst reclamebelasting 2018 bedraagt € 115.026. De meeropbrengst op de reclamebelasting bedraagt € 5.026. De reden voor het overschot is de kleinere leegstand en de gestegen WOZ waarden van de objecten met reclameuitingen. De meeropbrengst is toegevoegd aan de reserve reclamebelasting.

Precariobelasting

Onder de naam Precariobelasting wordt een belasting geheven per strekkende meter voor het hebben van kabels en/of leidingen in of boven openbare gemeentegrond. De kabels ten behoeve van telecommunicatie vallen hier niet onder. Deze zijn wettelijk vrijgesteld. De opbrengst van de belasting is in principe ter vrije besteding. De aanslagen precariobelasting worden altijd opgelegd in het jaar volgend op het belastingjaar. De aanslagen over 2018 worden dus pas in 2019 opgelegd.

Omschrijving	raming 2018	werkelijk 2018
Precariobelasting	1.710.000	2.404.952

Toelichting verschil:

De geraamde opbrengst precariobelasting 2018 bedraagt € 1.710.000. De werkelijke opbrengst precariobelasting over 2018 bedraagt € 2.404.952. De meeropbrengst precariobelasting is € 694.952.

De reden van de meeropbrengst is dat in 2018 van Vitens precariobelasting is geheven over 2017 en de helft van 2016. Met Vitens is per 2018 een zogenaamde compensatieovereenkomst gesloten. Op basis van die overeenkomst compenseert Vitens de door te berekenen precariobelasting direct met de compensatiebijdrage van de gemeente, zonder dat de klant er iets van merkt of ziet.

Leges

Leges worden geheven voor diverse door of vanwege de gemeente verstrekte diensten. Uitgangspunt is dat de leges jaarlijks worden geïndexeerd met het van toepassing zijnde indexpercentage. Leges mogen in principe maximaal kostendekkend zijn, verordeningstitel breed beoordeeld. De kostendekkendheid wordt jaarlijks onderzocht dit ook in verband met de met Tribuut gemaakte afspraak.

Omschrijving	raming 2018	werkelijk 2018
Leges	1.557.981	1.658.266

Toelichting verschil:

De totaal begrote opbrengsten leges 2018 bedraagt € 1.557.981. De werkelijke totaal opbrengst 2018 komt uit op € 1.658.266. Het totaal overschot 2018 is € 100.285. De meest in het oog springende voorbeelden van lagere/hogere opbrengsten zijn:

1. Leges omgevingsvergunningen in combinatie met de leges ruimtelijke plannen en adviezen.

De (leges)inkomsten voor de ruimtelijke plannen en adviezen blijft achter bij de raming omdat er minder aanvragen waren voor functieverandering waar verevening met woningbouw aan de orde was. Hierdoor ontvingen we minder inkomsten uit anterieure overeenkomsten.

2. Leges wegen en overige leges

De overige leges laten een meeropbrengst zien van ruim € 26.000. De meeropbrengst leges wegen van € 22.417 is veroorzaakt door de legesheffing in verband met de aanleg van nutsvoorzieningen (oa voor de aanleg van kabels en leidingen in gemeentegrond). Voor de stijging van de overige posten zijn niet direct redenen aan te wijzen.

3. Leges reisdocumenten, rijbewijzen en persoonsdocumenten en persoonsgegevens

De totale meeropbrengst op deze documentgroepen bedraagt € 84.215. De meeropbrengst is toe te rekenen aan een toename, ten opzichte van de raming, van het aantal afgehandelde aanvragen om persoonsgegevens, paspoorten en rijbewijzen. Voor een deel is de meeropbrengst toe te schrijven aan de voorspoedige economische ontwikkelingen. Meer mensen aan het werk betekent automatisch meer aanvragen voor verklaringen van goed gedrag, meer geslaagden voor rijexamens en meer reizen.

Kostendekkendheid leges

In de Meerjarenprogrammabegroting 2018-2021 is in de paragraaf lokale heffingen (bladzijde 72) een drietal tabellen opgenomen over de kostendekkendheid van de leges. Voor een uitgebreide toelichting verwijzen wij u naar deze begroting. Onderstaand zijn, op basis van realisatie in 2018, dezelfde tabellen opgenomen. De leges zijn, zowel berekend op titelniveau van de tarieventabel van de Legesverordening alsook op basis van de gehele tarieventabel, niet kostendekkend.

Legesverordening Hoofdstuk tarieventabel	Titel I Algemene dienstverlening	Lasten taak- velden	Over- head	BCF BTW	Totale lasten	Leges	Andere inkomste	Totale baten	Kosten- dekkend- heid
1.1	Burgerlijke stand	79.771	28.896	-	108.667	87.170	3.123	90.293	83,1%
1.2	Reisdocumenten	162.297	44.620	-	206.917	245.524	-	245.524	118,7%
1.3	Rijbewijzen	74.429	23.997	-	98.426	140.902	-	140.902	143,2%
1.4	Verstrekingen uit BRP	212.236	149.137	-	361.373	-	-	-	0,0%
1.5	Wet openbaarheid van bestuur	610	-	-	610	12	-	12	2,0%
1.6	Vervallen	-	-	-	-	-	-	-	nvt
1.7	Vastgoedinformatie	8.902	4.832	-	13.734	996	455	1.451	10,6%
1.8	Overige publiekszaken	-	-	-	-	-	-	-	nvt
1.9	Archiefbescheiden gemeente Voorst	-	-	-	-	-	-	-	nvt
1.10	Apv	-	-	-	-	-	-	-	nvt
1.11	Leegstandswet	884	621	-	1.505	322	-	322	nvt
1.12	Gemeentegarantie	-	-	-	-	-	-	-	nvt
1.13	Regeling toezicht luchtvaart	-	-	-	-	-	-	-	nvt
1.14	Kansspelen	-	-	-	-	-	-	-	nvt
1.15	Winkeltijdenwet	-	-	-	-	-	-	-	nvt
1.16	Kabels en leidingen	-	-	-	-	-	-	-	nvt
1.17	Verkeer en vervoer	101.971	490	-	102.460	37.606	1.646	39.252	38,3%
1.18	Diversen	-	-	-	-	-	-	-	nvt
totaal		641.100	252.592	-	893.692	512.533	5.223	517.756	57,9%

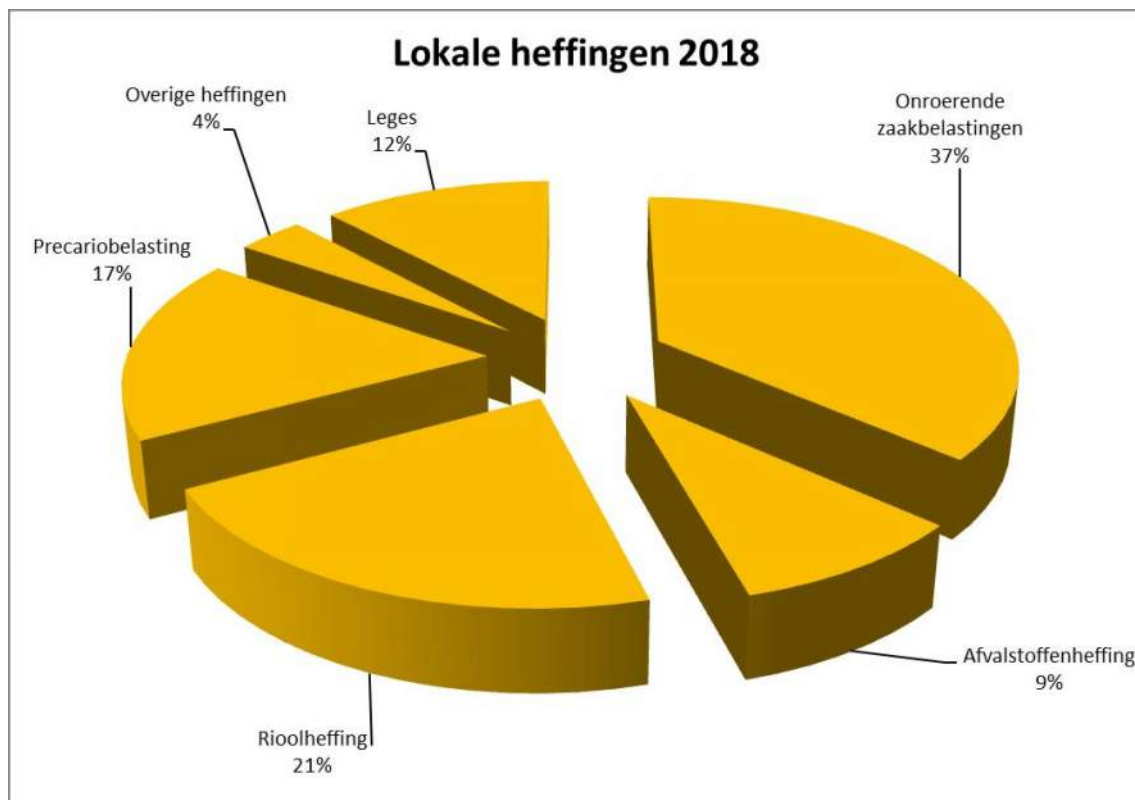
Legesverordening Hoofdstuk tarieventabel	Titel II Dienstverlening vallende onder de fysieke leefomgevings- vergunning	Lasten taak- velden	Over- head	BCF BTW	Totale lasten	Leges	Andere inkomste	Totale baten	Kosten- dekkend- heid
2.2 tot en met 2.7	Omgevingsvergunningen	604.656	363.237	-	967.893	1.062.658	27.946	1.090.604	112,7%
2.9 en 2.10	Bestemmingsplannen	161.633	92.789	-	254.422	65.252	11.855	77.107	30,3%
2.10	Niet benoemde beschikkingen titel II	-	-	-	-	-	-	-	nvt
totaal		766.289	456.026	-	1.222.315	1.127.910	39.801	1.167.711	95,5%

Legesverordening Hoofdstuk tarieventabel	Titel III Dienstverlening vallende onder de Europese dienstenrichtlijn	Lasten taak- velden	Over- head	BCF BTW	Totale lasten	Leges	Andere inkomste	Totale baten	Kosten- dekkend- heid
3.1	Horeca	-	-	-	-	-	-	-	nvt
3.2	Organiseren evenementen of markten	41.523	22.404	-	63.926	12.978	-	12.978	20,3%
3.3	Prostitutiebedrijven	-	-	-	-	-	-	-	nvt
3.4	Brandbeveiligings- verordening	-	-	-	-	-	-	-	nvt
3.5	Kinderopvang	-	-	-	-	-	-	-	nvt
3.6	Diversen	-	-	-	-	-	-	-	nvt
totaal		41.523	22.404	-	63.926	12.978	-	12.978	20,3%
totaal leges		1.448.911	731.022	-	2.179.933	1.653.421	45.024	1.698.445	77,9%

Totale opbrengsten lokale heffingen

Belasting c.q. heffing	2015	2016	2017	2018
Onroerende-zaakbelastingen	4.963.848	5.019.977	4.911.485	5.056.471
Afvalstoffenheffing	1.438.491	1.245.872	1.245.872	1.279.735
Rioolheffing	2.772.580	2.921.619	2.921.619	2.976.534
Toeristenbelasting	174.183	175.491	193.243	179.305
Begraafrechten	201.265	195.054	186.300	149.479
Marktgelden	42.665	42.184	42.318	42.057
Reclamebelasting	90.750	108.376	108.377	115.026
Precariobelasting (*2017)	1.397.228	1.996.265	1.294.251	2.404.952
Leges	1.445.298	1.373.189	1.763.051	1.658.266
Totaal lokale heffingen	12.526.308	13.078.027	12.666.516	13.861.825
* Inclusief Vitens aanslag uit 2017 van 694.620				

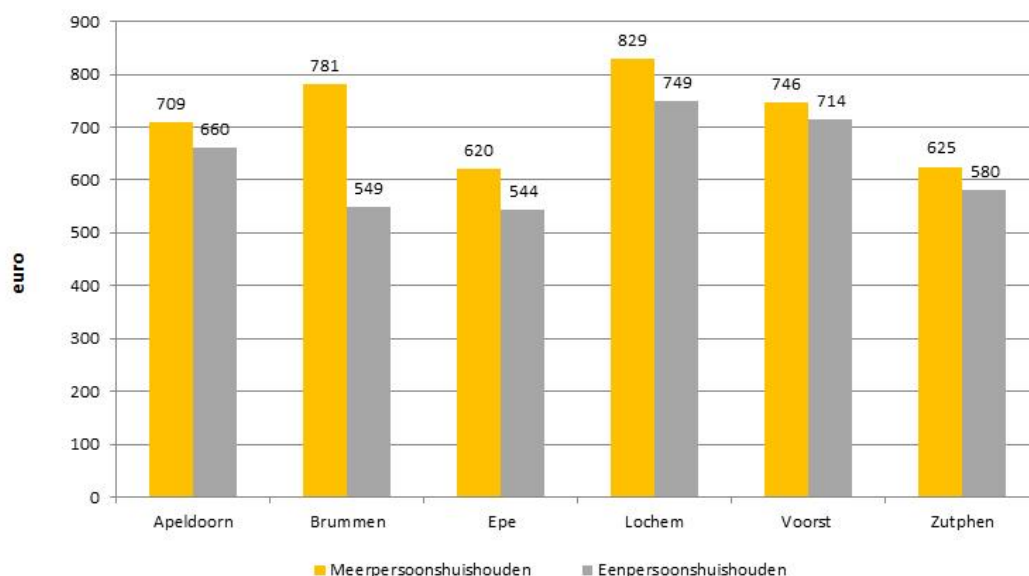
Grafisch geven de opbrengsten per belasting- c.q. heffingsoort voor 2018, qua procentuele verdeling van de totaalopbrengsten, het volgende beeld te zien:

Aanduiding van de lokale lastendruk

Voor de lokale heffingen wordt vaak een vergelijking gemaakt met andere gemeenten. Voor een vergelijking met andere omliggende gemeenten is gekozen voor een vergelijking op basis van meerpersoons- en eenpersoonshuishoudens. Uitgegaan is van de belastingsoorten ozb, afvalstoffenheffing en rioolheffing, waarmee elk huishouden in elke gemeente te maken krijgt. De hierna volgende vergelijking is gebaseerd op het overzicht van COELO 2018 (Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden).

Belastingen 2018 - Gemeenten

Kwijtscheldingsbeleid

Inwoners van de gemeente Voorst kunnen in aanmerking komen voor gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van de afvalstoffenheffing en het rioolrecht. Om voor kwijtschelding in aanmerking te komen wordt per aanvrager beoordeeld of er "vermogen" aanwezig is. Is geen vermogen aanwezig dan dient de zogenaamde betalingscapaciteit te worden vastgesteld. Is de betalingscapaciteit ontoereikend dan wordt kwijtschelding verleend (al dan niet gedeeltelijk). De kwijtscheldingsnorm die wordt gehanteerd bedraagt 100%, dit heeft de raad in 1996 bepaald. Belastingsschuldigen met een laag inkomen komen in bepaalde gevallen en onder voorwaarden voor automatische kwijtschelding in aanmerking. Voor diegenen betekent dat, dat de administratieve rompslomp in verband met de kwijtscheldingaanvraag nagenoeg nihil is. In de berekening van de tarieven van de afvalstoffenheffing en de rioolrechten worden de geraamde kosten voor de kwijtschelding verdisconteerd.

Omschrijving	raming 2018	werkelijk 2018
Kosten kwijtscheldingsbeleid	136.510	132.396

Toelichting verschil:

Begroot is een totaal kwijtscheldingsbedrag van € 136.510. De werkelijke uitgaven voor kwijtschelding bedragen € 132.396. Het voordeel/lagere uitgaven op de kwijtschelding bedraagt € 4.114. De reden voor het overschot is dat het aantal verzoeken om kwijtschelding is gedaald. Dat is een landelijk beeld en wordt toegeschreven aan de betere economische omstandigheden.

Risico's

Risico's bij lokale heffingen zijn voornamelijk incidenteel van aard. Als ze tijdig worden ontdekt kunnen risico's in de belastingtarieven opgevangen worden. Financiële risico's ontstaan met name uit onvoorziene kostenontwikkelingen bij afvalverwerking en riolering.

Meerjarig bestaat het risico dat areaaluitbreiding van woningen en niet woningen afwijkt van de prognose, waarmee de WOZ-waardeontwikkeling als grondslag voor de onroerende-zaakbelastingen anders uitkomt dan voorzien. Dit laatste risico wordt weer deels teniet gedaan doordat diezelfde WOZ-waardeontwikkeling ook als correctie op de algemene uitkering wordt gehanteerd.

4.2 Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Algemeen

Deze paragraaf bevat volgens het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV):

- een inventarisatie van de weerstandscapaciteit;
- een inventarisatie van de risico's;
- het beleid betreffende de weerstandscapaciteit en de risico's;
- financiële kengetallen en een beoordeling van onderlinge verhouding tussen deze kengetallen in relatie tot de financiële positie.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om onverwachte kosten te dekken zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van bestaande taken. De weerstandscapaciteit bevat elementen als reserves en de post onvoorzien, maar ook uit de onbenutte belastingcapaciteit. Onderscheid kan worden gemaakt in incidentele en structurele weerstandscapaciteit. Met het eerste wordt bedoeld het vermogen om eenmalige tegenvallers op te kunnen vangen, bijvoorbeeld de algemene reserve. Met de structurele weerstandscapaciteit worden de middelen bedoeld die jaarlijks ingezet kunnen worden, bijvoorbeeld de nog niet benutte belastingcapaciteit. Risico's die niet door maatregelen zijn afgedekt, kunnen op vrijwel alle gemeentelijke beleidsterreinen aanwezig zijn. Dat zulke risico's bestaan is op zich geen punt. Het is pas een probleem als ze niet in evenwicht zijn met de weerstandscapaciteit.

Risicoprofiel

Uit de inventarisatie zijn de risico's in beeld gebracht. In het onderstaande overzicht wordt echter alleen het aantal risico's gepresenteerd met de hoogste bijdrage aan de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit met een maximum van 15.

Tabel 1: belangrijkste financiële risico's

Risico	Gevolgen	Kans	Financieel gevolg	Incidenteel/ structureel
Programma 1: Bouwend Voorst				
Grondexploitatie algemeen: minder opbrengsten binnen de complexen	Het lager uitvallen van de geraamde opbrengsten omdat we de grondprijzen moeten bijstellen	30%	max. 750.000	Incidenteel
Grondexploitatie algemeen: stijgende bouwkosten door verandering wet-/regelgeving, bijvoorbeeld verplichting gasloos bouwen	Tegenvallende resultaten	30%	max. 750.000	Incidenteel
Programma 2: Mooi Voorst				
Afwijken van de aanbestedingsprocedure of foutief aanbesteden	Tijdsverlies door tijdelijk stopzetten aanbestedingsprocedure en geldverlies doordat er een rechtszaak wordt aangespannen	60%	max. 300.000	Incidenteel
Programma 3: Bedrijvig Voorst				
Door uitstappen van één of meerdere partijen in regionale samenwerkingsverbanden blijven de overige partijen met hoge kosten achter	Hoge onvoorzien kosten voor overige partijen, waaronder de gemeente	80%	max. 400.000	Incidenteel

Risico	Gevolgen	Kans	Financieel gevolg	Incidenteel/ structureel
Programma 4: Gezond Voorst				
Verzuim vaststellen en bekendmaken van subsidieplafonds bij open einde regeling	Onbeheersbare overschrijding van budgetten	30%	max. 250.000	Structureel
Onvoldoende budget om zorgaanbod te realiseren	Hogere uitgaven	80%	max. 600.000	Structureel
Onbeheersbaarheid jeugdgezondheidszorg door nieuwe wetgeving in 2021	Bijdrage gemeente voor restcategorie welke niet onder het woonplaatsbeginsel geplaatst kan worden	30%	max. 450.000	Structureel
Programma 5: Sociaal Voorst				
Open einde regeling: voorzieningen voor gehandicapten en huishoudelijke verzorging (WMO)	Nieuwe inkoopafspraken, hogere inkooprijzen maar een max. eigen bijdrage waardoor het resultaat onzeker is	50%	max. 800.000	Structureel
De eigen bijdrage van de gemeente met betrekking tot de participatiewet is moeilijk in te schatten door de open einde regeling. Het inzicht ontbreekt in de hoeveelheid burgers welke gebruik (gaan) maken van een uitkering.	Een hoge eigen bijdrage van de gemeente	50%	max. 300.000	Structureel
Programma 6: Veilig Voorst				
Er worden foutieve vergunningsbesluiten genomen	Vertraging in het proces en claims	50%	max .250.000	Incidenteel
Programma 7: Dienstverlenend Voorst				
Aanspraak maken op de garantie van de lening	Financieel verlies	20%	max. 3.000.000	Incidenteel
Beschikbaar budget voor verduurzaming gebouwen en installaties niet afdoende	Meer budget dan is begroot moet ter beschikking worden gesteld	50%	max. 500.000	Incidenteel
Begrotingstekorten in gemeenschappelijke regelingen	Financieel bijspringen door de gemeente aan gemeenschappelijke regelingen	80%	max. 500.000	Incidenteel
Ontstaan van een datalek bij de gemeente	Boete opgelegd krijgen of extra kosten door onderzoek / repareren datalek in systeem	10%	max. 1.000.000	Incidenteel
Algemene dekkingsmiddelen en financieringen				
Algemene Uitkering gemeentefonds wordt lager	Tekort aan inkomsten	40%	max. 600.000	Structureel

Totaal grote risico's: € 10.450.000

Overige risico's: € 5.525.000

Totaal alle risico's: € 15.975.000

Op basis van de ingevoerde risico's is een risicosimulatie uitgevoerd. De risicosimulatie wordt toegepast omdat het reserveren van het maximale bedrag (€ 15.975.000) ongewenst is. De risico's zullen immers niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang optreden. Uit de berekening komt naar voren dat alle risico's kunnen worden afgedekt met een bedrag van € 4.123.600 (benodigde weerstandscapaciteit).

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit het geheel aan middelen dat de organisatie daadwerkelijk beschikbaar heeft om de risico's in financiële zin af te dekken.

Tabel 3: Beschikbare weerstandscapaciteit

Weerstand	Startcapaciteit
Algemene reserves	12.295.960
Onbenutte belastingcapaciteit *	2.755.130
Onvoorzien incidenteel	25.000
Totale weerstandscapaciteit	15.076.090

* de onbenutte belastingcapaciteit als weerstandscapaciteit is de ruimte tussen de fictieve OZB-opbrengst bij maximale tarieven conform de zgn. artikel 12-norm en de OZB-opbrengst bij de huidige tarieven binnen de gemeente Voorst

De benodigde weerstandscapaciteit kan worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen.

Ratio weerstandsvermogen =	Beschikbare weerstandscapaciteit	=	€ 15.076.090	= 3,66
	Benodigde weerstandcapaciteit		€ 4.123.600	

De normtabel is ontwikkeld in samenwerking met de Universiteit Twente. Het biedt een waardering van het berekende ratio.

Tabel 4: Weerstandsnorm

Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	>2.0	uitstekend
B	1.4-2.0	ruim voldoende
C	1.0-1.4	voldoende
D	0.8-1.0	matig
E	0.6-0.8	onvoldoende
F	<0.6	ruim onvoldoende

Financiële kengetallen

Netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. De hoogte van de schuldquote hangt af van meerdere factoren (onder andere afgesloten en doorgeleende gelden of omvang van de voorraad gronden). Omdat bij leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal worden terugbetaald wordt bij de berekening van de netto schuldquote onderscheid gemaakt door het kengetal te berekenen, zowel inclusief als exclusief de doorgeleende gelden.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio drukt het eigen vermogen uit als percentage van het totale vermogen en geeft daarmee inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente. De mate van weerbaarheid geeft in combinatie met de andere kengetallen een indicatie over de financiële positie van een gemeente.

Grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. Het is belangrijk om te kunnen beoordelen of er een reële verwachting is of grondexploitatie kan bijdragen aan de verlaging van de schuld. Staat de grond tegen een te hoge waarde op de balans en moet die worden afgewaardeerd dan leidt dit tot een lager eigen vermogen en dus een lagere solvabiliteitsratio.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en structurele lasten en deze worden vergeleken met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken. De relevantie van dit kengetal voor de beoordeling van de financiële positie is om te weten welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. De kengetallen moeten daarbij in samenhang worden gezien.

Belastingcapaciteit

Dit kengetal geeft inzicht hoe de woonlasten in de gemeente zich verhouden ten opzichte van het landelijke gemiddelde. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB, de rioolheffing en afvalstoffenheffing voor een woning met gemiddelde waarde in de gemeente.

Overzicht kengetallen gemeente Voorst

In onderstaande tabel zijn de voor de gemeente Voorst berekende kengetallen opgenomen.

Financiële kengetallen	Jaarrekening 2017	Begroting 2018	Jaarrekening 2018
Netto schuldquote	64%	73%	59%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	62%	70%	56%
Solvabiliteitsratio	25%	26%	24%
Structurele exploitatieruimte	-3,76%	-1,79%	-5,76%
Grondexploitatie	18%	16%	9%
Belastingcapaciteit	99,8%	103%	103%

Beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie

Een individueel kengetal kan niet gebruikt worden voor de beoordeling van de financiële positie. De kengetallen zullen altijd in samenhang moeten worden gezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld kunnen geven van de financiële positie van een gemeente.

De netto schuldquote is ten opzichte van 2017 gedaald door een afname van de vaste schuld (langlopende geldleningen) door aflossingen en het vervallen van een vaste geldlening die aangetrokken was voor financiering van de grondexploitatie. Deze ontwikkeling is terug te zien in het kengetal grondexploitatie: ten opzichte van 2017 is dit kengetal fors gedaald door met name de verkoop van bouwgrond.

De solvabiliteitsratio blijft op hetzelfde niveau. Het eigen vermogen is weliswaar gedaald, maar ook het vreemd vermogen is afgenomen zodat de verhouding hetzelfde blijft. Het kengetal structurele exploitatieruimte is negatief door met name de hogere lasten binnen het sociaal domein.

Het kengetal belastingcapaciteit was voor 2018 103%. Dit betekent dat de woonlasten in 2018 binnen onze gemeente iets boven het landelijk gemiddelde lagen.

4.3 Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

In deze paragraaf wordt ingegaan op het beleidskader en de daaruit voortvloeiende financiële consequenties met betrekking tot de kapitaalgoederen van de gemeente. De belangrijkste kapitaalgoederen zijn: wegen, riolering, groen, gebouwen en openbare verlichting. Daarnaast behoort het materieel van de buitendienst tot de kapitaalgoederen. Per kapitaalgoed wordt ingegaan op de beleidskaders, de financiële consequenties en de vertaling daarvan in de begroting en de mate van kwaliteit en risico's. In 2017 zijn de bij de onderhoudsplannen behorende algemene beleidskaders vastgesteld c.q. herbevestigd door de raad.

Wegen

Beleidskader

De beleidsuitgangspunten voor het wegonderhoud zijn vastgelegd in het Integraal Wegen Plan (IWP) 2015-2019. Het beheer richt zich op het bereiken en vasthouden van:

- een gemiddelde kwaliteit waarbij de kans op ongevallen klein is;
- een kwaliteit waarbij de bereikbaarheid niet in het geding is;
- een kwaliteit die comfortabel gebruik mogelijk maakt;
- een kwaliteit die er redelijk uitziet en waarbij aan de wettelijke eisen voldaan wordt.

Financiële consequenties en vertaling in de begroting

Het onderhoudsbudget is opgenomen in de begroting op basis van de vastgestelde beleidskaders. Daarnaast zijn kredieten beschikbaar gesteld voor reconstructies, omvormen van semi-/verharde fietspaden naar betonpaden en groot onderhoud.

Kwaliteit en risico's

Periodiek wordt getoetst aan de normering van de Stichting Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond, Weg- en Waterbouw en Verkeerstechiek (CROW). Dit is een landelijke normering die het mogelijk maakt verhardingen objectief te beoordelen en daardoor de kwaliteit eenduidig vast te leggen. Het systeem richt zich er op om de juiste maatregel op het juiste moment te nemen. Binnen deze systematiek wordt bereikt dat instandhouding plaats vindt voor de laagste kosten. De inspectie van de verhardingen vindt jaarlijks plaats. Om zo dicht mogelijk bij dit beleidskader te blijven hebben wij in de beleidskaders geformuleerd dat wij maximaal 15% achterstallig onderhoud accepteren op het areaal asfaltverhardingen. Uit de berekeningen met het systeem Rationeel Wegbeheer blijkt dat het budget voldoende is om deze kwaliteit tot 2015 vast te houden.

Vanaf 2016 is het exploitatie en investeringsbudget voor wegen verhoogd. De raad heeft namelijk in oktober 2015 bij de behandeling van de begroting 2016-2019 besloten het exploitatiebudget en het investeringsbudget voor wegen met ingang van 2016 te verhogen op basis van het Integraal WegenPlan (IWP) dat toen voorlag. Vervolgens zal elke twee jaar de inhoud van het IWP worden herijkt. De reden was dat we te maken hebben met een onderhoudsachterstand en dat het budget voor investeringen (renovatie / groot onderhoud) al een hele tijd op nul stond.

Verantwoording 2018

In het kader van het IWP is het volgende te melden. In Twello is de herinrichting van de Duistervoordseweg afgerond, de Torenweg is aanbesteed, in eigendom overgedragen en de herinrichting hiervan start begin 2019. De Acacialaan is afgerond en de Kastanjelaan wordt begin 2019 heringericht. De herinrichting van de Bergkamp, Schoolstraat en Middenweg in Wilp worden in 2019 afgerond. De Enkweg in Posterenk is nagenoeg gereed. De herinrichting van de Zwarte Kolkstraat in Wilp-Achterhoek is afgerond in 2018. De herinrichting van de Rijksstraatweg in Voorst is gestart met de nutsbedrijven en wordt qua herinrichting volgens planning eind 2019 afgerond. Aansluitend zal de Klarenbeekseweg worden heringericht.

Exploitatie (wegenonderhoud)

In 2018 hebben wij in het kader van de exploitatie (wegenonderhoud) de volgende werkzaamheden (uitgesplitst per dorp) uitgevoerd:

Terwolde

De Bandijk (tussen gemeentegrens Olst en hsnr. 49) is voorzien van een tussenlaag en een nieuwe profileer/deklaag. De wegbermen zijn aan weerszijden voorzien van grasbetonstenen (type stil-veilig). De Deventerweg is voorzien van is nieuwe deklaag. Aan weerszijden zijn aanliggende rode fietsstroken aangebracht. Op de Zeedijk zijn reparaties uitgevoerd door plaatselijk het asfalt weg te frezen en nieuw asfalt in te brengen.

De Vecht

Op de Beentjesweg zijn reparaties uitgevoerd door plaatselijk het asfalt weg te frezen en nieuw asfalt in te brengen.

Teuge

De Bottenhoekseweg (tussen hsnr. 8 en spoorlijn Apeldoorn – Deventer) en Stationsweg zijn voorzien van een nieuwe profileer/deklaag. De wegbermen van beide wegen zijn aan weerszijden voorzien van bermbeton. Ook de Teugseweg is voorzien van een nieuwe profileer/deklaag. De wegbermen zijn aan weerszijden voorzien van grasbetonstenen (type stil-veilig).

Klarenbeek

Langs de Koperdijk is het asfalt van het aanliggende fietspad vervangen door een betonverharding.

Op de Polveensweg zijn reparaties uitgevoerd door plaatselijk het asfalt weg te frezen en nieuw asfalt in te brengen.

Nijbroek

Langs de Wellerweg (tussen Bekendijk en Middendijk) is het asfalt van het aanliggende fietspad vervangen door een betonverharding. Op de Veluwsedijk zijn reparaties uitgevoerd door plaatselijk het asfalt weg te frezen en nieuw asfalt in te brengen.

Twello

Op de Jupiter (incl. rotonde Zuiderlaan), Leigraaf en Zonnenbergstraat (tussen Leigraaf en Tienmorgen) is de oude deklaag vervangen door een nieuwe deklaag. De rode aanliggende fietsstroken zijn verbreed. Ook de vrij liggende fietspaden langs al deze wegen zijn voorzien van een nieuwe deklaag. Verder is bij de bebouwde komgrens tussen Zuiderlaan en Voordersteeg is een middelgeleider aangebracht. Op Engelenburg Noord zijn tussen Wethouder v.d. Liendelaan en Zonnenbergstraat de semi- verharde fietspaden vervangen door betonpaden.

Op de Dernhorstlaan en het fietspad langs de Westerlaan zijn reparaties uitgevoerd door plaatselijk het asfalt weg te frezen en nieuw asfalt in te brengen.

Wilp-Achterhoek

Op de Sluinerweg zijn reparaties uitgevoerd door plaatselijk het asfalt weg te frezen en nieuw asfalt in te brengen

Wilp

De Tienmorgen is voorzien van een nieuwe profileerlaag en een nieuwe deklaag. Ook de vrij liggende fietspaden zijn voorzien van een nieuwe deklaag. Tussen Voorderpad en Fliertweg en Molenallee/Kibbelallee en Kneuterstraat zijn langs “de Fliert” de semi-verharde fietspaden vervangen door een betonpad.

Op de Marsstraat en Houtwalstraat zijn reparaties uitgevoerd door plaatselijk het asfalt weg te frezen en nieuw asfalt in te brengen.

Voorst

Tussen Gravenstraat en Hengelderweg is het semi-verharde fietspad vervangen door een betonpad.

Riolering

Beleidskader

Het beleidskader staat verwoord in het Gemeentelijke Riolerings Plan (GRP). Het GRP is eind 2014 voor de planperiode 2015 - 2019 vastgesteld.

Financiële consequenties en vertaling in de begroting

Het onderhoudsbudget is opgenomen in de begroting op basis van de vastgestelde beleidskaders. Daarnaast zijn kredieten beschikbaar gesteld voor reconstructies en grootonderhoud.

Kwaliteit en risico's

De uitvoering van de beheerswerkzaamheden is vastgelegd in het GRP 2015 - 2019. Periodiek wordt onderzocht hoe de rioleringszorg integraal met onderhoud en reconstructie van groen en verhardingen kan worden uitgevoerd. Binnen het GRP is de instandhouding van de riolering geborgd en is er ruimte voor nog te nemen milieumaatregelen.

Verantwoording 2018

In 2017 zijn we begonnen met een herijking van de rioolheffing. Door o.a. meevallende aanbestedingen, uitstel van de bergbezinkvoorziening en de komst van nieuwe financiële regelgeving maakt dat wij deze heffing opnieuw hebben bekeken. In 2018 is deze herijking gereed gekomen en heeft er toe geleid dat de kostendekkende rioolheffing verlaagd kan worden van € 356 naar € 277. Concreet houdt dit in dat de heffing in 2019 nog iets verhoogd moest worden maar dat daarna volstaan kan worden met indexering.

Wij hebben in de droge zomer van 2018 een regentonactie gehouden als onderdeel van de afkoppelbijdrage. Dit was een doorslaggevend succes. De financiering hiervan kon volledig gedekt worden uit de door het waterschap verstrekte bijdragen voor afkoppelprojecten. Net als voorgaand jaar zijn een groot aantal (420 stuks) drukrioleringsunits gerenoveerd en aansluitend NEN-gekeurd en is gestart met de vooropname van de renovatie van 2019 (412 stuks). De riolering in de wegen die gerenoveerd zijn in het programma van het Integraal Wegen Plan is waar nodig vernieuwd. Ook is hier het regenwater afgekoppeld van de riolering. Samen met het waterschap en de gemeente Brummen zijn we gestart met een onderzoek naar de praktische en juridische aspecten bij 'bedrijfslozingen op de drukriolering' omdat hier een verschil van inzicht is tussen de beide overheden. Inmiddels zijn hier ook de gemeenten Ede en Barneveld bij aangehaakt.

Een aparte post in de exploitatie betreft de kosten voor archeologisch onderzoek. Dit onderzoek moeten wij regelmatig uitvoeren bij de aanleg van regenwaterriolering. Wij constateren dat dit bedrag van € 5.000 structureel te laag is geraamd.

Groen

Beleidskader

De algemene beleidsuitgangspunten voor groenbeheer zijn in 2016 vastgesteld. Het beheer richt zich op:

- een integrale aanpak vanuit groen, wegen, riolering, gebouwen etc.;
- doelmatige en doelgerichte instandhouding van voorzieningen volgens (vak-)technische eisen;
- de gewenste structuur- en inrichting, beeld en gebruik;
- aanvaardbare beheerkosten tegen een zo hoog mogelijk rendement;
- het tegen gaan van schadelijke effecten op het milieu en het bevorderen van milieuvriendelijk beheer;
- het voorkomen van verpaupering van de openbare ruimte;
- behoud, herstel en ontwikkeling van cultuurhistorische, landschappelijke en ecologische kwaliteiten;
- behoud biodiversiteit.

Financiële consequenties en vertaling in de begroting

Het onderhoudsbudget voor groen is opgenomen in de begroting op basis van de vastgestelde beleidskaders.

Kwaliteit en risico's

In de rapportage optimalisatie groenbeheer (september 2006) is de structuur en inrichting van het groenbeheer nader vastgelegd. Het groen is hiertoe ingedeeld in een ruimtelijke groenstructuur met drie bijbehorende beheerniveau's:

- met een hoge representatieve functie en een hoge gebruiksintensiviteit en intensief beheer (intensief onderhoud);
- wijk- en buurtgroen met een normaal goed beheer (basis onderhoud) met soms een extensivering, gericht op natuurlijke ontwikkeling;
- overig groen met een functie in de woonomgeving veelal met normaal goed beheer met daar waar mogelijk een extensivering gericht op een natuurlijke ontwikkeling (extensief onderhoud).

De begrippen intensief, basis en extensief zijn vastgelegd in de notitie groenbeheer gemeente Voorst. Om de gewenste beheervorm te bereiken is vanaf 2006 op veel plaatsen het groen omgevormd naar een eenvoudiger en goedkoper beheer. Deze omvorming is afgerond. Jaarlijks worden nog wel kleine delen van het groen vernieuwd om verpaupering van de openbare ruimte te voorkomen. Het is mogelijk om het beschreven beheerniveau te behalen binnen de beschikbare budgetten in de exploitatiebegroting.

Verantwoording 2018

De gemeente Voorst heeft deelgenomen aan de landelijke groencompetitie Entente Florale met als resultaat Goud in de categorie 'dorpen en kleine steden'.

Regulier beheer

In 2018 is het reguliere onderhoud van het gemeentelijk groen volgens plan uitgevoerd. Bestrijding van ongewenste kruiden vindt plaats op een 100% milieuvriendelijke wijze.

Laanherstel

Door de hete zomer waren de bomen (populieren) langs de Middendijk en Veluwsedijk sterk in conditie verminderd. Hierdoor waren wij genoodzaakt deze te kappen in verband met gevaar voor de omgeving. Deze gekapte bomen worden allen herplant met een soort die meer resistent is tegen hitte.

Groenrenovatie

In Twello (Molendwarsstraat, Duistervoordseweg, Jan van Galenstraat) is tijdens de wegconstructies ook het groen aangepakt. Er wordt steeds meer gewerkt met beplantingen die een toegevoegde waarde geven aan biodiversiteit. Naast bovenstaande wegconstructies is ook groenrenovatie uitgevoerd in Twello (H.W. Iordensweg, Molenstraat/Nijverheidsstraat/Brede Goorstraat). In Terwolde is het groen aan de Kerkenkamp en Zwanekamp gerenoveerd.

Boomonderhoud/veiligheid

Naast de werkzaamheden die stormschade en droogte hebben meegebracht is wederom een deel van het snoeiwerk aan bomen in het buitengebied uitgevoerd. Het betreft het deel tussen de Rijkstraatweg Apeldoorn Deventer en de snelweg A1. Daarnaast zijn alle bomen geïnspecteerd en gesnoeid in de Wilpse- en Voorster klei. Eenmaal per vier jaar krijgen op deze wijze alle bomen binnen het voorster buitengebied een snoeibeurt.

Uitvoeringsprojecten Landschapsonwikkelingsplan

Het project uitvoering landschapsonwikkelingsplan is afgerond in 2018. In 2019 wordt er een nieuw project ingediend waar ook alle landschapsvrijwilligers bij worden betrokken.

Openbare verlichting

Beleidskader

In oktober 2010 heeft de raad het kwaliteitsniveau vastgesteld. De hieraan gekoppelde beleidsregels worden voortgezet voor de periode 2016-2020. De algemene beleidsuitgangspunten voor verlichting zijn:

- het verlichtingsniveau is gebaseerd op de Praktijkrichtlijn welke is opgesteld door de Nederlandse Stichting voor Verlichtingskunde;
- afschrijving van de armaturen en masten is respectievelijk 20 en 40 jaren;
- nieuw te plaatsen verlichting wordt voorzien van een dimunit;
- de nieuw te plaatsen verlichting bestaat uit LED-verlichting of is voorbereid op LED-verlichting;
- duurzaamheid en milieu maken deel uit van de beleidskeuzes.

Financiële consequenties en vertaling in de begroting

Voor de uitvoering van het jaarlijks onderhoud- en vervangingsprogramma zijn de middelen in het meerjareninvesteringsprogramma van de begroting opgenomen.

Kwaliteit en risico's

Het laatste deel van de verbetering van het verlichtingsniveau is uitgevoerd. Het verlichtingsniveau is op het afgesproken niveau gebracht. Vanaf nu zullen er voornamelijk vervangingen plaats vinden. Bij vervanging van armaturen zal steeds gezocht worden naar de meest energiezuinige oplossing. De middelen in de begroting zijn voldoende voor de uitvoering van dit beleid.

Verantwoording 2018

Voor 2018 is een regulier onderhoudsplan opgesteld. Het vervangingsprogramma omvat de vervanging van 245 stuks armaturen door LED. Het betreft de Bachstraat (voetpad), Badijkstraat, Barteldplein, Beethovenlaan, Bonkelaar, De Bommerij, Donizettiplaats, Jachtlustplein, Jachtlustweg, Kuiperserf, Wethouder van de Liendelaan, Lindelaan, Maarten Tromplaan, Martinusweg, Mozartstraat, Oude Binnenweg, Penninksweg, Thorbeckelaan, Troelstralaan en de Verlengde Lindelaan in Twello, de Parmentierstraat in Teuge, de Deventerweg, Prins Hendrikstraat, Riemkamp en de Verzetsstraat in Terwolde, de Knibbelallee en de Postakker in Posterenk en de Mackenzieplaats in Wilp.

De uitvoering vindt plaats in het voorjaar van 2019.

Gemeentelijke gebouwen

Beleidskader, verduurzaming gebouwen en installaties

De gemeente is eigenaar van 35 gebouwen met bijbehorende installaties. Het technisch beheer en onderhoud van de gemeentelijke gebouwen is in 2018 binnen de bestaande beleidskaders, neergelegd in een meerjarenonderhoudsprogramma (MJOP), uitgevoerd. Aan het MJOP ligt de NEN 2767 systematiek ten grondslag. Onderdeel van het planmatig technisch onderhoud en beheer is het verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed, op basis van het Addendum op de Nota Duurzaamheid 2016. Het technisch beheer beweegt zich in een moeilijke, want overspannen, markt. Een markt waarin de vraag om gekwalificeerde arbeidskrachten het aanbod aanzienlijk overstijgt. Dit vraagt om behoedzaam opereren en, soms en op onderdelen, enigszins temporiseren in het uitvoeringsprogramma.

Uitvoeringsaspecten

In 2018 is het pand aan de Oude Rijksstraatweg 38 in Twello herbouwd en aan IJsseldal Wonen in verhuur gegeven voor de huisvesting van statushouders. De voormalige basisschool De Kleine Wereld in Twello is opgeknapt en heringericht tot multifunctioneel centrum voor sociaal-maatschappelijke activiteiten. Voormalig gebouw Het Bakken aan de Kortenaerstraat in Twello is in verhuur gegeven aan kindercentrum De Kruiemelkring. Samen met vereniging EnergieRijk Voorst zijn zonnepanelen aangebracht op het parkeerhuis in Twello en op een gedeelte van het gebouw van het Sportpark Zuiderlaan. Met het bestuur van Stichting De Schaeck zijn plannen voorbereid om met gebruik van de nieuwste technieken te komen tot een zeer aanzienlijke besparing op gasgebruik. Bij wijze van proef is een gymnastiekgebouw omgezet van gas- naar elektrische verwarming, aangezien de test positief is verlopen zullen de andere gymnastieklokalen ook worden omgezet. Alle gebouwen zijn inmiddels voorzien van slimme meters, samengebracht in één softwarepakket waarmee het energieverbruik kan worden aangestuurd en gemonitord. In het kader van het programma Voorst onder de Loep is een breed onderzoek gestart naar de toegankelijkheid van gemeentelijke gebouwen. Het voormalige Veluws College is in 2018 verhuurd geweest aan bouwbedrijf Aan de Stegge en wordt nu geschikt gemaakt als uitwijklocatie voor de gemeentelijke organisatie gedurende de verbouw van het gemeentehuis. Voor de renovatie van het gemeentehuis is, na besluitvorming in de raad van juni 2018 de definitiefase doorlopen die begin 2019 is uitgemond in vaststelling van het technisch, ruimtelijk en functioneel programma van eisen. Ook is de aanbesteding op basis van total engineering voorbereid.

Overzicht gemeentelijke gebouwen inclusief scholen

Naamgeving gebouw	Huisvesting / huurder organisatie	BVO (m2)
Gemeentehuis	Bestuurlijke en ambtelijke organisatie	5.400
Gemeentewerf / Brandweerkazerne	Buitendienst en korps Twello	2.505
Brandweergarage plus dienstwoning	Korpsen Voorst en Terwolde	320
Voormalig Cupa complex	Stichting De Koepel	415
Het Bakken	Peutercentrum de Kruiemelkring	523
Vermeersweg 61	-	759
Maarten Tromplaan 2 (oudbouw De Kleine Wereld)	Plan Klein Twello	1.142
Hietweideweg 20 (oudbouw Veluws College)	-	2.325
5 Kerktorens	Onderdeel van een kerk	302
Schaapskooi	Particulier en Imkervereniging	49
Veeschuurtje te Voorst	Hartgers	33
Molenstomp De Vecht (molen Koekkoek)	-	50
Parkeerhuis	Parkeerders	3.150
2 Sporthallen (inclusief turnhal + multizaal)	Stichting De Koepel	9.152
Zwembad (binnenbad + buitenbad)	De Schaeck	2.850
Kulturhus SCC	Stichting De Koepel	1.800
Pand Oude Rijksstraatweg 38	Ijsseldal Wonen (opvang statushouders)	450
7 Gemeentelijke gymlokalen	Stichting De Koepel	3.428
2 Aula's en lijkenhuisjes	Bezoekers	178
Gebouwen Frans Halsstraat	Kajak	140
	Twellose Accordeon vereniging	78

Vervangingsplan materieel buitendienst

Beleidskader

Voor het materieel van de buitendienst is een vervangingsprogramma opgesteld op basis van de theoretische levensduur van het materieel. De werkelijke vervangingen vinden plaats op basis van de technische levensduur.

Financiële consequenties en vertaling in de begroting

Voor de uitvoering van het vervangingsprogramma zijn de middelen in het meerjareninvesteringsprogramma van de begroting opgenomen.

Verantwoording 2018

Voor de landmeters is de Fiat Scudo vervangen door een Renault Trafic. Bij de buitendienst zijn twee Fiat Ducato's vervangen door twee Renault Masters. Verder is voor de buitendienst de maai-laadcombinatie vervangen door een nieuwe "STH" maai-laadcombinatie.

4.4 Paragraaf Financiering

Algemeen

In deze paragraaf wordt het treasurybeleid beschreven. Treasury, het beheren van geld- en kapitaalstromen, neemt bij gemeenten een belangrijke plaats in. De wet Financiering Decentrale Overheden (Wet Fido) stelt regels voor het beheer van de treasury. De wet bevat normen voor het beheersen van risico's op kort- en langlopende geldleningen, de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

Beleid

Algemeen

Om het renterisico te beheersen en de rentekosten zo laag mogelijk te houden, wordt gebruik gemaakt van de kaders, die in het treasurystatuut 2018 zijn vastgelegd. Dit statuut is door het college vastgesteld per 1 januari 2018. De raad is het nieuwe Treasurystatuut 2018 ter kennisname aangeboden.

Risicobeheer

De risico's die de gemeente loopt op het gebied van treasury bestaan voornamelijk uit renterisico's. Om die risico's te beperken geldt er een kasgeldlimiet en is er sprake van een renterisiconorm.

De *kasgeldlimiet* is het bedrag dat de gemeente maximaal als gemiddelde netto-vlottende schuld over een periode van 3 maanden mag hebben. Indien de kasgeldlimiet 2 achtereenvolgende kwartalen wordt overschreden, moeten in het daaropvolgende kwartaal maatregelen worden genomen om een structurele overschrijding te voorkomen. De kasgeldlimiet voor 2018 bedraagt maximaal 8,5% van de omvang van de totale begroting, groot € 59,3 mln. De kasgeldlimiet is in 2018 afgerond € 5,0 miljoen. Binnen de voorschriften, zoals gesteld in de wet FIDO is er in 2018 geen sprake geweest van een niet geoorloofde overschrijding van de kasgeldlimiet.

De *renterisiconorm* heeft als doel om het renterisico bij herfinanciering te beheersen/ te spreiden. De renterisiconorm beoogt de risico's van de gevolgen van een stijgende kapitaalmarktrente op de gemeentelijke rentelasten binnen beheersbare kaders te houden. De renterisiconorm houdt in, dat de jaarlijks verplichte aflossingen en de renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. Voor 2018 is de renterisiconorm op begrotingsbasis € 11,8 miljoen. De netto aflossingsverplichting bedraagt per saldo afgerond € 4,8 miljoen. Wij blijven hiermee ruimschoots binnen de vastgestelde norm. In 2018 is de renterisiconorm niet overschreden.

	Renterisico's	Rekening 2017	Begroting 2017	Rekening 2018	Begroting 2018
1a	Renteherziening op vaste schuld o/g	-	-	-	-
1b	Renteherziening op vaste schuld u/g	-	-	-	-
2	Netto renteherziening op vaste schuld (1a-1b)	-	-	-	-
3a	Nieuwe aangetrokken vaste schuld o/g	7.000	-	-	-
3b	Nieuwe verstrekte leningen u/g	-	-	-	-
4	Netto nieuw aangetrokken vaste schuld (3a-3b)	7.000	-	-	-
5	Betaalde aflossingen	4.574	6.567	4.824	4.824
6	Herfinanciering (laagste van 4 en 5)	4.574	-	-	-
7	Renterisico's op vaste schuld (2+6)	4.574	-	-	-
	<i>Renterisiconorm</i>				
	Stand van de vaste schuld per 1 januari	38.777	28.267	33.953	38.777
8	Stand van begrotingstotaal per 1 januari	59.409	59.409	59.300	59.300
9	Bij ministeriële regeling vastgesteld %	20%	20%	20%	20%
	Renterisiconorm (8*9)				
	<i>Toets renterisiconorm</i>				
10	Renterisiconorm	11.881	11.881	11.860	11.860
7	Renterisico op vaste schuld	4.574	-	-	-
11	Ruimte (+) / Overschrijding (-), (10-7)	7.307	11.881	11.860	11.860
	8=primitieve begroting lasten plus toevoeging mutaties reserves				

Kredietrisicobeheer

Als kredietverstrekker loopt de gemeente risico's. De volgende leningen zijn zonder hypothecaire zekerheid verstrekt:

Bedragen x € 1.000

Risicogroep	Restant schuld	Percentage
Nuon	855	20
Vitens	286	7
Verenigingen	141	3
Woningbouw	77	2
Stimuleringsfonds	2.826	68
Totaal	4.757	100,00

Het risico dat de gemeente loopt bij bovenstaande verstrekte gelden is gelet op de overeenkomsten met de instellingen en het toezicht op deze instellingen laag. De restant schuld is op basis van de stand 31 december 2018.

Nuon

Aan de Nuon is door onze gemeente een achtergestelde geldlening verstrekt in verband met de verkoop van 8 aandelen van de gemeente aan Nuon. De koopsom is door Nuon voldaan door een schulderkenning uit hoofde van een verstrekte geldlening. Over het bedrag van de geldlening wordt door de Nuon jaarlijks 10% rente voldaan. De lening is achtergesteld bij alle schuldverplichtingen van Nuon in geval van liquidatie, faillissement of surseance van betaling. De kans daartoe is gelet op de aard van het bedrijf erg klein. Over 2018 zijn geen bijzonderheden te melden.

Vitens

Aan Vitens is door de gemeente een achtergestelde geldlening, groot € 1.432.000 verstrekt in verband met de verkoop van aandelen van de gemeente aan Vitens. De koopsom is door Vitens voldaan door een schulderkenning uit hoofde van een verstrekte geldlening. Over het bedrag van de geldlening wordt door Vitens jaarlijks rente voldaan. De lening is in 2022 afgelost. De lening is achtergesteld bij alle schuldverplichtingen van Vitens in geval van liquidatie, faillissement of surseance van betaling. Over 2018 zijn geen bijzonderheden te melden.

Verenigingen

De raad heeft besloten om Stichting Sportvoorziening De Laene (SV Voorwaarts) in 2011 een laagrentende geldlening ad € 240.000 te verstrekken, ten behoeve van de aanleg van een kunstgrasvoetbalveld. Over deze lening is een rente verschuldigd van 3% op basis van annuïteiten met een looptijd en rentevast periode van 15 jaar. De looptijd van de lening is tot 31 december 2026. De stichting voldoet elk jaar aan haar verplichtingen.

Woningbouw

Aan IJsseldal Wonen (voorheen Woningstichting Goed Wonen) zijn geldleningen verstrekt voor diverse woningbouwprojecten. De risico's van de leningen zijn overgedragen aan het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (W.S.W.). De gemeente zit met de garantstelling in een achtervangpositie. Hierdoor wordt het risico zeer gering geacht. De hier vermelde restantschuld per 31 december 2018 betreft de 14 aan IJsseldal Wonen verstrekte geldleningen.

Stimuleringsfonds

De gemeente Voorst neemt sinds 2000 deel aan het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten. De gemeente heeft hiervoor gelden in het zogenaamde revolving fund gestort. Hieruit worden laagrentende stimuleringsleningen verstrekt, waarvan de aflossingen weer terugvloeien naar het fonds. Deze aflossingen zijn vervolgens beschikbaar voor nieuw te verstrekken leningen. Daarnaast is in 2017 het stimuleringsfonds ten behoeve van duurzaamheidsleningen erbij gekomen.

Boekwaarde per 31-12-2018 (x € 1.000)	Bedrag
Storting verkoop aandelen SVN	313
Verstrekte geldleningen Stimuleringsfonds	5.655
Stimuleringsfonds Startersleningen	803
Stimuleringsfonds Duurzaamheid	124
Totaal	6.895

Zie de toelichting op de balans onder financiële vaste activa.

Gemeentefinanciering

Gemeentefinanciering

Onze financieringsbehoefte wordt in belangrijke mate bepaald door de investeringen die plaatsvinden in het kader van het Meerjaren Investerings Programma (MIP), het Meerjaren Onderhouds Programma (MJOP), de ontwikkelingen binnen de grondexploitatie en het verloop van de exploitatieuitgaven en -inkomsten. Het MIP en MJOP wordt doorlopend geactualiseerd en bijgesteld. Het betreffen de kosten voor met name de riolering (op basis van het Gemeentelijk RioleringsPlan), wegen (uitwerking Integraal WegenPlan) en de voorfinanciering vanuit de grondexploitatie. In de financieringsbehoefte wordt voorzien door het aantrekken van lang- en kortlopende geldleningen. Het daadwerkelijk beroep is afhankelijk van de realisatie van de geplande investeringen, de ontwikkelingen binnen de grondexploitaties en de feitelijke liquiditeitspositie op het moment dat uitgaven worden gedaan. Het aantrekken van aanvullende financieringsmiddelen vindt plaats binnen de kaders van de wet Fido en het Financieringsstatuut 2018.

Leningenportefeuille

De totale leningenportefeuille van onze gemeente bedraagt op 31 december 2018 € 34,0 miljoen. Het opnemen van aanvullende financieringsmiddelen is afhankelijk van de liquiditeitsplanning.

Er is namelijk, gelet op de rentestand, gekozen om binnen de vastgestelde kaders zoveel mogelijk met kortlopende geldleningen in de vorm van kasgeldleningen in de financieringsbehoefte te voorzien. De rente gedurende deze periode was erg laag. Op de geldmarkt offeren de NV BNG en overige geldgevers kasgelden tegen een negatief percentage. Dit houdt in dat de gemeente bij het afsluiten van een kasgeldlening een rentevergoeding ontvangt in plaats van te betalen rentekosten. In 2018 is de liquiditeitspositie mede door de kavelverkoop van de in exploitatie zijnde grondcomplexen als zeer goed te noemen. Met de beschikbare financiële middelen konden de uitgaven worden gedaan. Echter geheel aan het eind van het jaar is alsnog een kasgeldlening van € 2,0 miljoen aangetrokken, gelet op de debet-stand in rekening courant. Gelet op de te betalen debetrente in rekeningcourant wordt met het aantrekken van een kasgeldlening tegen 0% de debetstand tijdelijk opgeheven.

Financiering Verduurzaming en revitalisering gemeentehuis

Door de lage rentestand is besloten om de financiering van het project Verduurzaming en revitalisering gemeentehuis tijdig te regelen. Op 5 september 2018 is een vaste geldlening van € 15,3 miljoen aangegaan. Deze lening wordt in 3 gedeelten (2020-2022) gestort tegen een rentepercentage van 1,95% met een looptijd van 42 jaar. De rentebetaling zal vanaf 2020 en aflossing zal vanaf 2022 plaatsvinden.

Interne rente

Bij de wijzigingen in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en de invoering van de Vennootschapsbelasting (VPB) is de toerekening van rente een belangrijk aandachtspunt. De commissie BBV adviseert een renteschema in de paragraaf financiering van de begroting en jaarstukken op te nemen. Hiermee wordt inzicht gegeven in de rentelasten externe financiering, het renteresultaat en de wijze van toerekening.

Volgens de vastgestelde programmabegroting 2018 wordt uitgegaan van een interne rente van 1,5%. De rentelasten worden toegerekend aan de diverse programma's op basis van de boekwaarde van de investeringen. De toegerekende rentelast aan bouwgronden in exploitatie (1,9%) sluit aan op de fiscale systematiek (vennootschapsbelasting) zoals uiteengezet in de notitie Grondexploitatie van de commissie BBV. Het verschil (renteresultaat) tussen de betaalde en ontvangen rente en de interne doorberekende rente wordt bij de algemene dekkingsmiddelen verantwoord.

Renteschema

	Omschrijving	Bedrag (x € 1.000)	
a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering		1.072
b.	De externe rentebaten		-
	Totaal door te rekenen externe rente		1.072
c.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-228	
	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-	
			-228
	Saldo door te rekenen externe rente		844
d1.	Rente over eigen vermogen		-
d2.	Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)		140
	De aan taakvelden (programma's/Overhead) toe te rekenen rente		984
e.	Werkelijk aan taakvelden (programma's /overhead) toegerekende rente (renteomslag)		-1.107
f.	Renteresultaat op het taakveld Treasury		-123

Wet- en regelgeving

Financieringsstatuut 2018

In januari 2018 hebben wij het Financieringsstatuut 2018 vastgesteld ter vervanging van het Financieringsstatuut 2011. Dit nieuwe statuut is in werking getreden met ingang van 1 januari 2018. Bij het opstellen van het Financieringsstatuut 2018 is rekening gehouden met de bepalingen van de wettelijke kaders, onder andere Gemeentewet, Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet fido), de Uitvoeringsregeling financiering decentrale overheden, het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten, het Besluit leningvoorwaarden decentrale overheden, de Regeling Uitzettingen en Derivaten Decentrale Overheden (Ruddo) en de Regeling schatkistbankieren decentrale overheden. Binnen deze wettelijke kaders is de gemeente verplicht haar eigen doelstellingen en kaders ten aanzien van financiering (treasury) vast te stellen. De kaders zijn vastgelegd in de op 6 maart 2017 door de gemeenteraad vastgestelde financiële verordening ex art.212 van de gemeentewet en de uitvoeringsregels in het financieringsstatuut.

Schatkistbankieren

Voor gemeenten en andere decentrale overheden is het verplicht schatkistbankieren vanaf 2013 ingevoerd. Decentrale overheden dienen banktegoeden, die een vooraf bepaalde drempelwaarde te boven gaan, af te storten naar een rekeningcourant bij het ministerie van Financiën. Deze drempelwaarde bedraagt 0,75% van het begrotingstotaal met een minimum van € 250.000. Voor de gemeente Voorst bedraagt de drempelwaarde 2018 evenals in 2017 afgerond € 430.000. Ook in 2018 zijn tegoeden in rekening-courant boven het drempelbedrag afgeroomd naar de schatkist en indien nodig weer teruggehaald om de debetstand in rekeningcourant tegen te gaan.

Wet HOF

Met de wet Houdbare Overheidsfinanciën (HOF) zijn de Europese afspraken van het stabiliteits- en groeipact en het al bestaande Nederlandse budgettaire beleid vanaf 1 januari 2014 wettelijk verankerd. De Wet Hof bepaalt onder meer dat Rijk, gemeenten, provincies en waterschappen een gelijkwaardige inspanning leveren bij het op orde brengen van de overheidsfinanciën. Daarmee worden de tekorten van gemeenten of provincies door de Europese Commissie meegeteld bij de berekening van het begrotingstekort, dat volgens de EU-regels niet meer dan drie procent mag bedragen.

Conclusie

De uitvoering van de financieringsfunctie heeft in 2018 plaatsgevonden binnen de vastgestelde kaders. De in de wet Fido genoemde renterisiconorm en kasgeldlimiet zijn in 2018 niet ongeoorloofd overschreden.

4.5 Paragraaf Bedrijfsvoering

Algemeen

De inrichting en aansturing van de bedrijfsvoering vindt plaats onder verantwoordelijkheid van het college. De raad heeft in de programmabegroting een aantal indicatoren bepaald aan de hand waarvan de raad vanuit zijn controlerende rol kan toetsen of de sturing door het college zich binnen de gestelde hoofdkaders beweegt. Deze indicatoren zijn: het oordeel van de accountant over de rechtmatigheid en getrouwheid van de jaarrekening en zijn constatering in het accountantsverslag, ontwikkeling van de organisatiestructuur en van de omvang van de ambtelijke formatie, ontwikkeling van het ziekteverzuim en het personeelsverloop en de samenwerking met de inspraakorganen. (Onder andere) over deze aspecten met betrekking tot de bedrijfsvoering handelt deze paragraaf.

Rechtmatige en doelmatige bedrijfsvoering: planning en control

Het college geeft gestalte aan de bedrijfsvoering en aan de uitvoering van de programma's met inachtneming van de geldende externe regelgeving en van de door de raad vastgestelde kaders zoals de programmabegroting en de verordeningen ex artikel 212 en 213 van de Gemeentewet. De verklaring en het accountantsverslag bij de gemeentelijke jaarrekening vormen een belangrijke graadmeter voor de beantwoording van de vraag of het college in deze opdracht is geslaagd. Verwezen wordt naar de in dit boekwerk opgenomen controleverklaring en naar het accountantsverslag. Daarnaast is het college gehouden een verklaring over informatiebeveiliging in de jaarrekening op te nemen of bij de jaarrekening te voegen en aan de raad te rapporteren over het gevoerde informatiebeveiligingsbeleid. Verwezen wordt naar de verklaring en rapportage opgenomen in deze jaarrekening.

Omvang ambtelijke formatie

De ambtelijke organisatie (inclusief griffie) omvatte eind 2018 186,0 formatieplaatsen. Ten opzichte van de in de begroting voor 2018 geraamde formatie is dit een toename met 5,5 formatieplaatsen: met het Voortgangsbericht 2018 heeft de raad ingestemd met formatieve versterkingen voortvloeiend uit de zogenoemde 'Vlootschouw'. Versterkingen hebben plaatsgevonden op de taakvelden communicatie, vergunningverlening, gegevensbescherming, personeel en organisatie, financiële administratie, ict-ondersteuning en juridische ondersteuning. Ook heeft de raad in juni 2018 besloten tot formatieve uitbreiding van de griffie.

Van de ambtelijke formatie in 2018 had 2,2 fte een tijdelijk/projectmatig karakter, namelijk voor het project Voorst onder de Loep, voor het Addendum op de nota Duurzaamheid en voor het actieplan Huisvesting en Integratie Statushouders.

De ontwikkeling van de ambtelijke formatie (exclusief griffie) in de afgelopen jaren is als volgt:

Aantal FTE 2015	Aantal FTE 2016	Aantal FTE 2017	Aantal FTE 2018
164	170	177	183

Loonsom

De gerealiseerde loonsomuitgaven over 2018 bedragen in totaal € 13.137.500, namelijk € 831.000 bestuurlijke lasten en (afgerond) € 12,3 miljoen aan ambtelijke lasten:

	Aant. pers.	Aant. FTE's	Totaal jaarwedde	Totaal toelagen	Afdracht sociale lasten	Realisatie netto lasten	Geraamde netto lasten	Saldo
Bestuur								
Raad	19		-	221.069	29.089	250.158	250.770	612
College	5		378.083	3.966	38.432	420.481	432.926	12.445
Voormalig bestuurders	14		159.000	-	1.103	160.103	168.588	8.485
Subtotaal	38		537.083	225.035	68.624	830.742	852.284	21.542
Ambtelijke organisatie								
Griffie	3	2,52	113.856	25.233	37.798	176.887	164.173	-12.714
Ambtelijke organisatie	214	183,48	7.850.935	1.725.564	2.553.411	12.129.910	12.187.200	57.290
Subtotaal	217	186,00	7.964.791	1.750.797	2.591.209	12.306.797	12.351.373	44.576
Totaal salarissen	255	186,00	8.501.874	1.975.832	2.659.833	13.137.539	13.203.657	66.118

Ambtelijke loonsom

In de salarisstaat in begroting voor 2018 was aan ambtelijke loonsomlasten (exclusief griffie, inclusief additionele arbeidsplaatsen) een bedrag van afgerond € 11.614.000 opgenomen (begroting 2018, blz. 93). Daarnaast waren aan aanvullende ramingen voor salarislasten beschikbaar:

- € 86.000 vanwege CAO-lastenstijging, opgenomen in de Bestuursrapportage 2017, schijf 2018 (meegenomen in FMP 2018 – 2021, stap 2);
- € 23.500 op grond van de Nota Vitaal Voorst bestemd voor het structureel maken van de functie van ambassadeur sport en bewegen (nota Vitaal Voorst, blz. 33);
- € 185.000 uit het Voortgangsbericht 2018 verband met formatieversterkingen voortvloeiend uit de Vlootschouw (Voortgangsbericht, blz. 17 en 21);
- € 279.000 vanuit de Bestuursrapportage 2018 vanwege stijgingen van de werkgeversdelen van de pensioenpremies voortvloeiend uit het meerjarig premiebeleid 2017 – 2019 van het ABP (Bestuursrapportage blz. 41).

Daarmee was in totaal aan ambtelijke salarislasten begroot € 12.187.200. Naast de begrote salarisuitgaven was aan dekking beschikbaar een bedrag van € 239.000 uit het zogenoemde frictiebudget, nog voortvloeiend uit het Personeelsombuigingsplan 2015-2020 (Prioriteitennota 2015-2018, bladzijde 20). In totaal bedroeg het voor de ambtelijke loonsom beschikbare budget daarmee € 12.426.200. Uitgegeven is € 12.129.900. De ambtelijke salarisuitgaven zijn daarmee ruim (met € 296.300) binnen de gestelde budgettaire kaders gebleven.

Tijdelijke inhuur voor continuïteit van de bedrijfsvoering

Volgens vast beleid is de ruimte in de loonsom die ontstaat als gevolg van vacatures en dergelijke voor het college beschikbaar om met tijdelijk personeel te voorzien in continuïteit van de bedrijfsvoering. Deze ruimte is zoals gezegd € 296.300. Daarnaast is € 60.800 aan inkomsten ontvangen, zoals vergoedingen voor uitleen van personeel, ontvangsten ziektebewaaringen en loonkostensubsidies, waarmee € 357.100 in totaal beschikbaar was voor inhuur.

In 2018 heeft voor een bedrag van € 468.300 aan personele inhuur plaatsgevonden. Dit is een hoger bedrag dan in de jaren hiervoor (2017: 309.000; 2016: € 120.000; 2015: € 75.000; 2014: € 111.000). Een aantal factoren liggen aan dit hogere uitgavenniveau ten grondslag. In de eerste plaats was het voor een adequate continuïteit in bedrijfsvoering onontkoombaar om op onderdelen vooruit te lopen op de

formatieve uitbreidingen van de Vlootshouw. In de tweede plaats was het nodig om extra ambtelijke capaciteit vrij te maken voor een aantal grote ruimtelijke vraagstukken, met name de aanleg van zonneparken. Het inhuurbudget vanuit het Addendum op de nota Duurzaamheid (€ 47.300) was beschikbaar om in de extra capaciteit voor de ruimtelijke vraagstukken rond zonneparken te voorzien. In de derde plaats is capaciteit ingehuurd voor vergunningverlening, toezicht en handhaving in verband met het hogere niveau aan bouwactiviteiten in onze gemeente. Bij dit laatste aspect speelt een rol dat de werkvoorraad bewust wordt opvangen met tijdelijke personele maatregelen in plaats van indienstneming van vast personeel, dit in verband met de aanstaande invoering van de Wet kwaliteitsborging bouwen. Dit wetsvoorstel momenteel ligt ter behandeling bij de Eerste Kamer. Tot slot hebben we budget dat beschikbaar was voor het terughalen van de taken rond leerplicht, leerlingenvervoer en uitkeringsadministratie (zie Voortgangsbericht 2018, blz. 10) ingezet voor het inrichten van deze taken en het waarborgen van de continuïteit van de uitkeringsadministratie. Met deze specifieke dekkingen zijn de uitgaven binnen de financiële kaders gebleven.

Tot slot: de ervaringen van, met name, de afgelopen twee jaren laten zien dat het gezien de complexiteit van en dynamiek in maatschappelijke vraagstukken meer dan voorheen nodig is te kunnen beschikken over een flexibele schil in ambtelijke capaciteit waarmee slagvaardig en adequaat kan worden gereageerd op wat de samenleving vraagt.

Personeel en organisatie

Gezien de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt is het van groot belang om een aantrekkelijke werkgever te blijven, in het bijzonder voor jongere generaties. Aantrekkelijke arbeidsvoorwaarden zoals individueel keuzebudget, flexibele werktijden met mogelijkheden tot thuiswerken, beschikbaar stellen van eigentijdse werk- en communicatiemiddelen, en een actief en ruimhartig opleidings- en mobiliteitsbeleid dragen hier aan bij. En natuurlijk een positieve werksfeer met veel ruimte voor eigen inbreng en creativiteit en eigen verantwoordelijkheid.

Ook in 2018 is in het wervings- en selectiebeleid het accent gelegd op de jongere generaties. Dit is succesvol geweest: van de 19 medewerkers die in 2018 in dienst zijn getreden zijn elf personen jonger dan 35 jaar, een percentage van 58%. Ter vergelijking: in 2017 behoorden twaalf van de 26 personen die in dienst traden tot de jongere generatie (45%). Conclusie is dat het ondanks de krapte op de arbeidsmarkt goed lukt om jongeren te interesseren voor een loopbaan bij de gemeente.

16 medewerkers hebben in 2018 de organisatie verlaten, zeven personen wegens (keuze)pensioen, zes personen in verband met het aanvaarden van een werkkring elders, en in drie gevallen is het dienstverband in onderling overleg met een vaststellingsovereenkomst geëindigd.

In tegenstelling tot de voorgaande jaren heeft 2018 een overschrijding te zien gegeven op het beschikbare organisatie-opleidingsbudget, een overschrijding met € 90.000. De (ten opzichte van vorige jaren) relatief hoge instroom van nieuwe en jonge mensen die aan het begin staan van hun loopbaan vormt hiervoor deels een verklaring. Ook is in 2018 aanzienlijk geïnvesteerd in organisatiebrede vormingsactiviteiten op het terrein van houding, gedrag en drijfveren (Discover-methodiek), samenwerking en externe oriëntatie en communicatieve vorming (onder andere schrijftrainingen). De zeer succesvolle organisatiedag Festivoorst heeft substantieel bijgedragen aan de organisatie-doelen.

Het ziekteverzuim had in 2018 een omvang van 4,7% (2017: 5,1%; 2016: 4,2%; 2015: 3,7%; 2014: 4,2%), een min of meer gemiddeld niveau. Met een preventieve aanpak gericht op duurzame inzetbaarheid wordt getracht het ziekteverzuim verder terug te

dringen. Omdat het ziekteverzuim voor een aanzienlijk deel niet werkgerelateerd is vormt gezondheidsbeleid belangrijk onderdeel van dit preventieve beleid.

Met de inspraakorganen, de Ondernemingsraad en de commissie voor Georganiseerd Overleg, is ook in 2018 constructief samengewerkt. De belangrijkste overlegonderwerpen waren de gesprekscyclus, risico inventarisatie en evaluatie voor gemeentehuis en Kulturhus, renovatie van het gemeentehuis, organisatieontwikkeling, onderzoek toekomst Buitendienst en evaluatie functiewaarderingsystematiek in relatie tot loongebouw en beloningsbeleid.

Informatiebeleid en automatisering

De informatie- en communicatietechnologie (ICT) vormt meer en meer de bepalende succesfactor voor de kwaliteit van de dienstverlening aan de samenleving. Dit vergt voortdurende investeringen in de ICT-infrastructuur en informatiesystemen. Landelijke en Europese wetgeving bepaalt steeds meer de richting zoals Wet digitale overheid, Besluit digitale toegankelijkheid overheid en Wet hergebruik van overheidsinformatie. Deze staan dan ook aan de basis van de Roadmap van VNG Realisatie. In 2018 zijn wij gestart met een onderzoek hoe we met een Zaaksysteem en Zaakgerichtwerken invulling aan kunnen geven aan de digitale overheid. Deze (digitale)basis is naast de wetgeving een vereiste voor de toekomstige dienstverlening.

Onder de noemer van “Samen Organiseren” worden binnen VNG Realisatie diverse activiteiten gezamenlijk opgepakt. Het project Gemeentelijke Telecommunicatie heeft al geleid tot een aantal succesvolle aanbestedingen voor mobiele en vaste telecommunicatiediensten. Aansluitend hierop zijn wij afgelopen jaar organisatiebreed overgestapt op mobiele telefoons met als doel de bereikbaarheid van medewerkers sterk te verbeteren. Om de digitale dienstverlening en bedrijfsvoering optimaal te ondersteunen wordt door gemeenten gebouwd aan een Gemeentelijke Gemeenschappelijke Infrastructuur (GGI) voor een veilige, samenhangende infrastructuur waardoor samenwerken tussen gemeenten en overheden beter, veiliger en gemakkelijker wordt.

De reguliere uitgaven waren in 2018 als volgt:

	Raming 2018	Rekening 2018	Saldo 2018
Aanschaf duurzame goederen	10.364	11.667	-1.303
Onderhoud	580.264	643.529	-63.265
Telefonie, verzekeringen	138.467	110.242	28.224
Overige kosten	73.683	94.937	-21.254
Kapitaallasten	365.598	362.770	2.828
Totaal lasten	1.168.377	1.223.146	-54.769
Overige inkomsten	28.796	38.219	-9.422
Totaal baten	28.796	38.219	-9.422
Saldo	1.139.581	1.184.927	-45.347

De ontwikkeling van ICT uitgaven door de jaren heen geven het volgende beeld:

	Rekening 2015	Rekening 2016	Rekening 2017	Rekening 2018
Aanschaf duurzame goederen	9.300	10.201	11.220	11.667
Onderhoud	455.027	509.253	572.682	643.529
Telefonie, verzekeringen	141.269	133.733	121.599	110.242
Overige kosten	85.513	74.716	73.557	94.937
Kapitaallasten	391.158	355.092	431.792	362.770
Totaal lasten	1.082.267	1.082.995	1.210.851	1.223.146
Overige inkomsten	41.837	45.823	34.897	38.219
Totaal baten	41.837	45.823	34.897	38.219
Saldo	1.040.430	1.037.172	1.175.954	1.184.927

De druk op de exploitatie blijft toenemen. De hogere onderhoudskosten houden verband met de licentielasten voor softwarepakketten. De telefoniekosten vertonen een dalende trend dankzij de gezamenlijke aanbestedingen van mobiele en vaste telecommunicatiediensten. De toename in overige kosten wordt met name veroorzaakt door de online back-up voorziening die afgelopen jaar is ingevoerd. De fluctuatie in kapitaallasten vloeit voort uit de systematiek die wordt gehanteerd voor berekening van kapitaallasten over investeringen.

Verantwoording informatieveiligheid over het jaar 2018

Het college legt jaarlijks verantwoording af over informatieveiligheid aan de gemeenteraad (horizontale verantwoording) en toezichthouders (verticale verantwoording) volgens de Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA).

Net als vorig jaar geldt dat de verantwoording over de Structuur uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen (Suwinet) aan de gemeenteraad en het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) afgelegd wordt door middel van een Collegeverklaring. Hierin verklaart het college dat de interne beheersingsmaatregelen in opzet en bestaan voldoen aan de geselecteerde normen inzake Suwinet. Verder legt het college verantwoording af aan de gemeenteraad en toezichthouder over de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG) en Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT) door middel van verantwoordingsrapportages. Deze verantwoording was over 2017 nog facultatief, vanaf 2018 verplicht. Nieuw is de verantwoording over de Basisregistratie Ondergrond (BRO). Voor de BRO is 2018 een proefjaar en is het nog niet verplicht de verantwoordingsrapportage in te dienen. Voor de horizontale verantwoording worden de documenten gelijktijdig met de Jaarstukken 2018 met een raadsmededeling aan de gemeenteraad aangeboden.

4.6 Paragraaf Verbonden partijen

Algemeen

Verbonden partijen zijn rechtspersonen waarmee de gemeente zowel een financiële als bestuurlijke relatie heeft. Beide relaties komen voort uit de verplichtingen op grond van een gemeenschappelijke regeling (GR), in samenhang met het bepaalde in artikel 193 van de Gemeentewet. De financiële verplichting houdt in dat de gemeente bijdraagt in de kosten van de publiekrechtelijke rechtspersoon.

Bij een privaatrechtelijke rechtspersoon zijn de opties dat de gemeente kapitaal verstrekt in de vorm van risicodragend kapitaal, een lening of garantstelling, c.q. een subsidie of een combinatie van deze mogelijkheden.

Bij de bestuurlijke relatie staat zeggenschap bij de rechtspersoon centraal, o.a. via de mogelijkheid om bestuursleden of commissarissen te benoemen of via het stemrecht als aandeelhouder.

Huidige beleidskaders

Aanwezigheid publiek belang

Bij zowel een financiële als een bestuurlijke relatie dient sprake te zijn van een publiek belang. De behartiging van een publiek belang staat centraal bij de rechtspersoon aan wie de gemeente zich verbonden heeft. Het publiek belang zal gedefinieerd zijn in het gemeentelijk besluit tot deelneming. De invulling van het publieke belang leidt tot bepaalde taken en werkprocessen. Als er geen sprake (meer) is van een publiek belang, dan is deelneming niet (meer) aan de orde.

Volledige betrokkenheid bij behartiging publiek belang

Bezien moet worden of volledige, dan wel gedeeltelijk gemeentelijke betrokkenheid bij de behartiging van het publieke belang/de publieke taak noodzakelijk is. De vraag is op welke elementen van de werkprocessen de gemeente invloed wil hebben. Gaat het alleen om de output en de resultaten, of ook om de beheersing van het proces zelf? Als volledige betrokkenheid noodzakelijk is, maar de gemeente het publieke belang niet zelfstandig kan behartigen, dan is deelname aan een publiekrechtelijke rechtspersoon, c.q. samenwerkingsverband, geïndiceerd.

Gedeeltelijke betrokkenheid bij behartiging publiek belang

Als sprake is van een publiek belang maar volledige gemeentelijke betrokkenheid niet noodzakelijk is, komt deelname aan een privaatrechtelijk rechtspersoon in beeld. De weg daar naar toe begint bij de vraag of de gemeente het publieke belang via bestuurlijke zeggenschap in combinatie met een financiële deelname voldoende kan behartigen. Deze vraag is van belang voor de rol waarin de gemeente als opdracht-, subsidie- of regelgever in beeld is. Biedt bestuurlijke deelname onvoldoende mogelijkheden om de verantwoordelijkheden voor het desbetreffende publieke belang waar te maken, dan is deelneming niet langer zinvol of is een nieuwe participatie niet aan de orde.

Risicoanalyse bij betrokkenheid behartiging publiek belang

Indien gemeentelijke participatie geïndiceerd is, is het zaak risico's in te kaart brengen en is de monitoring van de risico's noodzakelijk. Deze situatie kan spelen als een verplichte afdekking van tekorten, geldleningen en garanties speelt. Ook kan deze situatie ontstaan als de noodzaak tot monitoring van de omvang van het gemeentelijke aandelenkapitaal noodzakelijk is. Monitoringsinstrumenten zijn het beoordelen of goedkeuren van de begroting en de jaarrekening, dan wel specifiek omschreven besluiten en de beoordeling van het nakomen van de gewenste prestaties met inbegrip van het gewenste voorzieningenniveau. Vastlegging hiervan en verslaglegging hierover is noodzakelijk.

Lijst van verbonden partijen

De verbonden partijen kunnen als volgt worden ingedeeld:

Gemeenschappelijke regelingen
Regio Stedendriehoek (Cleantech Regio)
GGD Noord- en Oost-Gelderland
Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland
Werkvoorzieningsschap Delta
Omgevingsdienst Veluwe IJssel (OVIJ)
Tribuut Belastingssamenwerking
Basismobiliteit (PlusOV)

Stichtingen/verenigingen
Stichting Archipel
Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten (SVn)
Stichting Koepel sport, welzijn en cultuur

Coöperaties/vennootschappen
Leisurelands (voorheen Recreatiegemeenschap Veluwe / RGV Holding BV)
N.V. Luchthaven Teuge
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten
Waterbedrijf Vitens N.V.
Circulus Berkel B.V.

Gemeenschappelijke regelingen

Verbonden Partij	Regio Stedendriehoek (Cleantech Regio)
Aard	Gemeenschappelijke regeling
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Burgemeester Jos Penninx (AB en DB) en wethouder Wim Vrijhoef (AB)
Vestigingsplaats	Twello
Omschrijving	Het Bureau Stedendriehoek coördineert, faciliteert en communiceert de samenwerking tussen de gemeenten binnen de Stedendriehoek. Voorbeelden van de samenwerking zijn de regionale structuur- en economische visie.
Zeggenschap	Bestuurslidmaatschap AB (2+1plv) en bestuurslidmaatschap DB (1)
Openbaar belang / doel	De zorg voor een evenwichtige ontwikkeling van het stedendriehoek-gebied met betrekking tot regionale belangen op het gebied van ruimtelijke ordening en landschapsontwikkeling, volkshuisvesting, sociaal-economische ontwikkeling en arbeidsvoorziening, verkeer en vervoer, onderwijs en welzijn, volksgezondheid evenals recreatie.
Financieel belang	De gemeentelijke bijdrage aan de regio is afhankelijk van het aantal inwoners per gemeente.
Risico's en getroffen maatregelen	De deelnemende gemeenten aan de regeling zijn gezamenlijk aansprakelijk voor eventuele tekorten.
Ontwikkelingen	De Cleantech Regio heeft zich in 2018 ook ingezet voor de regionale belangen van energietransitie, circulaire economie, innovatiekracht, human capital en schone mobiliteit. Ook hierbij is de basis onze leefomgeving en het vestigingsklimaat. Het doel is dat de Cleantech Regio aantrekkelijk is en blijft voor (nieuwe) inwoners, toptalenten en ondernemers. Daarom heeft de regio eind maart 2018 de Agenda Cleantech Regio gepresenteerd. In de uitvoerings- en investeringsagenda die hier op volgt, komt te staan welke partners welke thema's uitvoeren en welke concrete projecten en programma's bij gaan dragen aan de resultaten.

Boekjaar	Jaarrekening 2014	Jaarrekening 2015	Jaarrekening 2016	Jaarrekening 2017	Jaarrekening 2018
Resultaat	22	17	6	1	
Eigen vermogen	246	230	245	221	
Vreemd vermogen	219	1.514	4.900	2.700	

Bedragen x € 1.000

Verbonden Partij	GGD Noord- en Oost-Gelderland
Aard	Gemeenschappelijke regeling
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Wethouder Wim Vrijhoef
Vestigingsplaats	Warnsveld
Omschrijving	De Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Noord- en Oost-Gelderland (GGD NOG) is de gezondheidsdienst van 22 gemeenten. De GGD NOG beschermt en bewaakt de gezondheid van de inwoners (van jong tot oud) van de gemeenten in zijn regio.
Zeggenschap	Bestuurslidmaatschap AB (1)
Openbaar belang / doel	Het op adequate schaal behartigen van de openbare gezondheidszorg. GGD NOG beschermt, bewaakt en bevordert de gezondheid van de inwoners van 22 gemeenten die bij GGD NOG zijn aangesloten.
Financieel belang	Dit betreft de bijdrage voor de kosten die conform afspraak via een bijdrage per inwoner over de deelnemende gemeenten verdeeld worden.
Risico's en getroffen maatregelen	Deelnemers gemeenschappelijke regeling zijn gezamenlijk aansprakelijk voor tekorten.
Ontwikkelingen	Over 2018 zijn geen noemenswaardige ontwikkelingen te noemen. Wel is in 2018 het besluit genomen om vanaf 1 januari 2019 de kosten publieke gezondheid voor statushouders op te nemen in de inwonerbijdrage. Dit geldt ook voor de kosten van de uitvoering van het Rijks Vaccinatie Programma (RVP).

Boekjaar	Jaarrekening 2014	Jaarrekening 2015	Jaarrekening 2016	Jaarrekening 2017	Jaarrekening 2018
Resultaat	238	224	-53	190	
Eigen vermogen	3.145	2.948	2.825	2.253	
Vreemd vermogen	4.024	3.042	3.565	3.696	

Bedragen x € 1.000

Verbonden Partij	Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland
Aard	Gemeenschappelijke regeling
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Burgemeester Jos Penninx
Vestigingsplaats	Apeldoorn
Omschrijving	In de VNOG werken de GHOR (Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen) en de brandweer samen. De VNOG bestaat uit 22 gemeenten. Binnen de VNOG wordt aandacht besteedt aan een effectieve voorbereiding op en bestrijding van crises en rampen.
Zeggenschap	Bestuurslidmaatschap AB (1). De VNOG werkt aan een heroriëntatie op de eigen taken en organisatie. Met ingang van 2016 zijn de brandweerclusters, waaronder Epe, Apeldoorn, Voorst (EVA) opgeheven.
Openbaar belang / doel	Wet veiligheidsregio, Wet geneeskundige hulpverlening en Wet rampen en zware ongevallen verlangen het bestaan van een GR gericht op taken als hiervoor genoemd. Het is tevens de bedoeling de oranje kolom meer te betrekken bij de invulling van de eigen doelstellingen.
Financieel belang	De verdeelsleutel voor de gemeentelijke bijdrage aan de regio is gebaseerd op het "Gemeentefonds". Zie hiervoor de toelichting onder ontwikkelingen.
Risico's en getroffen maatregelen	Deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling zijn gezamenlijk aansprakelijk voor eventuele tekorten. Daarnaast wijzen wij nogmaals op waarschijnlijk hogere kosten indien de gezamenlijke gemeenten kiezen voor een andere financieringsmethode.
Ontwikkelingen	In januari 2019 hebben wij u geïnformeerd met een raadsmededeling over het te verwachten nadelige saldo van de VNOG. Inmiddels is er een commissie ingesteld bestaande uit vertegenwoordigers van de deelnemende gemeenten die onderzoek heeft gedaan naar de financiële huishouding. Het tekort bij ongewijzigd beleid is gepresenteerd. De planning van financiële documenten is aangepast. De jaarstukken 2018 bieden wij u samen met de conceptbegroting 2020-2023 in april 2019 aan.

Boekjaar	Jaarrekening 2014	Jaarrekening 2015	Jaarrekening 2016	Jaarrekening 2017	Jaarrekening 2018 (voorlopig)
Resultaat	1.648	1.104	-211	930	-2.855
Eigen vermogen	5.145	5.569	1.385	1.775	1.919
Vreemd vermogen	33.650	35.365	45.693	45.919	51.146

Bedragen x € 1.000

Verbonden Partij	Werkvoorzieningsschap Delta
Aard	Gemeenschappelijke regeling
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Wethouder Wim Vrijhoef (AB en DB) en wethouder Harjo Pinkster (AB)
Vestigingsplaats	Zutphen
Omschrijving	Delta is de partner van gemeenten, het werkplein en werkgevers bij de arbeidsparticipatie van personen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt.
Zeggenschap	Bestuurslidmaatschap AB (2) en bestuurslidmaatschap DB (1)
Openbaar belang / doel	Het op adequate schaal uitvoeren van de Wet Sociale Werkvoorziening met het tot stand brengen en beheren van het ten behoeve van die uitvoering vereiste werkverband.
Financieel belang	Het financieel beleid van Delta is gericht op een sluitende exploitatie zonder een bijdrage van de deelnemende gemeenten. Bedrijfseconomische risico's moeten afgedekt zijn door adequate reserves en voorzieningen. Er is een zodanige algemene reserve dat tegenvallers tot op zekere hoogte kunnen worden opgevangen. De bijdrage van de deelnemende gemeenten blijft beperkt tot een bijdrage in de bestuurskosten.
Risico's en getroffen maatregelen	Deelnemers gemeenschappelijke regeling zijn gezamenlijk aansprakelijk voor tekorten. Met de te verwachten wijzigingen van het rijksbeleid worden aanzienlijke tekorten verwacht. Voor Voorst is het aandeel daarin 12%. Daarnaast wordt er gesleuteld aan de verdeelsleutel voor de exploitatietekorten. De gevolgen daarvan zijn voor Voorst nog niet bekend.
Ontwikkelingen	De gemeente Zutphen heeft aangegeven de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) op een andere manier, zelfstandig, in te willen vullen. Dit heeft in 2018 geleid tot een analyse van de mogelijke gevolgen, de benodigde stappen en de impact van de verschillende keuzes. Als gevolg hiervan zijn Zutphen en Brummen op 1 januari 2019 uitgetreden uit de gemeenschappelijke regeling (GR). De gemeente Bronckhorst heeft ervoor gekozen niet verder te gaan met Delta na 2019. Op basis daarvan overwegen Voorst en Lochem ook te besluiten dat er geen reëel toekomstperspectief is voor Delta. Dat zou in kunnen houden dat Delta wordt geliquideerd per 1 januari 2020. Voor de Prioriteitennota 2020 brengen wij de inhoudelijke en financiële consequenties en overige gevolgen/scenario's voor Voorst in kaart.

Boekjaar	Jaarrekening 2014	Jaarrekening 2015	Jaarrekening 2016	Jaarrekening 2017	Jaarrekening 2018
Resultaat	-196	-46	-1.201	-1.167	
Eigen vermogen	3.724	3.361	1.987	778	
Vreemd vermogen	3.831	3.432	2.901	4.207	

Bedragen x € 1.000

Verbonden Partij	Omgevingsdienst Veluwe IJssel (OVIJ)
Aard	Gemeenschappelijke regeling
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Wethouder Arjen Lagerweij en wethouder Hans van der Sleen
Vestigingsplaats	Apeldoorn
Omschrijving	De OVIJ voert met ingang van 2013 de vergunningverlening, het toezicht en de handhaving (VTH) voor milieu uit in de gemeenten Apeldoorn, Brummen, Epe en Voorst.
Zeggenschap	Bestuurslidmaatschap AB (2 plaatsen). Voorst heeft het voornemen om van plaats te ruilen met Brummen en de 2 AB lidmaatschappen te ruilen voor 1 DB lidmaatschap.
Openbaar belang / doel	De afzonderlijke colleges, inclusief GS, blijven bestuurlijk verantwoordelijk.
Financieel belang	Vergoeding voor verrichte diensten.
Risico's en getroffen maatregelen	Deelnemers zijn voor hun inbreng aansprakelijk voor tekorten. Reserves worden opgebouwd uit toekomstige exploitatieresultaten.
Ontwikkelingen	De provincie Gelderland heeft vorig jaar het initiatief genomen voor aanpassing van de GR. Een raadsvoorstel voor aanpassing van de GR is in december 2018 behandeld in de raad. Omdat u heeft ingestemd met de motie Geen bevoegdheid voor oprichting van of deelname in rechtspersonen door het algemeen bestuur, is niet ingestemd met het raadsvoorstel voor aanpassing van de GR. Aanpassing van de GR komt daarom in 2019 weer op de agenda. De ruil met de gemeente Brummen voor een Dagelijks Bestuur (DB)-lidmaatschap is afhankelijk van deze GR aanpassing.

Boekjaar	Jaarrekening 2014	Jaarrekening 2015	Jaarrekening 2016	Jaarrekening 2017	Jaarrekening 2018
Resultaat	101	229	81	266	218
Eigen vermogen	371	453	337	596	518
Vreemd vermogen	1.168	1.988	1.391	2.015	735

Bedragen x € 1.000

Verbonden Partij	Tribuut Belastingssamenwerking
Aard	Gemeenschappelijke regeling
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Wethouder Hans van der Sleen
Vestigingsplaats	Epe
Omschrijving	Tribuut is de belastingssamenwerking van de gemeenten Apeldoorn, Epe, Lochem, Zutphen en Voorst. Vanaf 2016 is Tribuut verantwoordelijk voor de heffing, de inning, de kwijtschelding en de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken (WOZ) van de deelnemende gemeenten. Een uitzondering geldt voor de heffing en invordering van leges publiekszaken, marktgelden (voor de zogenaamde "meelopers") en de afvalstoffenheffing (Voorster afvalzak, PMD zak en kasbetalingen afvalstoffenheffing). In verband met het specifieke (gelds)belang Precariobelasting heeft het bestuur van Tribuut een heffingsambtenaar precariobelasting Voorst 2014 en 2015 benoemd. De heffingsambtenaren taak precariobelasting 2014 en 2015, met uitzondering van sec de feitelijke heffing en invordering, wordt aan Tribuut overgedragen na afronding van lopende fiscale- en juridische procedures precariobelasting 2014 en 2015.
Zeggenschap	Bestuurslidmaatschap (1)
Openbaar belang / doel	De afzonderlijke colleges blijven bestuurlijk verantwoordelijk. De gemeenteraden blijven verantwoordelijk voor de vaststelling, wijziging en intrekking van belastingverordeningen. Voor de begroting, de bestuursrapportage en de jaarrekening is het college verantwoordelijk. Die betreffende stukken worden voorzover nodig voor zienswijze voorgehangen bij de gemeenteraad. Voor specifieke regelingen zoals de "Leidraad Invordering" is het bestuur van Tribuut verantwoordelijk.
Financieel belang	Tribuut voert de taken van het bevoegd gezag uit en ontvangt daarvoor een doelvergoeding van de deelnemende gemeenten. Binnen deze doelvergoeding (behoudens gebruikelijke indexering) moeten alle kosten worden opgevangen. Tribuut verzorgt de periodieke afdracht van de respectievelijke belastingopbrengsten en de dwanginvorderingskosten aan de deelnemende gemeenten.
Risico's en getroffen maatregelen	Deelnemers zijn voor hun inbreng aansprakelijk voor tekorten. Reserves worden, voorzover het bestuur dat nodig acht, opgebouwd uit toekomstige exploitatieresultaten.
Ontwikkelingen	Tribuut heeft over 2018 op de pijlers "Heffen" en "Innen" ruim voldoende gefunctioneerd. Voor dat functioneren is een gemiddeld cijfer van 7 op zijn plaats. Het in 2018 uitgevoerde klantbelevingsonderzoek kwam uit op een 6,2 voor communicatie per e-mail en een 7,4 voor telefonische communicatie. Tribuut ziet mogelijkheden voor verdere verbetering en werkt daar aan. Op de pijler 'Woz' heeft Tribuut voldoende gefunctioneerd. Op basis van in 2018 uitgevoerde controles heeft de Waarderingskamer besloten om het algemeen oordeel voor de Tribuut gemeenten aan te passen van 'goed' naar 'voldoende'. Tribuut heeft verbetermaatregelen aangekondigd om het algemeen oordeel weer terug te krijgen op 'Goed'. Op het ICT gebied is in 2018 een belangrijke stap gemaakt, de Europese aanbesteding voor de belastingapplicatie is afgerond.

Boekjaar	Jaarrekening 2014	Jaarrekening 2015	Jaarrekening 2016	Jaarrekening 2017	Jaarrekening 2018
Resultaat	-	-	159	202	112
Eigen vermogen	-	-	159	202	112
Vreemd vermogen	-	-	2.183	2.206	1.106

Bedragen x € 1.000

Verbonden Partij	Basismobiliteit (PlusOV)
Aard	Gemeenschappelijke regeling (GR) tussen de Stedendriehoekgemeenten en de gemeenten Hattem en Heerde.
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Wethouder Wim Vrijhoef (voorzitter van de GR tot 2018).
Vestigingsplaats	Lochem
Omschrijving	Samen met de Stedendriehoekgemeenten en de gemeenten Hattem en Heerde is het initiatief opgepakt om de gemeentelijke vervoersstromen te bundelen in de regio. Het gaat daarbij om het "Regiotaxi-vervoer", Leerlingenvervoer, Wmo-vervoer, en Jeugdwetvervoer. De bundeling vindt plaats via een gemeenschappelijke regeling: de GR Basismobiliteit. Onderdeel daarvan is de oprichting van een publieke bedrijfsvoeringsorganisatie: de Regionale Vervoercentrale Basismobiliteit. Iedere deelnemende gemeente heeft met de Vervoercentrale een dienstverleningsovereenkomst (DVO) gesloten. Op basis van de DVO's is de organisatie en planning van de gemeentelijke vervoersstromen uitbesteed aan de Vervoercentrale. De Vervoercentrale is de contractspartij naar de feitelijke vervoerders. De Vervoercentrale heeft een uitvoeringspositie; het vervoerbeleid is in handen van de in de GR deelnemende gemeenten gezamenlijk en de toegang tot de Vervoercentrale bepaalt iedere deelnemende gemeente individueel.
Zeggenschap	Bestuurslidmaatschap (1)
Openbaar belang / doel	Het borgen van een kwalitatief goed en betaalbaar niveau van de gemeentelijke vervoersstromen.
Financieel belang	De bijdrage in de kosten van de GR / de Vervoercentrale per gemeente is afhankelijk van het feitelijk gebruik van de Vervoercentrale per gemeente.
Risico's en getroffen maatregelen	Het project Basismobiliteit is nu circa twee jaar uitvoering wat betreft alle in het project opgenomen vervoersstromen. Er bestaat nog geen zekerheid in hoeverre daadwerkelijk de beoogde efficiency wordt gerealiseerd op basis van de geschatte vervoersvolumes. Door een in de arm genomen deskundigenbureau is destijds een voordeel berekend van circa 15%. Om in de sfeer van risicobeheersing enige marge aan te houden, is in de oorspronkelijke begroting (2017) van de GR Basismobiliteit uitgegaan van een efficiencyvoordeel van 5%. Tegenvallende financiële resultaten moeten door de deelnemende gemeenten worden opgevangen, naar rato van feitelijk gebruik van de Vervoercentrale per gemeente. Intussen is duidelijk geworden dat ook 2018 tegenvallende financiële resultaten laat zien. Het lijkt erop dat de hogere lasten een meerjarig karakter hebben.
Ontwikkelingen	<p>In het najaar van 2018 was een brede evaluatie over PlusOV. Voor Voorst resulteerde dit in het besluit om de DVO te verlengen (voor vier jaar). In alle andere in de GR deelnemende gemeenten is voor wat betreft het vraagafhankelijke vervoer ("Regiotaxi") eveneens besloten om de DVO te verlengen voor vier jaar. Behalve de gemeenten Deventer, Apeldoorn en Zutphen is er in de deelnemende gemeenten besloten om de DVO ook voor wat betreft het routegebonden vervoer te verlengen voor vier jaar. Dit krijgt zijn beslag vanaf augustus 2019. De contracten tussen PlusOV en de huidige vervoerders worden voor het vraagafhankelijke vervoer verlengd; voor het routegebonden vervoer komen nieuwe contracten. Daartoe wordt voor de zomer van 2019 de nieuwe aanbestedingsprocedure afgerond.</p> <p>Zoals aangekondigd laten de kosten van het routegebonden vervoer een stijging zien. Dit heeft ten eerste te maken met een stijging van het totale vervoersvolume. Ten tweede komt dit doordat de kosten per reiseenheid voor het routegebonden vervoer vooralsnog hoger zijn dan PlusOV voor 2018 heeft geraamd. Het grootste (nadelige) effect op onze gemeentelijke bijdrage hangt echter samen met een te wijzigen vereveningssysteem voor de verdeling van de kosten over leerlingenvervoer, Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)-dagbestedingsvervoer en jeugdzorgvervoer. Vooral de kosten van het Wmo-dagbestedingsvervoer stijgen in deze systematiek ten opzichte van het leerlingenvervoer. Bestuurlijk ligt er als wens/uitgangspunt om de kosten zo reëel mogelijk te verdelen, zodat een gewijzigde vereveningssysteem aanstaande is. Dit leidt tot een verschuiving van de kosten van leerlingenvervoer naar (vooral) het Wmo-dagbestedingsvervoer (en voor een klein deel naar jeugdzorgvervoer). Dit leidt voor Voorst tot een kostenstijging door een relatief hoog volume vervoersbewegingen.</p>

Boekjaar	Jaarrekening 2014	Jaarrekening 2015	Jaarrekening 2016	Jaarrekening 2017	Jaarrekening 2018
Resultaat	-	-	-	0	
Eigen vermogen	-	-	-	148	
Vreemd vermogen	-	-	-	3.923	

Bedragen x € 1.000

Stichtingen/verenigingen

Verbonden Partij	Stichting Archipel
Aard	Stichting
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Wethouder Harjo Pinkster
Vestigingsplaats	Zutphen
Omschrijving	Overkoepelende organisatie van 22 openbare basisscholen in de gemeenten Brummen, Voorst en Zutphen.
Zeggenschap	Ontbindingsrecht stichting voor gemeenteraden. Goedkeuringsrecht statutenwijziging voor gemeenteraden. Benoemingen en ontslag: leden Raad van Toezicht door gemeenteraden. Besluit opheffing iedere openbare school door de gemeenteraad.
Openbaar belang / doel	Het geven van openbaar onderwijs met inachtneming van artikel 48 Wet op het Primair onderwijs dan wel artikel 51 Wet op de expertisecentra.
Financieel belang	De stichting voert de taak van bevoegd gezag uit en ontvangt hiervoor doeluitkeringen van het rijk. Binnen deze doeluitkeringen moeten alle kosten worden opgevangen.
Risico's en getroffen maatregelen	Geen aansprakelijkheid voor schulden. Verplichting voortzetting geven openbaar onderwijs na ontbinding stichting.
Ontwikkelingen	In 2018 hebben de gemeenteraden van Brummen, Voorst en Zutphen goedkeuring gegeven aan de oprichting van een nieuwe stichting (Stichting Archipel Bestuur). Op basis daarvan zijn de statuten van Stichting Archipel aangepast. De nieuwe bestuursvorm sluit beter aan bij de ontwikkelingen in de samenwerking met de Stichting Educatief Centrum die in de afgelopen jaren zijn ontstaan.

Boekjaar	Jaarrekening 2014	Jaarrekening 2015	Jaarrekening 2016	Jaarrekening 2017	Jaarrekening 2018
Resultaat	-418	-446	108	875	n.n.b.
Eigen vermogen	4.308	3.862	3.970	4.845	n.n.b.
Vreemd vermogen	2.429	2.566	2.595	2.561	n.n.b.

Bedragen x € 1.000

Verbonden Partij	Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVn)
Aard	Stichting
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Wethouders Hans van der Sleen / Arjen Lagerweij
Vestigingsplaats	Hoevelaken
Omschrijving	SVn is een onafhankelijke financiële partner voor gemeenten, provincies, woningcorporaties of andere marktpartijen in volkshuisvesting.
Zeggenschap	Deelnemer/partner, onder eigen gemeentelijke voorwaarden. Benoeming bestuursleden SVn.
Openbaar belang / doel	Het leveren van een gewaarborgde bijdrage aan de betaalbaarheid van de stedelijke- of dorpsvernieuwing. (waaronder startersleningen en stimuleringsleningen voor monumenten) door deelneming in het fonds.
Financieel belang	Financiële partner in volkshuisvesting van SVn die het gemeentelijke revolverende fonds beheert.
Risico's en getroffen maatregelen	Het beleid is gericht op een voortdurende zorgvuldige bewaking en beheersing van risico's die de activiteiten van SVn met zich meebrengen.
Ontwikkelingen	In 2018 zijn in totaal 6 startersleningen (€171.000), 30 stimuleringsleningen voor woningen (€230.000) en 3 stimuleringsleningen voor stichtingen en verenigingen (€ 62.000) verstrekt. Eind 2018 heeft de raad ingestemd met een asbestlening.

Boekjaar	Jaarrekening 2014	Jaarrekening 2015	Jaarrekening 2016	Jaarrekening 2017	Jaarrekening 2018
Resultaat	2.929	7.484	5.136	-1.845	n.n.b.
Eigen vermogen	57.689	65.173	70.309	68.464	n.n.b.
Vreemd vermogen	1.005.011	1.022.603	1.083.032	1.165.873	n.n.b.

Bedragen x € 1.000

Verbonden Partij	Stichting Koepel sport, welzijn en cultuur
Aard	Stichting
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Ambtelijk
Vestigingsplaats	Twello
Omschrijving	<p>De Koepelorganisatie is een onafhankelijke, professionele, klantgerichte en toegankelijke organisatie. De Koepel draagt zorg voor een zo optimaal mogelijk en integraal aanbod van accommodaties voor sport, welzijn en cultuur, dat aansluit bij de continu veranderende behoeften van burgers. In 2018 zijn in totaal 30 stimuleringsleningen voor woningen verstrekt voor een totaalbedrag van €230.000.</p> <p>In 2018 zijn in totaal 3 stimuleringsleningen voor stichtingen en verenigingen verstrekt voor een totaal bedrag van €62.000</p> <p>Eind 2018 heeft de raad ingestemd met een asbestlening. Deze is nog niet helemaal operationeel en er zijn ook nog geen aanvragen binnengekomen.</p>
Zeggenschap	Het college van B&W benoemt een bestuurslid; deze heeft voor bepaalde zaken een vetorecht, onder andere ten aanzien van een statutenwijziging, fusie, splitsing en ontbinding van de stichting, wijziging of intrekking van het huishoudelijk reglement, begroting en meerjarenplanning, activiteitenplanning en tarieven.
Openbaar belang / doel	<p>Statutaire doelstelling:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ bijdragen aan de lichamelijke en geestelijke gezondheid van de inwoners van de gemeente en aan de sociale binding tussen deze inwoners, door het faciliteren van accommodaties voor sport, welzijn en cultuur; ▪ komen tot een integraal aanbod van sport, welzijn en cultuur, vooral door bundeling van het gemeentelijk beleid, behoeften van burgers en initiatieven van aanbieders. ▪ de optimalisatie van de voorwaarden waarbinnen het aanbod van sport, welzijn en cultuur de kans krijgt om te groeien en te verbeteren. <p>Hiertoe heeft de stichting een aantal statutair beschreven middelen.</p>
Financieel belang	De stichting ontvangt een beheersvergoeding voor verrichte diensten.
Risico's en getroffen maatregelen	Via de statutaire bevoegdheden kan de gemeente zo nodig bepalende invloed uitoefenen op belangrijke beleids- en bedrijfsvoeringskwesaties.
Ontwikkelingen	<p>De Koepel heeft in 2018 onderzoek uit te laten voeren naar de behoefte aan binnensportaccommodaties, nu en in de toekomst, in relatie tot het beschikbare aanbod van accommodaties. De eindrapportage concludeert dat onze gemeente beschikt over een ruim en kwalitatief goed aanbod van binnensportaccommodaties. Als het gaat om de huidige vraag naar accommodaties constateert het rapport een tekort aan zaalcapaciteit in Twello in de wintermaanden gedurende de piekuren. De huidige behoefte aan binnensportaccommodaties zal nog een aantal jaren aanhouden maar, door diverse oorzaken, op langere termijn afnemen zo is de verwachting. Het college is in overleg met de Koepel over mogelijke ontwikkelrichtingen waarbij relatie wordt gelegd naar toekomstige woningbouw (inbreidings- en uitbreidings) locaties op basis van locatiestudie Twello.250.</p> <p>Onderzoek naar een zo goed mogelijk gebruik en beschikbaarheid van maatschappelijke accommodaties in de gemeente is één van de acties uit het actieboek Voorst onder de Loep. Dit onderzoek zal in samenwerking met de Koepel plaatsvinden in 2019/2020. Op basis van dit onderzoek zal ook evaluatie en herovergeng plaatsvinden van de inrichting van het beheer van gemeentelijke accommodaties .</p>

Boekjaar	Jaarrekening 2014	Jaarrekening 2015	Jaarrekening 2016	Jaarrekening 2017	Jaarrekening 2018
Resultaat	61	53	29	-11	-54
Eigen vermogen	227	280	310	300	245
Vreemd vermogen	77	65	61	64	216

Bedragen x € 1.000

Coöperaties/vennootschappen

Verbonden Partij	Leisurelands (voorheen Recreatiegemeenschap Veluwe/RGV Holding B.V.)
Aard	Aandelenbezit, 3.835 aandelen
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Wethouder Harjo Pinkster
Vestigingsplaats	Arnhem
Omschrijving	Leisurelands houdt zich bezig met het beheren en exploiteren van (dag)recreatieve voorzieningen voor een breed publiek in Gelderland en Noord-Limburg.
Zeggenschap	Aandeelhouderschap
Openbaar belang / doel	Het gemeenschappelijke belang voor wat betreft de ontwikkeling van recreatieve en toeristische mogelijkheden op de Veluwe en in de randgebieden, rekening houdende met bescherming van het landschappelijke karakter.
Financieel belang	Deelname in het aandelenkapitaal
Risico's en getroffen maatregelen	De gemeente loopt geen financiële risico's; van getroffen of te treffen maatregelen is daarom geen sprake. De - in 2010 deelnemende 27- gemeenten hebben de aandelen destijds om niet verkregen en de gemeenten dragen geen risico in het bedrijfsresultaat.
Ontwikkelingen	Over 2018 zijn geen bijzondere ontwikkelingen te vermelden. Leisurelands zet in op verdere bestending van de bedrijfsvoering. De ontwikkelingsstrategie van Leisurelands richt zich op de kwaliteit in de recreatiebranche en minder op de kwantiteit. Ter versterking van de uitgangspositie staat Leisurelands weliswaar open voor overnames van recreatiegebieden buiten de huidige deelnemende gemeenten, maar in 2018 heeft dit niet plaatsgevonden.

Boekjaar	Jaarrekening 2014	Jaarrekening 2015	Jaarrekening 2016	Jaarrekening 2017	Jaarrekening 2018
Resultaat	2.531	2.621	1.275	1.277	n.n.b.
Eigen vermogen	52.383	55.004	56.279	57.556	n.n.b.
Vreemd vermogen	20.154	20.958	20.195	21.679	n.n.b.

Bedragen x € 1.000

Verbonden Partij	N.V. Luchthaven Teuge
Aard	Aandelenbezit, 737 aandelen van € 400 nominaal (8,63% belang)
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Wethouder Hans van der Sleen
Vestigingsplaats	Teuge
Omschrijving	Luchthaven
Zeggenschap	Aandeelhouderschap
Openbaar belang / doel	De aanwezigheid van een infrastructurele voorziening op regionaal niveau in de vorm van een luchtvaartterrein voor zakelijk gebruik.
Financieel belang	Deelname in het aandelenkapitaal.
Risico's en getroffen maatregelen	Door verkoop van grond en een aangetrokken geldlening is de disbalans tussen de korte termijn financiering en lange termijn terugverdienmogelijkheden weggenomen en is de financiële huishouding van de luchthaven weer op orde.
Ontwikkelingen	Begin 2018 heeft het ministerie verbeterpunten aangegeven op de concept aansluitroutes die aan de orde zijn tot aan het moment van de herindeling van het luchtruim. (Deze herindeling is mogelijk afgerond in 2023). Het ministerie benadrukt dat, tot aan het moment van de herindeling, er sprake zal zijn van maximaal 10.000 vliegbewegingen. Om het voortbestaan van vliegveld Teuge tot aan de herziening van het luchtruim te ondersteunen, zijn er door het ministerie in 2018 met de luchthaven en het paracentrum gesprekken gevoerd om het parachutespringen op vliegveld zoveel mogelijk inpasbaar te houden. De uiteindelijke afspraken worden in 2019 in een convenant vastgelegd. Omdat er nog steeds sprake is van onduidelijkheid voor de luchthaven Teuge, is er door de directie nog geen verzoek ingediend bij de provincie Gelderland voor het nemen van een luchthavenbesluit. Inmiddels is door de luchthaven Teuge, in samenwerking met de aandeelhoudende gemeenten en de provincie gestart met het opstellen van een integraal ontwikkelingsplan Luchthaven Teuge. Naar verwachting zal in de eerste helft van 2019 dit plan afgerond worden.

Boekjaar	Jaarrekening 2014	Jaarrekening 2015	Jaarrekening 2016	Jaarrekening 2017	Jaarrekening 2018
Resultaat	-251	170	-24	-331	19
Eigen vermogen	1.512	1.683	1.659	1.328	1.347
Vreemd vermogen	2.257	1.818	1.622	1.683	1.498

Bedragen x € 1.000

Verbonden Partij	Waterbedrijf Vitens N.V.
Aard	Aandelenbezit, 21.634 gewone aandelen
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Wethouder Hans van der Sleen
Vestigingsplaats	Utrecht
Omschrijving	Vitens houdt zich bezig met het winnen, zuiveren en leveren van drinkwater.
Zeggenschap	Aandeelhouderschap
Openbaar belang / doel	Vitens is het grootste drinkwaterbedrijf van Nederland met 5,6 miljoen zakelijke en particuliere klanten, ruim 1.400 medewerkers, 96 productiebedrijven en een distributienetwerk van circa 49.000 kilometer. Er wordt jaarlijks 326 miljoen m3 drinkwater in de provincies Flevoland, Friesland, Gelderland, Utrecht en Overijssel en enkele gemeenten in Drenthe en Noord-Holland geleverd. Het leveren en produceren van drinkwater aan gebonden klanten is geen taak voor de vrije markt, waar natuurlijke en maatschappelijke belangen aanzienlijk minder zwaar wegen dan de financiële belangen. De zeggenschap in drinkwaterbedrijven dient wettelijk gezien (wijziging Waterleidingwet) bij een publiekrechtelijk rechtspersoon te liggen. De aandelen (5.777.247 in totaal, verdeeld over 110 aandeelhouders) zijn (in)direct in handen van provinciale en gemeentelijke overheden.
Financieel belang	Aandelenkapitaal: € 213.640
Risico's en getroffen maatregelen	Geen aansprakelijkheid voor schulden. Derving jaarlijkse winstuitkering bij faillissement.
Ontwikkelingen	Naast de kerntaken productie en levering van drinkwater blijft Vitens inzetten op verduurzamen, het verder terugdringen van de CO2-footprint en de samenwerking met landbouw-collectieven om nitraat-uitspoeling naar het grondwater te voorkomen.

Boekjaar	Jaarrekening 2014	Jaarrekening 2015	Jaarrekening 2016	Jaarrekening 2017	Jaarrekening 2018
Resultaat	42.100	55.400	48.500	47.700	13.000
Eigen vermogen	421.200	471.700	489.100	533.700	533.000
Vreemd vermogen	1.292.500	1.242.700	1.249.200	1.194.400	1.233.500

Bedragen x € 1.000

Verbonden Partij	N.V. Bank Nederlandse Gemeenten
Aard	Aandelenbezit, 112.983 stuks
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Wethouder Hans van der Sleen
Vestigingsplaats	Den Haag
Omschrijving	De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang.
Zeggenschap	Aandeelhouderschap, via stemrecht op de aandelen die de gemeente Voorst bezit. (Stem per aandeel van € 2,50).
Openbaar belang / doel	BNG bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.
Financieel belang	Boekwaarde aandelenkapitaal € 256.347. Geen aansprakelijkheid voor schulden. Derving jaarlijkse winstuitkering bij faillissement.
Risico's en getroffen maatregelen	De resultaten van deze deelneming fluctueren en daarmee ook de dividenduitkering.
Ontwikkelingen	Over 2018 realiseerde BNG Bank een nettowinst na belastingen van EUR 337 miljoen (2017: EUR 393 miljoen). Hiervan wordt € 159 miljoen uitgekeerd aan dividend en bedraagt € 2,85 per aandeel.

Boekjaar	Jaarrekening 2014	Jaarrekening 2015	Jaarrekening 2016	Jaarrekening 2017	Jaarrekening 2018
Resultaat	126.000	226.000	369.000	393.000	337.000
Eigen vermogen	3.582.000	4.163.000	4.486.000	4.687.000	4.991.000
Vreemd vermogen	149.891.000	145.317.000	149.483.000	135.041.000	132.518.000

Bedragen x € 1.000

Verbonden Partij	Circulus Berkel
Aard	Aandelenbezit, 520 stuks
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Wethouder Arjen Lagerweij
Vestigingsplaats	Apeldoorn
Omschrijving	Circulus Berkel verzorgt voor de gemeente Voorst en 8 andere gemeenten het afvalbeheer. Ook verricht zij diensten in de openbare ruimte voor een aantal gemeenten.
Zeggenschap	Aandeelhouderschap; de aandelen (en de uiteindelijke zeggenschap) van de vennootschap zijn volledig in handen van de deelnemende gemeenten.
Openbaar belang / doel	Een duurzame leefomgeving. Daarin hebben sociale werkgelegenheid en bewonersparticipatie een duidelijke plek.
Financieel belang	Boekwaarde aandelenkapitaal € 617.000, waarover rente vergoed wordt. De gemeenten delen op basis van het aandeelhouderspercentage in het dividend van CB.
Risico's en getroffen maatregelen	
Ontwikkelingen	Op 25 juni 2018 heeft de gemeenteraad besloten per 1 januari 2019 toe te treden tot Circulus Berkel.

Boekjaar	Jaarrekening 2014	Jaarrekening 2015	Jaarrekening 2016	Jaarrekening 2017	Jaarrekening 2018
Resultaat	2.580	2.333	2.598	2.565	1.396
Eigen vermogen	9.500	10.400	11.600	12.900	13.797
Vreemd vermogen	25.800	22.800	26.300	32.100	32.864

Bedragen x € 1.000

4.7 Paragraaf Grondbeleid

Algemeen

De basis voor ons grondbeleid ligt vast in de vastgestelde Nota Grondbeleid. In 2016 is deze nota geactualiseerd. In deze paragraaf worden het resultaat van de grondexploitatie 2018 en de ontwikkelingen van de diverse grondexploitaties toegelicht.

Resultaat grondexploitatie 2018

Het resultaat grondexploitatie 2018 bedraagt € 380.000 en wordt bepaald door de tussentijdse winstneming uit de onderstaande complexen. Deze winstneming zijn gebaseerd op de door de commissie BBV voorgeschreven Percentage of completion (POC) methode.

Complex 4 Achter 't Holthuis	€ 20.000
Complex 8 Wiekslag Voorst	€ 20.000
Complex 9 Veenhuisweg	€ 115.000
Complex 16 De Schaker	€ 225.000
Positief resultaat 2018	€ 380.000

Toelichting op resultaat grondexploitatie 2018

Bouwgrond in exploitatie

Complex 4 Achter 't Holthuis

Alle kavels in dit project zijn verkocht. De bouw van de laatste twee woningen in dit project is in 2018 gestart en wordt in 2019 afgerond. Na definitieve inrichting van het openbaar gebied kan dit complex eind 2019 worden afgesloten. Wij stellen voor om bij de jaarrekening 2018 een bedrag van € 20.000 als tussentijdse winst te nemen, waarna een verwacht positief eindresultaat resteert van € 26.500.

Complex 8 Wiekslag

Hier hebben geen ontwikkelingen plaatsgevonden. Er resteert nog één vrije bouwkvavel. Na verkoop van deze kavel kan dit complex worden afgesloten. Wij stellen voor om bij de jaarrekening 2018 een bedrag van € 20.000 als tussentijdse winst te nemen, waarna een verwacht positief eindresultaat resteert van € 70.000.

Complex 9 Veenhuisweg

Alle kavels in dit project zijn verkocht. De laatste woningen aan de H.W. Iordensweg worden in 2019 opgeleverd. Hierna kan het openbaar gebied definitief worden ingericht en kan dit complex eind 2019 worden afgesloten. Wij stellen voor om bij de jaarrekening 2018 € 115.000 als tussentijdse winst te nemen, waarna een verwacht positief eindresultaat resteert van € 15.000.

Complex 11 Uitbreidingsplan Nijbroek

We zien in deze kern meer animo voor bouwgrond dan voorheen. In 2018 zijn 5 bouwkvavels verkocht. Het betreft kavels voor de bouw van één vrijstaande woning en vier twee-onder-een-kap woningen. Daarnaast is een optie genomen op nog eens vier kavels voor twee-onder-een-kap woningen. Dit complex heeft een verwacht positief eindresultaat van € 45.000.

Complex 13 Dalkweg Klarenbeek

Nadat de twee bouwkvavels in dit complex eind 2018 op de markt zijn gezet, zijn beide kavels in optie genomen. Dit betreft een kostenneutrale exploitatie.

Complex 14 Teuge Oost

In 2018 is gestart met de eerste 14 woningen in dit project, waarvan de eerste ook al zijn opgeleverd. Daarnaast zijn diverse bouwkvavels in optie genomen of verkocht. De realisatie van de hierop beoogde woningen volgt in 2019. In fase 1 van dit project

komen in totaal 36 woningen. Omdat er nu alleen nog bouwgrond beschikbaar is voor vier twee-onder-een-kap woningen, wordt het bouwrijp maken van fase 2 van dit project voorbereid. Dit complex heeft een verwacht positief eindresultaat van € 98.000.

Complex 15 Uitbreidingsplan De Vecht

Ook in De Vecht is meer animo voor bouwgrond dan voorheen. Twee bouwkavels voor vrijstaande woningen zijn in 2018 overgedragen. Ook zijn drie bouwkavels voor twee-onder-een-kap woningen en een kavel voor een vrijstaande woning in optie genomen. Dit betreft een kostenneutrale exploitatie.

Complex 16 De Schaker

In 2018 zijn in dit project veel woningen gerealiseerd. Inmiddels zijn alle woningen in deelplan Holthuis Oost verkocht. De laatste woningen worden in 2019 opgeleverd, waarna dit deelplan ook volledig woonrijp gemaakt kan worden.

Van de 26 vrije sector bouwkavels in deelplan Fliertbuurt zijn er 24 verkocht, één in optie en nog één beschikbaar. Aangezien de meeste woningen (inclusief een groot aantal projectwoningen) in dit deelplan inmiddels zijn opgeleverd, wordt dit deelplan gefaseerd woonrijp gemaakt.

Doordat de bouwkavels in de Fliertbuurt sneller zijn verkocht dan gedacht, zien we dat het verloop van de boekwaarde gunstiger verloopt. Daarbij constateren we wel dat de jaarlijkse overheadkosten aanzienlijk zijn en niet goed waren verwerkt voor de resterende exploitatie. Dit is nu hersteld ten laste van de post onvoorzien. Wij stellen voor om bij de jaarrekening 2018 een bedrag van € 225.000 als tussentijdse winst te nemen, waarna een verwacht positief eindresultaat resteert van € 560.000.

Complex 20 Dorpszicht Terwolde

In 2018 is de bouwgrond voor 8 projectwoningen en 3 bouwkavels overgedragen. Ook zijn twee kavels ten behoeve van vrijstaande woningen in optie genomen. In 2019 zal de bouw van de hierop beoogde woningen gerealiseerd worden. Dit betreft een kostenneutrale exploitatie.

Beleidsuitgangspunten m.b.t. de Algemene Reserve Grondexploitatie

In de Nota Grondbeleid 2016 staat beschreven hoe de benodigde weerstandscapaciteit voor de grondexploitatie wordt bepaald. De hoogte van de weerstandscapaciteit wordt als volgt vastgesteld: 10% van de boekwaarde plus 10% van de nog te maken kosten voor het bouw- en woonrijp maken van alle Bouwgrond in exploitatie (BIE) complexen. Conform deze rekensystematiek bedraagt de benodigde weerstandscapaciteit € 1.310.850.

Eind 2018 bedraagt de algemene reserve grondexploitatie € 1.965.537. Dit betekent dat er een bedrag van € 654.687 wordt overgeheveld van de algemene reserve grondexploitatie naar de algemene reserve vrij aanwendbaar om het weerstandsvermogen op het hierboven genoemde niveau te zetten.

Risicoanalyse grondexploitatie

De risico's met betrekking tot de grondexploitatie kunnen in een aantal categorieën worden onderverdeeld:

- Verkooprisico's van bouwgrond, bijvoorbeeld in verband met het verkopen van de eigen woning door particulieren. We zien wel dat de vraag naar bouwgrond de laatste jaren erg is aangetrokken, mede dankzij de lage hypotheekrente.
- Risico's (bodem)verontreiniging. De kosten van het saneren van grond bij grondexploitatie maken deel uit van de exploitatieopzet. Door vooraf onderzoek te laten doen, worden de kosten zo goed mogelijk in beeld gebracht en zijn in die zin daardoor niet onvoorzien. Onderzoek wordt echter wel verricht op basis van het prikken van een aantal punten binnen de te ontwikkelen locatie. Bij een dergelijke

steekproef is het altijd mogelijk dat een niet schoon deel buiten beeld blijft en in een later stadium pas in beeld komt (met een financiële tegenvaller als gevolg). Bij aankoop van gronden wordt ook eerst onderzocht of de aan te kopen locatie grond betreft, dat geschikt is voor het beoogde gebruik.

- Planschaderisico's. De kosten van planschade komen ten laste van de exploitatie. Voordat een locatie in exploitatie wordt genomen, wordt een planschade risicoanalyse uitgevoerd. Bij particuliere exploitaties wordt een planschadeovereenkomst gesloten of wordt dit afgedicht in een anterieure overeenkomst.
- Risico's met betrekking tot archeologie. Het Verdrag van Malta beoogt het cultureel erfgoed dat zich in de bodem bevindt beter te beschermen. Hierbij geldt het principe dat de bodemverstoorder de archeologische kosten betaalt. Bij gemeentelijke exploitaties worden de archeologische kosten daarom opgenomen in de exploitatieopzet. Om een goede indicatie te hebben van deze kosten, wordt de te ontwikkelen locatie op archeologische waarden onderzocht. Op basis van de uitkomst van dit onderzoek wordt bepaald of vervolgonderzoek nodig is.

Jaarrekening

Hoofdstuk 5

Balans

5.1 Balans per 31 december 2018

Vaste activa	Ultimo 2017	Ultimo 2018
Immaterieel		
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	-	-
Kosten van onderzoek en ontwikkeling van een bepaald actief	34.974	32.985
<i>Subtotaal immaterieel</i>	<i>34.974</i>	<i>32.985</i>
Materieel		
Investerings met een economisch nut	38.356.760	38.438.118
Investerings met een economisch nut, waarvoor een heffing kan worden geheven	12.461.887	11.898.563
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	11.189.200	12.041.987
<i>Subtotaal materieel</i>	<i>62.007.847</i>	<i>62.378.668</i>
Financieel		
Kapitaalverstrekingen aan deelnemingen	4.519.527	5.463.098
Leningen aan woningbouwcorporaties	82.440	77.239
Overige langlopende geldleningen	1.395.379	1.616.272
<i>Subtotaal financieel</i>	<i>5.997.346</i>	<i>7.156.609</i>
Totaal vaste activa	68.040.167	69.568.262

Vlottende activa	Ultimo 2017	Ultimo 2018
Voorraden		
Grond- en hulpstoffen	12.098	10.295
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	12.009.337	6.074.472
<i>Subtotaal voorraden</i>	<i>12.021.435</i>	<i>6.084.767</i>
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar:		
Vorderingen op openbare lichamen	167.544	182.137
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	700.000	920.072
Overige vorderingen	2.925.470	1.873.722
<i>Subtotaal uitzettingen</i>	<i>3.793.014</i>	<i>2.975.931</i>
Liquide middelen		
Kas- en banksaldi	116.717	992.758
Overlopende activa		
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	4.137.841	4.284.218
<i>Subtotaal overlopende activa</i>	<i>4.137.841</i>	<i>4.284.218</i>
Totaal vlottende activa	20.069.007	14.337.674
Totaal generaal	88.109.175	83.905.935

Vaste passiva	Ultimo 2017	Ultimo 2018
Eigen vermogen		
Algemene reserves	14.376.028	12.295.960
Bestemmingsreserves	8.241.173	10.916.960
Gerealiseerde resultaat	-255.331	-3.164.729
<i>Subtotaal eigen vermogen</i>	<i>22.361.870</i>	<i>20.048.191</i>
Vorzieningen	15.761.452	16.944.227
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer		
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	38.777.569	33.953.333
Verplichtingen uit hoofde van financial-leaseovereenkomsten	-	-
Waarborgsommen	49.936	50.386
<i>Subtotaal vaste schulden</i>	<i>38.827.505</i>	<i>34.003.719</i>
Totaal vaste passiva	76.950.827	70.996.137

Vlottende passiva	Ultimo 2017	Ultimo 2018
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		
Overige kasgeldleningen	-	2.000.000
Banksaldi	-	-
Overige schulden	6.734.485	6.356.926
<i>Subtotaal netto-vlottende schulden</i>	<i>6.734.485</i>	<i>8.356.926</i>
Overlopende passiva		
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	1.395.627	2.186.655
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren uitgesplitst naar de ontvangen bedragen van:		
- het rijk	106.830	100.200
- overige Nederlandse overheidslichamen	2.395.438	2.227.979
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	525.969	38.038
<i>Subtotaal overlopende passiva</i>	<i>4.423.864</i>	<i>4.552.871</i>
Totaal vlottende passiva	11.158.349	12.909.798
Totaal generaal	88.109.175	83.905.935

Gewaarborgde geldleningen	110.726.856	103.797.060
----------------------------------	--------------------	--------------------

Hoofdstuk 6

Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

6.1 Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over het jaar 2018

Programma	Raming voor wijziging 2018	Raming na wijziging 2018	Rekening 2018	Saldo 2018
PR01 Bouwend Voorst	6.898.916	6.968.655	9.949.357	-2.980.702
PR02 Mooi Voorst	10.339.305	10.627.559	10.949.884	-322.325
PR03 Bedrijvig Voorst	2.908.794	3.262.459	3.138.834	123.626
PR04 Gezond Voorst	13.647.039	14.885.757	17.353.505	-2.467.748
PR05 Sociaal Voorst	11.606.905	12.709.660	13.132.056	-422.396
PR06 Veilig Voorst	1.460.777	1.854.822	2.423.126	-568.304
PR07 Dienstverlenend Voorst	3.266.002	3.595.675	3.763.884	-168.209
PR09 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	1.422.380	1.376.282	1.269.310	106.972
PR10 Overhead	5.805.719	6.218.083	6.411.306	-193.223
Totaal lasten	57.355.837	61.498.954	68.391.262	-6.892.309
PR01 Bouwend Voorst	5.816.054	5.889.355	9.175.437	3.286.082
PR02 Mooi Voorst	5.037.861	5.733.811	6.009.185	275.374
PR03 Bedrijvig Voorst	243.916	239.450	266.744	27.294
PR04 Gezond Voorst	714.187	693.677	828.352	134.675
PR05 Sociaal Voorst	4.488.097	4.682.103	4.845.595	163.492
PR06 Veilig Voorst	21.342	23.658	520.345	496.687
PR07 Dienstverlenend Voorst	577.005	756.588	1.049.933	293.345
PR09 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	40.449.089	42.189.802	43.165.627	975.825
PR10 Overhead	298.595	172.390	216.364	43.974
Totaal baten	57.646.145	60.380.834	66.077.582	5.696.749
Gerealiseerde totaal van baten en lasten	290.308	-1.118.120	-2.313.680	-1.195.560
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves				
Reserves PR01 Bouwend Voorst	167.980	194.786	18.177	-176.609
Reserves PR02 Mooi Voorst	71.280	-287.902	-474.594	-186.692
Reserves PR03 Bedrijvig Voorst	-	126.064	9.361	-116.703
Reserves PR04 Gezond Voorst	51.845	58.336	55.508	-2.828
Reserves PR05 Sociaal Voorst	5.740	240.740	162.773	-77.967
Reserves PR07 Dienstverlenend Voorst	45.446	301.645	252.787	-48.858
Reserves PR09 Alg dek.middelen en voorz	-405.308	-405.308	-1.991.776	-1.586.468
Reserves PR10 Overhead	178.500	259.000	1.116.715	857.715
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	115.483	487.361	-851.049	-1.338.410
Gerealiseerd resultaat	405.791	-630.759	-3.164.729	-2.533.970

Hoofdstuk 7

Toelichtingen

7.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 gemeentewet, waarin door de gemeenteraad op d.d. 6 maart 2017 de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.

Met betrekking tot de verwerking van de algemene uitkering heeft de commissie BBV een stellige uitspraak gedaan. Deze uitspraak houdt in dat in de jaarrekening de algemene uitkering wordt opgenomen conform de in het jaar laatst gepubliceerde accresmededeling, die doorgaans is opgenomen in de september circulaire van het boekjaar.

Met betrekking tot de eigen bijdragen die het Centraal AdministratieKantoor (CAK) in en aan de gemeenten afdraagt geldt op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV het volgende. Gemeenten kunnen op basis van de overzichten van het CAK wel de aantallen personen, soort en omvang van de zorgverlening beoordelen met de eigen Wmo-administratie. Probleempunt is dat door het ontbreken van inkomensgegevens op deze overzichten de informatie over de eigen bijdrage ontoereikend is om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdrage als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dat betekent dat door de gemeenten geen zekerheden over omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau, zoals hiervoor is toegelicht.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en overlopende verlofaanspraken.

Voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien

er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld door reorganisaties) dient wel een verplichting opgenomen te worden.

Balans

Vaste activa

Immateriële vaste activa

Algemeen

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. Eventuele van derden verkregen specifieke investeringsbijdragen worden in mindering gebracht op het geactiveerde bedrag (artikel 62, lid 2 BBV). Hierbij wordt de verkregen bijdrage als bate verantwoord.

Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio
Afsluitkosten van opgenomen geldleningen worden afgeschreven gedurende de restant looptijd van de betrokken geldlening.

Kosten van onderzoek en ontwikkeling van een bepaald actief

De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in 5 jaar afgeschreven. De afschrijving van de geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling vangt aan bij ingebruikneming van het gerelateerde materiële vaste actief.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden

Bijdragen aan activa van derden worden conform de de door de gemeenteraad vastgestelde nota Activabeleid gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs verminderd met de afschrijvingen.

Materiële vaste activa

Algemeen

Activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs kunnen voorts worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente over het tijdvak die aan de vervaardiging van het actief worden toegerekend; in dat geval vermeldt de toelichting dat deze kosten worden geactiveerd.

Investerings met economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering gebracht.

Op grondbezit met economisch nut (buitende de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn vastgelegd in de op 6 februari 2017 door de gemeenteraad vastgestelde nota Activabeleid 2016 voortvloeiende uit artikel 7 van de financiële verordening gemeente Voorst 2017.

Strategische gronden, voorheen Niet in exploitatie genomen gronden (NIEGG) onder Materiële vaste activa:

Conform de notitie Grondexploitaties 2016 van de commissie BBV zijn NIEGG en bouwgronden in exploitatie (BIE) die per 1 januari 2016 uit exploitatie zijn genomen, op basis van een overgangsbepaling tegen de boekwaarde per 1 januari 2016 (ingangsdatum wijzigingsbesluit) geherrubriceerd naar de materiële vaste activa. Deze overgangsbepaling heeft een looptijd van 4 jaar. Uiterlijk 31 december 2019

zal een toets plaatsvinden op de marktwaarde van deze gronden tegen de geldende bestemming op het moment van de marktwaardetoets. Wordt daarbij een duurzame waardevermindering vastgesteld, dan zal dat uiterlijk 31 december 2019 leiden tot een afwaardering van deze gronden.

Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Wanneer investeringen grotendeels of meer worden gedaan voor riolering, het inzamelen van huishoudelijk afval of andere alsook voor rechten die op grond van artikel 229, lid 1 a en b gemeentewet worden geheven, dan worden deze investeringen op de balans opgenomen in een aparte categorie: de investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.

Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut

Investerings met een maatschappelijk nut worden, evenals investeringen met een economisch nut, geactiveerd en over de verwachte toekomstige gebruiksduur afgeschreven. De verplichting om alle investeringen te activeren volgens de nieuwe methode geldt alleen voor investeringen die vanaf het begrotingsjaar 2017 worden gedaan. Door de invoering van de nieuwe systematiek blijven verschillen bestaan in de wijze waarop mag worden afgeschreven op investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut die vóór het begrotingsjaar 2017 zijn gedaan. Om inzicht te geven in het deel van de activa dat wel vergelijkbaar is qua systematiek is in het verloopoverzicht in de toelichting op de balans aangegeven welk bedrag volgens de nieuwe systematiek is verantwoord en welk deel volgens een andere systematiek.

In erfpacht uitgegeven gronden

Voor in erfpacht uitgegeven gronden geldt de uitgifteprijs van eerste uitgifte als verkrijgingsprijs. Gronden in eeuwigdurende erfpacht worden gewaardeerd tegen registratiewaarde. Eventuele afkoopsommen voor voortdurende contracten zijn verwerkt onder de langlopende schulden en vallen naar rato van afkoopperiode vrij ten gunste van het resultaat.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen, (overige) leningen u/g en (overige) uitzettingen zijn - tenzij hierna anders vermeld - opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden.

Van een deelneming is krachtens artikel 1 lid d BBV sprake als de gemeente participeert in het aandelenkapitaal van een NV of BV.

Vlottende activa

Vorraden

Grond en hulpstoffen

Grond en hulpstoffen zijn opgenomen tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Wanneer de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, wordt afgewaardeerd naar deze lagere marktwaarde.

Onderhanden werk, gronden in exploitatie

De als onderhanden werken opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend

(zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijpmaken) alsmede de rentekosten zoals voorgeschreven in het BBV en de administratie- en beheerkosten. Voor winstneming geldt de percentage of completion methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd kan tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen. Hiervoor moet het resultaat op de grondexploitatie wel op betrouwbare wijze kunnen worden ingeschat. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat;
2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht;
3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Zolang daarvan geen sprake is, worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht.

Verliezen worden genomen op het moment dat ze bekend zijn door het treffen van een afboeking of een voorziening.

Gereed product

Gerede producten worden gewaardeerd tegen de kostprijs of tegen de marktwaarde indien de marktwaarde lager is dan de kostprijs. Dat laatste doet zich vooral voor indien de voorraden incourant worden. De kostprijs bestaat uit de verrekenprijzen van grond- en hulpstoffen en de loon- en machinekosten die aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Vorderingen

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa wordt tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De onderhoudsegalisatievoorzieningen zijn gebaseerd op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die ter zake geformuleerd zijn. In de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen die is opgenomen in het jaarverslag is het beleid ter zake nader uiteengezet.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de telling van de balans het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. In de toelichting op de balans is nadere informatie opgenomen.

7.2 Toelichting op de balans per 31 december 2018

Toelichting op de balans Activa

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De post immateriële vaste activa wordt onderscheiden in:

	Boek- waarde 31-12-2017	Boek- waarde 31-12-2018
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	-	-
Kosten onderzoek en ontwikkeling	34.974	32.985
Totaal	34.974	32.985

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de immateriële vaste activa gedurende het jaar 2018:

	Boek- waarde 31-12-2017	Investe- ringen	Des- investe- ringen	Af- schrijv- ingen	Bijdra- gen van derden	Afwaar- deringen	Boek- waarde 31-12-2018
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	-	-	-	-	-	-	-
Kosten onderzoek en ontwikkeling	34.974	15.322	-	17.311	-	-	32.985
Totaal immateriële vaste activa	34.974	15.322	-	17.311	-	-	32.985

De belangrijkste mutaties in het verslagjaar	Investe- ringen	Des- investe- ringen	Bijdragen van derden	Afwaar- deringen	Totaal
Kosten onderzoek en ontwikkeling	15.322	-	-		15.322
2018 Evaluatie GVVP	15.322				15.322

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

	Boek- waarde 31-12-2017	Boek- waarde 31-12-2018
Overige investeringen met een economisch nut	38.356.760	38.438.118
Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	12.461.887	11.898.563
Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	11.189.200	12.041.987
Totaal	62.007.847	62.378.668

De overige investeringen met een economisch nut kunnen als volgt worden onderverdeeld:

	Boek- waarde 31-12-2017	Boek- waarde 31-12-2018
Gronden en terreinen	10.523.878	10.517.856
Woonruimten	6.522	5.928
Bedrijfsgebouwen	24.488.905	24.446.286
Grond/weg/waterbouwkundige werken	1.429.986	1.381.955
Vervoermiddelen	129.936	298.222
Machines, apparaten en installaties	1.659.834	1.686.306
Overige materiële vaste activa	117.700	101.565
Totaal	38.356.760	38.438.118

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de boekwaarde van de overige investeringen met een economisch nut:

	Boek- waarde 31-12-2017	Investe- ringen	Des- investe- ringen	Af- schrijv- ingen	Bijdra- gen van derden	Afwaar- deringen	Boek- waarde 31-12-2018
Gronden en terreinen	10.523.878	-	-	6.022	-	-	10.517.856
Woonruimten	6.522	-	-	594	-	-	5.928
Bedrijfsgebouwen	24.488.905	1.904.110	-	998.603	823.257	124.869	24.446.286
Grond/weg/waterbouwkundige werken	1.429.986	-	-	48.031	-	-	1.381.955
Vervoermiddelen	129.936	218.008	-	49.722	-	-	298.222
Machines, apparaten en installaties	1.659.834	456.124	-	429.652	-	-	1.686.306
Overige materiële vaste activa	117.700	-	-	16.135	-	-	101.565
Totaal materiële vaste activa economisch Nut	38.356.760	2.578.242	-	1.548.759	823.257	124.869	38.438.118

De belangrijkste mutaties in het verslagjaar	Investe- ringen	Des- investe- ringen	Bijdragen van derden	Afwaar- deringen	Totaal
Gebouwen	1.904.110	-	823.257	124.869	955.984
2014 Gebouw Veluws College	1.574				1.574
2014 Brede school Twello	8.679				8.679
2016 De Kopermolen	71.334				71.334
2016 Verbouwing Oude Rijksstraatweg 38	1.075.784		823.257		252.527
2016 OHP Daniël de Brouwerschool	717.020				717.020
2018 Verduurzamen en revitaliseren gemeentehuis	29.719				29.719
Afwaardering schoolgebouw De Oase (sloop)	-			124.869	-124.869
Vervoermiddelen	218.008				218.008
2017 Renault Zoë elektrisch 2 stuks	43.768				43.768
2018 Renault Masters 2 stuks	98.237				98.237
2018 Renault Trafic	46.103				46.103
2018 Elektrische zwerfvuilkar	29.900				29.900
Machines, apparaten en installaties	456.124				456.124
2017 ICT investeringsoverzicht	30.263				30.263
2017 Geluidsinstallatie raadszaal en kantine	29.011				29.011
2018 ICT investeringsoverzicht	333.608				333.608
2018 Maai- en laadcombinatie Panda 1806	39.666				39.666
2018 Trimble R10 + T10 en toebehoren	23.576				23.576

De investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven kunnen als volgt worden onderverdeeld:

	Boek- waarde 31-12-2017	Boek- waarde 31-12-2018
Grond/weg/waterbouwkundige werken	11.843.351	11.898.563

	Boek- waarde 31-12-2017	Boek- waarde 31-12-2018
Machines, apparaten en installaties	125.227	-
Overige materiële vaste activa	493.309	-
Totaal	12.461.887	11.898.563

Het onderstaand overzicht geeft het verloop weer van de boekwaarde van de investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven:

	Boek- waarde 31-12-2017	Investe- ringen	Des- investe- ringen	Af- schrijv- ingen	Bijdra- gen van derden	Afwaar- deringen	Boek- waarde 31-12-2018
Grond/weg/ waterbouwkundige werken	11.843.351	1.028.046	-	611.361	361.473	-	11.898.563
Machines, apparaten en installaties	125.227	-	-	37.158	88.070	-	-
Overige materiële vaste activa	493.309	-	-	128.547	364.762	-	-
Totaal materiële vaste activa heffing	12.461.887	1.028.046	-	777.066	814.304	-	11.898.563

Onder bijdragen van derden zijn bijdragen opgenomen die direct gerelateerd zijn aan de investering.

	Investe- ringen	Des- investe- ringen	Bijdragen van derden	Afwaar- deringen	Totaal
De belangrijkste mutaties in het verslagjaar					
Grond/weg/waterbouwkundige werken	1.028.046	-	361.473	-	666.573
Herinrichting en renovatie riolering	1.028.046	-	361.473	-	666.573
Machines, apparaten en installaties					
Overname perscontainer en minicontainers door Circulus Berkel	-	-	88.070	-	-88.070
Overige materiële vaste activa					

De investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut kunnen als volgt worden onderverdeeld:

	Boek- waarde 31-12-2017	Boek- waarde 31-12-2018
Grond/weg/waterbouwkundige werken	11.189.200	12.041.987
Machines, apparaten en installaties	-	-
Totaal	11.189.200	12.041.987

Het onderstaand overzicht geeft het verloop weer van de boekwaarde van de investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut:

	Boek- waarde 31-12-2017	Investe- ringen	Des- investe- ringen	Af- schrijv- ingen	Bijdra- gen van derden	Afwaar- deringen	Boek- waarde 31-12-2018
Grond/weg/waterbouwkundige werken	11.189.200	1.755.964	-	602.219	300.959	-	12.041.987
Machines, apparaten en installaties	-	-	-	-	-	-	-
Totaal materiële vaste activa maatschappelijk nut	11.189.200	1.755.964	-	602.219	300.959	-	12.041.987

De belangrijkste mutaties in het verslagjaar	Investeringen	Des-investeringen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Totaal
Grond/weg/waterbouwkundige werken	1.755.964	-	300.959	-	1.455.007
2010 Westelijke randweg Twello	30.924				30.924
2010 Natuurontwikkeling de Fliert	3.838				3.838
2014 Herinrichting Rijksstraatweg Voorst	121.113		159.937		-38.824
2015 Herinrichting de Vecht	1.943				1.943
2016 Molendwarsstraat en omgeving	23.718				23.718
2016 Herinrichting Middendijk Nijbroek	333				333
2016 Openbare verlichting armaturen	5.326				5.326
2016 Openbare verlichting lichtmasten	5.326				5.326
2017 Fietsknooppuntennetwerk	2.592				2.592
2017 Herinrichting Jan van Galenstraat	68.625				68.625
2017 Bermschade langs wegen	26.000				26.000
2017 Herinrichting Witte de Withstraat	133.166				133.166
2017 Herinrichting Torenweg Twello	10.364				10.364
2017 Herinrichten Twello Centrum 1e fase	325.916		140.000		185.916
2017 Openbare verlichting masten	35.001				35.001
2017 Openbare verlichting armaturen	74.999				74.999
2018 Renovatie Broekstraat	23.265		1.022		22.243
2018 A1 Poort van Twello	13.960				13.960
2018 Acacialaan Twello	169.357				169.357
2018 Kastanjelaan Twello	17.860				17.860
2018 Enkweg Posterenk	49.868				49.868
2018 Middenweg e.o. Wilp	16.753				16.753
2018 Zwarte Kolkstr/Ardeweg Wilp Achterh	374.742				374.742
2018 Omvorming fietspaden	189.599				189.599
2018 Herinr 2e fase Stationsstr-Marktstr	9.411				9.411
2018 Verkeersveiligheidsstudie Twello	68				68
2018 Kortenaerstraat	9.218				9.218
2018 Boswg Sparrenwg Molenwg Klarenbeek	3.784				3.784
2018 Schoolstraat en leuwland Terwolde	2.134				2.134
2018 Wilhelminawg Tuindorp Hendriks Terw	2.884				2.884
2018 Openbare verlichting, armaturen	3.879				3.879

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa bestaat uit de volgende onderdelen:

	Boek-waarde 31-12-2017	Boek-waarde 31-12-2018
Leningen aan woningcorporaties	82.440	77.239
Overige langlopende geldleningen	1.395.379	1.616.272
Deelnemingen	4.519.527	5.463.098
Totaal	5.997.346	7.156.609

Het verloop van de financiële vaste activa gedurende het jaar 2018 wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

	Boek-waarde 31-12-2017	Investe- ringen	Des- investe- ringen	Af- schrijv- ingen/ afloss.	Bijdra- gen van derden	Afwaar- deringen	Boek- waarde 31-12-2018
Leningen aan woningcorporaties	82.440	-	-	5.201	-	-	77.239
Overige langlopende geldleningen	1.395.379	344.129	-	123.236	-	-	1.616.272
Deelnemingen	4.519.527	1.967.180	-	307.417	716.192	-	5.463.098
Totaal financiële vaste activa	5.997.346	2.311.309	-	435.854	716.192	-	7.156.609

De balanspost Overige langlopende geldleningen bestaat uit de volgende investeringen:

	31-12-2017	31-12-2018
Overlopende langlopende geldleningen		
Rentelozevoorschotten (studietoelagen)	1.642	1.642
Lening Stichting Sportvoorziening De Laene (Voorwaarts)	156.532	141.124
Geldlening tbv afkoopsom NUON aandelen	855.285	855.285
Geldlening tbv verkoop aandelen VITENS	381.920	286.440
Krediethypotheek WWB	-	155.606
Bbz gevestigd krediet	-	63.497
Bbz Startend krediet	-	112.678

Kredieten WWB en Bbz:

Op grond van de verslaggevingsvoorschriften dienen deze balansposten onder de financiële vaste activa gerubriceerd te worden. Tot en met 2017 waren deze posten opgenomen onder de Overige vorderingen (vlottende activa).

Geldlening tbv verkoop aandelen Vitens:

In 2005 is besloten tot verkoop van de preferente aandelen Vitens N.V. In 2006 is deze verkoop geëffectueerd door middel van een conversie van deze aandelen in een achtergestelde lening. Jaarlijks wordt een rentevergoeding ontvangen. De lening wordt in 15 jaar door Vitens afgelost met ingang van 2007.

De balanspost deelnemingen bestaat uit de volgende investeringen:

	31-12-2017	31-12-2018
Deelnemingen		
Deelneming NV Bank Nederlandse Gemeenten	256.347	256.347
Deelneming Vitens	1.906	1.906
Deelname herstructurering Luchthaven Teuge	168.416	168.416
Storting verkoop aand.SVN	261.545	313.121
Verstr geldleningen stimuleringsfnds	2.826.061	3.178.925
Stimuleringsfonds startersleningen	870.200	803.308
Stimuleringsregeling duurzaamheid woningen	135.053	11.743
Stimuleringsregeling duurzaamhd ov.doelgroepen	-	112.332
Deelneming Circulus Berkel	-	617.000

Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten

De gemeente Voorst neemt vanaf 1996 deel in het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten (SVn). Uitgekeerd dividend bouwfondsaandelen en de opbrengst van verkoop van deze aandelen in 2000 zijn in het stimuleringsfonds gestort. Kenmerk van het stimuleringsfonds is het begrip revolving fund. De rente en aflossingen van verstrekte geldleningen vloeien terug in het fonds en worden weer aangewend voor nieuwe leningen. Dit herhaalt zich. De SVn faciliteert en ontvangt hiervoor een beheervergoeding.

De gemeente Voorst heeft de volgende soorten rekeningen bij het SVn:

- Gemeenterekening
- Deze rekening is een soort rekening courant. In het verleden zijn hieruit leningen voor monumenten en verenigingen verstrekt.
- Startersleningen (startersfonds en VROM startersfonds gemeente Voorst)
- Uit deze rekeningen worden startersleningen verstrekt. Het VROM startersfonds is ingesteld omdat het Rijk in het verleden tijdelijk door de gemeente gestorte bedragen verdubbelde.
- Stimuleringsregelingen duurzaamheid (particulieren en maatschappelijke organisaties en verenigingen)

De rekeningen zijn ingesteld voor het verstrekken van duurzaamheidsleningen (isoleren van gebouwen of het opwekken van energie).

Vlottende activa

Vorraden

De in de balans opgenomen voorraden worden uitgesplitst naar de volgende categorieën:

	Ultimo 2017	Ultimo 2018
Grond- en hulpstoffen	12.098	10.295
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	12.009.337	6.074.471
Subtotaal voorraden	12.021.435	6.084.766

Grond- en hulpstoffen

Binnen dit onderdeel zijn de documenten Burgerzaken, de voorraad kantinemunten en afvalzakken verantwoord.

Het verloop van de grond- en hulpstoffen wordt in onderstaand overzicht weergegeven.

Overige grond- en hulpstoffen

	Boek- waarde 31-12-2017	Ver- meerde- ringen	Verminde- ringen	Naar balanspost gronden	Boek- waarde 31-12-2018
Grond- en hulpstoffen (documenten burgerzaken, kantinemunten en afvalzakken)	12.098	44.899	46.703	-	10.295
Totaal	12.098	44.899	46.703	-	10.295

In exploitatie genomen bouwgronden

Complex	Boek- waarde 31-12-2017	Inbreng gronden niet in exploitatie	Ver- meerde- ringen	Ver- minde- ringen	Resultaat	Boek- waarde 31-12-2017	Voor- zieningen verlieslater complex	Balans- waarde 31-12-2018
4 Achter 't Holthuis/ Zuiderlaan	-248.782	-	211.317	196.675	20.000	-214.140	-	-214.140
8 Wiekslag Voorst	-47.670	-	4.335	-	20.000	-23.335	-	-23.335
9 Iordensweg- Veenhuisweg	262.111	-	29.549	463.951	115.000	-57.291	-	-57.291
11 Kern Nijbroek	1.096.187	-	33.460	265.687	-	863.959	-	863.959
13 Kern Klarenbeek	369.056	-	10.905	15.840	-	364.121	-	364.121
14 Kern Teuge	4.403.370	-	187.949	1.364.891	-	3.226.428	-	3.226.428
15 Kern De Vecht	667.462	-	75.656	263.856	-	479.262	-	479.262
16 De Schaker	4.358.798	-	632.717	4.260.324	225.000	956.191	-	956.191
20 Kern Terwolde	1.148.804	-	70.892	740.419	-	479.277	-	479.277
Totaal	12.009.337	-	1.256.778	7.571.643	380.000	6.074.471	-	6.074.471

Nog te maken kosten	10.086.044
Nog te verwachten opbrengsten	16.977.056
Verwacht exploitatie-resultaat	816.541

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Balans- waarde 31-12-2017	Boek- waarde 31-12-2018	Voor- ziening onin- baarheid	Balans- waarde 31-12-2018
Vorderingen op openbare lichamen	167.544	182.137	-	182.137
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	700.000	920.072	-	920.072
Overige vorderingen	2.925.470	2.220.847	347.125	1.873.722
Totaal	3.793.014	3.323.056	347.125	2.975.931

Het drempelbedrag voor het begrotingsjaar 2018, waarover in het kader van schatkistbankieren verantwoording wordt afgelegd is € 432.000.

Voor ieder kwartaal van het jaar dient het bedrag aan middelen te worden toegelicht, bedoeld in artikel 2 lid 4 Wet financiering decentrale overheden, dat in het kader van het drempelbedrag door de gemeente buiten 's Rijks schatkist is aangehouden. Dit betreft de volgende bedragen:

	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Kwartaalcijfer buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	177.000	242.000	191.000	228.000
Drempelbedrag	432.000	432.000	432.000	432.000
Ruimte onder het drempelbedrag	255.000	190.000	241.000	204.000

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende onderdelen:

	Boek- waarde 31-12-2017	Boek- waarde 31-12-2018
Kassaldi	6.457	4.927
Banksaldi	110.259	987.831
Totaal	116.716	992.758

Overlopende activa

De post overlopende activa kan als volgt worden onderscheiden:

	Boek- waarde 31-12-2017	Boek- waarde 31-12-2018
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	4.137.841	4.284.218
Totaal	4.137.841	4.284.218

De belangrijkste bedragen in het verslagjaar	
Nog te ontvangen bedragen	
Aanslagen diftar afvalstoffenheffing 2018 (Tribuut)	294.000
Aanslagen leges omgevingsvergunningen 2018 (Tribuut)	83.500
Rentevergoeding Alliander 2018	85.500
Project Masterplan glastuinbouwgebied Withagen	12.500
Eindafrekening JOGG 2018	18.000
Verrekening BTW met belastingdienst (omzetbelasting en BTW-Compensatiefonds 2018)	2.477.200
Algemene uitkering 2018	745.100
Verrekening met De Koepel project Voorst Actief on tour	54.600
Vooruitbetaalde bedragen	
Verrekeningen m.b.t. uitkeringen sociale zaken	12.000
Vooruitbetaalde facturen 2019	555.700

Toelichting op de balans Passiva

Vaste passiva

Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:

	Boek- waarde 31-12-2017	Boek- waarde 31-12-2018
Algemene reserves	14.376.028	12.295.960
Bestemmingsreserve	8.241.173	10.916.960
Gerealiseerd resultaat	-255.331	-3.164.729
Totaal	22.361.870	20.048.191

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de ingestelde reserves met daarbij de doelstelling. Er wordt geen bespaarde rente toegevoegd aan reserves.

Soort reserve	Doelstelling
Algemene reserves	
Alg.reserve buffer grondexploitatie	Bufferfunctie voor tegenvallers, tijdens projecten, die een normale grondprijs onmogelijk maken.
Alg.reserve niet vrij aanwendbaar	Dekken van lasten waarop geen andere wijze rekening mee is gehouden.
Alg.reserve vrij aanwendbaar	Dekken van lasten waarmee op geen andere wijze rekening is gehouden zonder dat aanwending van de reserve leidt tot dekkingsproblemen binnen de exploitatie.
Bestemmingsreserves	
Tarieven afvalstoffenheffing	Egalisatie tarief afvalstoffenheffing.
Gevolgen BTW-Compensatiefonds	Egaliseren van de gevolgen van de invoering van het BCF.
Reclamebelasting	Opvang financiële overschotten/tekorten, egalisatie tarief, tegemoetkoming ondernemers/non profit organisatie hoogte heffing, subsidie.
Lawa Mena (verplaatst naar voorzieningen)	Dekking van de, door het rijk afgekochte, onderhoudslasten aan het gebouw van Lawa Mena. Met Lawa Mena is de afspraak gemaakt dat het bedrag wordt beheerd door de gemeente.
Voorziening personeelslasten CAO afspraken	Reservering middelen voor personeelslasten i.v.m. CAO afspraken.
Dekking kapitaallasten	Dekking kapitaallasten afgesloten investeringen.
Wijk- en dorpontwikkelfonds	Dekking investeringen m.b.t. initiatieven op het gebied van de leefbaarheid.
De Fliert	Gemeentelijke cofinanciering voor de realisatie van de ecologische verbindingzone Fliertdal.
Vereveningsfonds Sociale Woningbouw	Bijdragen voor functieverandering (verevening) investeren in ruimtelijke kwaliteit.
Vereveningsfonds groen Voorst	Verevening (maatschappelijke tegenprestatie; verhoging van de kwaliteit van het buitengebied) bij functieverandering naar wonen.
Nieuwbouw Veluws College	Dekking en egalisatie van de lasten vervangende nieuwbouw Veluws College.
Eenmalige investeringen en incidentele raadsbesluiten	Afwikkelen genomen eenmalige investeringen en incidentele raadsbesluiten.

Het verloop in 2018 van reserves

Verloop reserves	Boek- waarde 31-12-2017	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Toevoeging	Onttrekking	Vermindering ter dekking van afschrij- vingen	Boek- waarde 31-12-2018
Alg.reserve buffer grondexploitatie	2.757.737	-	-	-1.446.887	-	1.310.850
Alg.reserve niet vrij aanwendbaar	2.278.428	-	-	-2.278.428	-	-
Alg.reserve vrij aanwendbaar	9.339.863	-265.331	6.135.211	-4.224.632	-	10.985.111
Totaal algemene reserves	14.376.028	-265.331	6.135.211	-7.949.948	-	12.295.961

Verloop reserves	Boek- waarde 31-12-2017	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Toevoeging	Onttrekking	Vermindering ter dekking van afschrij- vingen	Boek- waarde 31-12-2018
Tarieven afvalstoffenheffing	-	-	-	-	-	-
Gevolgen BCF	55.958	-	-	-35.000	-	20.958
Reclamebelasting	-	-	5.026	-	-	5.026
Lawa Mena	161.091	-	-	-161.091	-	-
Voorziening personeelslasten CAO	14.840	-	-	-14.840	-	-
Best.reserve dekking kapitaallasten	5.080.675	-	1.366.460	-	-332.104	6.115.031
De Fliert	119.894	-	-	-	-	119.894
Wijk- en dorpsontwikkelfonds	766.894	-	-	-	-	766.894
Vereveningsfonds Sociale Woningbouw	105.795	-	100.000	-	-	205.795
Vereveningsfonds groen Voorst	16.192	-	-	-	-	16.192
Nieuwbouw Veluws College	289.331	-	154.600	-33.017	-	410.914
Enmalige investeringen incidentele raadsbesluiten	1.630.505	10.000	2.593.919	-911.387	-66.780	3.256.257
Bestemmingsreserves	8.241.175	10.000	4.220.005	-1.155.335	-398.884	10.916.959
Totaal reserves	22.617.203	-255.331	10.355.216	-9.105.283	-398.884	23.212.919

De belangrijkste mutaties in het verslagjaar

Algemene reserves	Toevoeging	Onttrekking
Algemene reserve buffer grondexploitatie		
overheveling naar algemene reserve vrij aanwendbaar (jaarstukken 2018)		792.200
overheveling naar algemene reserve vrij aanwendbaar (i.v.m. toereikendheid weerstandvermogen)		654.687
Algemene reserve niet vrij aanwendbaar		
overheveling naar algemene reserve vrij aanwendbaar (nota reserves en voorzieningen 2018)		2.278.428
Algemene reserve vrij aanwendbaar:		
overheveling van algemene reserve buffer grondexploitatie (jaarstukken 2017)	792.200	
overheveling van algemene reserve niet vrij aanwendbaar (nota reserves en voorzieningen 2018)	2.278.428	
resultaat jaarrekening 2017		265.331
dekking uit frictiebudgetten		239.404
kosten transitieoperatie fysiek domein (omgevingswet)		19.843
extra storting wethouderspensionen APPA (voorgangsbericht 2018)		93.000
belastingen Veluws College (bestuursrapportage 2018)		16.000
compensatie precariobelasting		732.500
nota reserves en voorzieningen 2018		3.117.845
precariobelastingen	2.404.952	

De belangrijkste mutaties in het verslagjaar

Bestemmingsreserves	Toevoeging	Onttrekking
Gevolgen BCF:		
aanwending ten gunste van exploitatie		35.000
Reclamebelasting:		
resultaat 2018	5.026	
Lawa Mena:		
opheffen reserve (naar voorziening, nota reserves en voorzieningen 2018)		161.091
Personeelslasten CAO-afspraken:		
aanwending ten gunste van de exploitatie en opheffing reserve (nota reserves en voorzieningen 2018)		14.840
Dekken kapitaallasten:		
dekking kapitaallasten diverse investeringen		332.104
inzet afkoopsom onderhoud Voorsterklei voor omvorming fietspaden	513.874	
electrische zwerfvuilkar (voortgangsbericht 2018)	32.000	
nota reserves en voorzieningen 2018	820.586	
Vereveningsfonds sociale woningbouw:		
CPO in de gemeente Voorst (nota reserves en voorzieningen 2018)	100.000	
Nieuwbouw Veluws College:		

Bestemmingsreserves	Toevoeging	Onttrekking
resultaat 2018		33.017
opbrengst verkoop grond voormalig Veluws College (nota reserves en voorzieningen 2018)	154.600	
Enmalige investeringen incidentele raadsbesluiten:		
bijdrage aan exploitatie i.v.m. aanschaf oranje (pdm) containers		45.000
inrichting gemeentehuis Regio Stedendriehoek en Clean Tech Regio (jaarlijks toevoeging aan exploitatie € 5.600 vanaf 2016 t.b.v. dekking afschrijvingslasten).		5.600
extra krediet ICT 2013 (jaarlijks toevoeging aan exploitatie € 15.200 vanaf 2016 t.b.v. dekking afschrijvingslasten).		15.200
nationaal uitvoeringsprogramma		5.000
bestemmingsplan Buitengebied		4.354
nota reserves en voorzieningen 2018	2.494.899	426.640
motie toerisme is een speerpunt		9.361
polder Nijbroek		25.000
sloop, astbestsanering De Oase/De kruimelkring		114.285
verduurzaming en revitalisering gemeentehuis		76.715
onder de Loep		157.033
jaarstukken 2017 (budget milieubeheer)	10.000	

Gerealiseerd resultaat	2017	2018
Gerealiseerd resultaat	-255.331	-3.164.729

Voorzieningen

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de ingestelde voorzieningen met de doelstelling.

Soort voorziening	Doelstelling
Sportcomplexen	Groot onderhoud velden sportcomplexen
Speelvoorzieningen	Egalisatie van kosten voor instandhouding van speeltoestellen
Beeldende kunst	Egalisatie van de onderhoudskosten aan kunstwerken
Onderhoud gemeentelijke gebouwen	Egalisatie van onderhoudskosten
Voorziening groot onderhoud en vervangingsinvesteringen rioleringen	Groot onderhoud en vervangingsinvesteringen riolering
Wethouderspensioenen	Voorziening wethouderspensioenen
Lawa Mena (was een bestemmingsreserve)	Dekking van de, door het rijk afgekochte, onderhoudslasten aan het gebouw van Lawa Mena. Met Lawa Mena is de afspraak gemaakt dat het bedrag wordt beheerd door de gemeente.

Het verloop in 2018 per voorziening

Verloop voorzieningen	Boek-waarde 31-12-2017	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Boek-waarde 31-12-2018
Sportcomplexen	223.673	106.000	-	-69.035	260.638
Speelvoorzieningen	40.926	16.500	-	-11.388	46.038
Beeldende kunst	34.532	-	-31.376	-74	3.081
Onderhoud gemeentelijke gebouwen	1.220.184	1.263.783	-	-1.419.851	1.064.116
Voorziening groot onderhoud en vervangingsinvesteringen rioleringen	13.963.588	1.214.251	-	-37.471	15.140.368
Wethouderspensioenen	278.550	-	-	-9.655	268.895
Lawa Mena	-	161.091	-	-	161.091
Totaal voorzieningen	15.761.452	2.600.535	-31.376	-1.547.474	16.944.228

De belangrijkste mutaties in het verslagjaar

Voorzieningen	Toevoeging	Onttrekking
Voorziening sportcomplexen:		
dotatie van exploitatie	106.000	
aanwending voor onderhoud		69.035
Voorziening speelvoorzieningen:		
dotatie van exploitatie	16.500	
aanwending voor investeringen onderhoud speelvoorziening		11.388
Voorziening beeldende kunst:		
nota reserves en voorzieningen 2018		31.376

Voorzieningen	Toevoeging	Onttrekking
Voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen:		
dotatie van exploitatie	1.143.075	
verhuur voormalig Veluws College (voortgangsbericht 2018)	100.000	
aanwending voor onderhoud diverse gemeentelijke gebouwen		1.346.650
dekking personele kosten t.g.v. exploitatie		54.791
Voorziening groot onderhoud en vervangingsinvesteringen rioleringen:		
bijdrage van exploitatie aan groot onderhoud en vervangingsinvesteringen riolering i.v.m. GRP	836.616	
rente	139.636	
resultaat riolering 2018	223.000	
onttrekkingen t.b.v. kredieten (afschrijving in 1 jaar)		22.471
Wethouderspensioenen:		
onttrekkingen 2018		9.655
Lawa Mena:		
nieuwe voorziening (van reserve, nota reserves en voorzieningen 2018)	161.091	

Vaste schulden met een looptijd van één jaar of langer

De onderverdeling van de in de balans opgenomen vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar is als volgt:

	Boek- waarde 31-12-2017	Boek- waarde 31-12-2018
Onderhandse leningen van:		
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	38.777.569	33.953.333
Totaal onderhandse leningen	38.777.569	33.953.333
Waarborgsommen	49.936	50.386
Totaal	38.827.505	34.003.719

In onderstaand overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar over het jaar 2018:

	Saldo 31-12-2017	Vermeer- deringen	Aflossingen	Saldo 31-12-2018
Onderhandse leningen	38.777.569	-	4.824.236	33.953.333
Waarborgsommen	49.936	1.950	1.500	50.386
Totaal	38.827.505	1.950	4.825.736	34.003.719

De totale rentelasten bedragen in 2018 € 1.056.800.

Vlottende passiva

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:

	Boek- waarde 31-12-2017	Boek- waarde 31-12-2018
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	6.734.458	8.356.926
Overlopende passiva	4.423.863	4.552.871
Totaal	11.158.321	12.909.797

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen kortlopende schulden kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Boek- waarde 31-12-2017	Boek- waarde 31-12-2018
Overige kasgeldleningen	-	2.000.000
Banksaldi	-	-

	Boek- waarde 31-12-2017	Boek- waarde 31-12-2018
Overige schulden	6.734.485	6.356.926
Totaal	6.734.485	8.356.926

Overlopende passiva

De specificatie van de post overlopende passiva is als volgt:

	Boek- waarde 31-12-2017	Boek- waarde 31-12-2018
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	1.395.627	2.186.655
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	2.502.268	2.328.178
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	525.969	38.038
Totaal	4.423.864	4.552.871

Verloopoverzicht van overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met specifiek bestedingsdoel

	Saldo 31-12-2017	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen of terugbetaling	Saldo 31-12-2018
Rijksoverheid:				
Ministerie OCW volwasseneneducatie	35.242	-	35.242	-
Preventie aanpak zwerfafval	53.818	-	11.978	41.840
Geluidsanering Rijksstraatweg Voorst	8.520	-	820	7.700
Uitkoopregeling woning hoogspanning	9.250	518.802	507.367	20.686
Rijksstraatweg Voorst subsidie ministerie	-	29.975	-	29.975
<i>Subtotaal Rijksoverheid</i>	<i>106.830</i>	<i>548.777</i>	<i>555.407</i>	<i>100.200</i>
Overige Nederlandse overheidslichamen:				
Geluidsanering subsidie provincie project 022.00	-	26.550	-	26.550
Geluidsanering subsidie provincie project 021.00	-	37.650	-	37.650
Geluidsanering subsidie provincie project 020.00	-	25.500	-	25.500
Subsidie herinrichting Rijksstraatweg	2.280.000	-	159.937	2.120.063
Afkoppelbijdrage materiaal particulieren	42.296	-	32.522	9.774
Cultuurhistorische waardenkaart	3.142	-	-	3.142
Herinrichting Twello Centrum 1e fase Duistervoordseweg	70.000	-	70.000	-
Subsidie Klompenpad Voorst	-	5.299	-	5.299
Energieloketten 2018 Voorst	-	6.292	6.292	-
Plan van aanpak Energietransitie Voorster bedrijven	-	8.232	8.232	-
Instandhouding monumenten Voorst 2018	-	53.454	53.454	-
Ontwikkelingsplan bedrijventerrein Luchthaven Teuge	-	25.000	25.000	-
<i>Subtotaal Overige Nederlandse Overheidslichamen</i>	<i>2.395.438</i>	<i>187.977</i>	<i>355.436</i>	<i>2.227.979</i>
Totaal	2.502.268	736.754	910.843	2.328.179

Belangrijkste verplichtingen en overige vooruit ontvangen bedragen

	Bedrag
Verplichtingen	
Rente over opgenomen langlopende geldleningen	630.900
Vastgelegde verplichtingen	189.000
Afrekening 2018 PlusOV	124.800
Nota Vitens Precariobelasting	732.500
Tekort VNOG 2018	80.000
Af te dragen BTW hoog	88.100
Afrekening 2018 Delta	126.000
Nog te betalen declaraties Jeugdzorg	244.900
Vooruitontvangen bedragen	
Subsidie ZonMW	19.600
Diverse inkomsten	8.800

	Bedrag
Aanmaningskosten, vervolgingskosten, invordering en dwangsom	9.600

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Borgstellingen

Het totaal bedrag aan uitstaande geldleningen in het kader van het particuliere woningbezit waarvoor de gemeente zich voor de helft garant heeft gesteld bedraagt ultimo 2018 € 540.636 (€ 686.100 ultimo 2017). Een afname van € 145.464.

Gewaarborgde geldleningen voor het verkrijgen en verbeteren van eigen woningen 2018

Bank	Plaats	Leningen per 01-01-2018	Leningen per 31-12-2018	Oorspronkelijke lening	Restant begin vh dienstjaar	Restant eind vh dienstjaar
Obvion (APB)	Heerlen	1	1	938.653	20.154	16.398
Florius	Hoevelaken	3	2	798.044	34.751	26.992
Centraal Beheer	Apeldoorn	4	2	645.397	159.353	119.670
Regiobank	's Hertogenbosch	3	2	113.127	14.202	8.629
ING	Amsterdam	2	1	432.589	61.793	58.220
Nat. Nederlanden	Rotterdam	1	0	21.328	21.328	0
Rabobank	Twello	6	6	3.377.166	81.656	67.756
Woonfonds	Tlburg	1	0	182.510	79.729	79.729
SVN	Hoevelaken	3	3	510.660	213.134	163.243
Totaal		44	24	9.744.178	686.100	540.636

Daarnaast heeft de gemeente zich garant gesteld voor met name de financiering van onroerend goed van niet-particulieren. Voor een specificatie wordt verwezen naar het hierna opgenomen overzicht "Gewaarborgde geldleningen aan derden". De gemeente heeft zich garant gesteld voor een bedrag van € 103.256.424 (2017 € 110.040.757).

Geldnemer	Doel	Hoofdsom lening	%	Restant bedrag 01-01-2018	Restant bedrag 31-12-2018	Aandeel gem. Voorst
Vitens	Aanleg waterleiding	189.200	100	7.373.929	6.806.703	120.639
Totaal Nutsbedrijven		189.200		7.373.929	6.806.703	120.639
IJsseldal Wonen		97.873.002	100	95.477.000	89.384.000	89.384.000
IJsseldal Wonen	Casa Bonita en kantoor	2.733.493	100	2.582.253	2.429.864	2.429.864
Totaal Woningbouw		100.606.495		98.059.253	91.813.864	91.813.864
Woonzorg Nederland	Het Grotenhuis	1.382.000	100	1.081.081	1.036.500	1.036.500
Woonzorg Nederland		7.506.000	100	6.004.800	5.754.600	5.754.600
Totaal Woon-/Zorgcentra		8.888.000		7.085.881	6.791.100	6.791.100
Motorclub "De Megafoon"	Bouw clubhuis	87.551	100	47.114	9.516	9.516
Particulier	Rest. Huis Duistervoorde	133.609	100	58.555	53.136	53.136
Particulier	Rest. Parallelweg 9	205.000	100	107.466	100.591	100.591
Particulier	Rest. Huis De Poll	1.018.355	100	426.606	391.413	391.413
Particulier	Rest. Poll-laan 5, Voorst	513.236	100	268.324	250.820	250.820
Totaal monumenten/ maatsch. inst.		1.957.751		908.065	805.476	805.476
Tennisclub de Schaeck	Aankoop tennispark	588.500	50	588.500	562.924	562.924
Sportclub Teuge	Aanleg kunstgrasveld	270.000	100	224.349	200.975	200.975

Geldnemer	Doel	Hoofdsom lening	%	Restant bedrag 01-01-2018	Restant bedrag 31-12-2018	Aandeel gem. Voorst
SV Cupa / SV CCW16	Uitbreiding sportcomplex	550.000	100	550.000	536.779	536.779
Stichting accommodatie Voorst		2.200.000	100	2.158.675	2.102.667	2.102.667
Voorster Hockey club Twello		350.000	100	336.000	322.000	322.000
Totaal sportverenigingen		3.958.500		3.857.524	3.725.345	3.725.345
Totaal		115.599.946		117.284.652	109.942.488	103.256.424

Vennootschapsbelasting

Met ingang van 1 januari 2016 geldt de Wet modernisering VpB-plicht Overheidsondernemingen. Dit betekent dat lokale overheden (gemeenten, provincies en waterschappen) voor een deel van hun activiteiten onder de vennootschapsbelasting (kunnen) vallen. Doelstelling van de wet is het realiseren van een fiscaal gelijk speelveld tussen overheids- en private ondernemingen. Van een onderneming is sprake als met een duurzame organisatie van kapitaal en arbeid wordt deelgenomen aan het economische verkeer, met het oogmerk om winst te behalen. Als structureel vermogensoverschotten worden behaald, wordt ook geacht aan dit winst oogmerk te zijn voldaan. Wanneer in concurrentie wordt getreden met private aanbieders kan ook sprake zijn van een onderneming.

Activiteiten die door de gemeente Voorst worden uitgevoerd zijn geïnventariseerd en geanalyseerd aan de hand van het toetsingskader:

- duurzame organisatie van kapitaal en arbeid;
- deelname economisch verkeer;
- oogmerk om winst te behalen

Uit deze inventarisatie en analyse is naar voren gekomen dat bij de grondexploitatie sprake is van belastingplichtige activiteiten.

De 'commerciële' cijfers van de gemeentelijke grondexploitatie zijn gebaseerd op het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Omdat het BBV niet is opgesteld vanuit fiscaal oogpunt moeten, om een fiscaal resultaat te bepalen, deze cijfers worden vertaald naar een fiscale grondslag.

In 2018 zijn over de boekjaren 2016 en 2017 aangiften Vpb ingediend. De fiscale berekening leidde voor het boekjaar 2016 tot een verlies van € 253.700 en voor het boekjaar 2017 tot een winst van € 178.600. In verband met de verliesverrekening van 2016 over 2017 hebben de aangiften niet geleid tot een afdracht van vennootschapsbelasting. Voor 2018 bestaat er nog recht op verliescompensatie van € 75.100.

Voor het boekjaar 2018 is op basis van een voorlopige aangifte een bedrag aan vennootschapsbelasting afgedragen van € 7.594. Definitieve aangifte dient nog plaats te vinden.

Overige verplichtingen

Voor de financiering van het project Verduurzaming en revitalisering gemeentehuis is op 26 september 2018 een langlopende geldlening afgesloten bij de Bank Nederlandse Gemeenten voor een bedrag van € 15,3 miljoen. De lening heeft een looptijd van 40 jaar en wordt in drie gedeelten opgenomen op 2 januari 2020 (€ 5,5 miljoen), 4 januari 2021 (€ 5 miljoen) en 3 januari 2022 (€ 4,8 miljoen).

7.3 Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

Toelichting op het gerealiseerde resultaat over het jaar 2018

De jaarrekening 2018 van de gemeente Voorst sluit met een gerealiseerd resultaat van afgerond € 3.164.700 nadelig. De begroting 2018 sloot na alle verwerkte begrotingswijzigingen met een nadelig saldo van € 630.800. Het rekeningsaldo 2018 is dus € 2.533.900 nadeliger dan het begrote saldo 2018.

Op basis van de toelichtingen per programma, zoals deze hierna zijn opgenomen, worden hieronder de grotere verschillen aangegeven. Bij alle afwijkingen is aangegeven of deze een structureel dan wel een incidenteel karakter hebben.

Binnen de meeste programma's zijn restantkredieten aanwezig van investeringen waarbij dekking door reserves plaatsvindt. Deze kredieten worden verantwoord binnen de exploitatie waarna via resultaatbestemming de aanwending van de reserves plaatsvindt.

Algemeen		
Omschrijving	Incidenteel	Structureel
Per saldo lagere kapitaallasten (afschrijving en rente)	36.500	

Programma 1 Bouwend Voorst		
Omschrijving	Incidenteel	Structureel
<i>Ruimtelijke ordening</i>		
Hogere kosten externe advisering ruimtelijke plannen	-19.900	
Lagere opbrengst leges ruimtelijke plannen	-22.700	
Hogere vergoeding inzet personeel voor projecten	30.800	
Hogere personeelskosten/inhuur personeel	-119.400	
Investeringskrediet(en) nog niet volledig besteed	22.500	
<i>Grondexploitatie (niet bedrijventerrein)</i>		
Resultaat grondexploitatie 2018	380.000	
<i>Wonen en bouwen</i>		
Hogere opbrengst leges omgevingsvergunningen	13.600	
Lager lasten welstandsadviesing	24.700	
Hogere rentebaten St. Volkshuisvesting Nederland	17.100	
Hogere kosten integrale handhaving	-25.800	
Hogere personeelskosten/inhuur personeel	-142.400	
Investeringskrediet(en) nog niet volledig besteed	130.200	

Programma 2 Mooi Voorst		
Omschrijving	Incidenteel	Structureel
<i>Verkeer en vervoer</i>		
Lagere lasten onderhoud wegen	15.700	
Hogere personeelskosten	-77.300	
Lagere exploitatiekosten openbare verlichting	26.700	12.500
<i>Cultureel erfgoed</i>		
Hogere personeelskosten/inhuur personeel	-28.300	
Investeringskrediet(en) nog niet volledig besteed	65.400	
<i>Openbaar groen en recreatie</i>		
Hogere personeelskosten/inhuur personeel	-37.300	
Hogere lasten project Polder Nijbroek (compensatie door decentralisatie-uitkering)	-28.600	
Afrekening uitvoeringsproject LOP Veluwe-IJssel	-10.700	
<i>Riolering</i>		
Hogere opbrengst rioolheffingen	167.000	
Hogere verrekening voorziening riolering	-223.000	
<i>Afval</i>		
Hogere opbrengst afvalstoffenheffing	77.300	
Hogere personeelskosten/inhuur personeel	-52.100	

Programma 2 Mooi Voorst		
Omschrijving	Incidenteel	Structureel
<i>Milieubeheer</i>		
Lagere lasten uitvoering projecten duurzaamheid	63.300	
Lagere uitvoeringslasten milieu algemeen (o.a. personeelskosten)	54.900	
Investeringskrediet(en) nog niet volledig besteed	111.300	
<i>Begraafplaatsen</i>		
Lagere opbrengsten lijkbezorgingsrechten (lager aantal begrafenissen, bijzettingen etc.)	-49.000	

Programma 3 Bedrijvig Voorst		
Omschrijving	Incidenteel	Structureel
<i>Economische promotie</i>		
Hogere opbrengst toeristenbelasting	900	20.000
Investeringskrediet(en) nog niet volledig besteed	116.700	
<i>Begeleide participatie</i>		
Lagere personeelskosten	18.000	

Programma 4 Gezond Voorst		
Omschrijving	Incidenteel	Structureel
<i>Onderwijshuisvesting</i>		
Lagere huurinkomsten Kortenaerstraat (Het Bakken)	-58.900	
<i>Onderwijsbeleid en leerlingenzaken</i>		
Lagere uitvoeringslasten lokaal onderwijs (LEA, VVE, leerplicht)	70.100	
Specifieke uitkering Onderwijsachterstandenbeleid		45.700
RMC-middelen van gemeente Apeldoorn terughalen leerplicht/leerlingenvervoer	54.800	
<i>Sportbeleid en activering</i>		
Lagere lasten uitvoering motie Gratis Sporten (Voorst Actief on tour)	60.300	10.000
<i>Samenkracht en burgerparticipatie</i>		
Lagere lasten jeugd- en jongerenwerk	29.300	
<i>Wijkteams</i>		
Hogere lasten Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) (o.a. inhuur personeel)	-19.800	
<i>Maatwerkdienstverlening 18-</i>		
Hogere uitvoeringslasten Jeugdzorg	-1.350.100	-950.000
Hogere personeelskosten	-73.200	
<i>Geëscaleerde zorg 18-</i>		
Hogere lasten uitvoering Jeugdbescherming en reclassering	-189.000	
Hogere personeelskosten	-19.300	

Programma 5 Sociaal Voorst		
Omschrijving	Incidenteel	Structureel
<i>Samenkracht en burgerparticipatie</i>		
Hogere personeelskosten	-18.400	
Lagere lasten Regiotaxi	66.600	
Investeringskrediet(en) nog niet volledig besteed (preventie)	37.600	
<i>Wijkteams</i>		
Hogere kosten Maatschappelijk Netwerk Voorst (personeelskosten)	-20.700	
<i>Inkomensregelingen</i>		
Lagere uitvoeringslasten bijstand (incl. toekenning vangnetregeling)	116.100	200.000
Hogere uitvoeringslasten BBZ	-83.800	
Lagere uitkeringslasten IOAW/IOAZ	26.100	
Hogere uitvoeringslasten bijzondere bijstand	-19.100	-100.000
Hogere personeelslasten (inhuur extern personeel)	-40.800	
<i>Maatwerkvoorzieningen (WMO)</i>		
Hogere lasten voorzieningen met name woningaanpassingen	-212.000	
<i>Maatwerkdienstverlening 18+</i>		
Lagere uitvoeringslasten schuldhulpverlening	22.000	
Hogere uitvoeringslasten huishoudelijke zorg (WMO-oud) en WMO-nieuw	-91.300	-250.000
Hogere lasten voor algemene voorzieningen WMO	-43.200	
Lagere verstrekking aan PGB's	77.400	

Programma 6 Veilig Voorst		
Omschrijving	Incidenteel	Structureel
<i>Crisisbeheersing en brandweer</i>		
Hogere bijdrage veiligheidsregio VNOG (bijdrage tekort 2018)		-80.400
Lagere exploitatielasten brandweergarages	12.700	

Programma 7 Dienstverlenend Voorst		
Omschrijving	Incidenteel	Structureel
<i>Bestuur</i>		
Hogere personeelskosten bestuur	-50.000	
Hogere kosten advertenties en representaties	-62.200	
Hogere kosten griffier en ambtelijke ondersteuning	-22.100	
<i>Burgerzaken</i>		
Per saldo hogere opbrengsten reisdocumenten	25.900	
Per saldo hogere opbrengsten leges persoonsdocumenten	33.900	
Per saldo hogere opbrengsten rijbewijzen	28.700	
Lagere lasten kadaster en kaartmateriaal	14.000	
Hogere personeelskosten	-15.100	
Investeringskrediet(en) nog niet volledig besteed	36.000	
<i>Beheer overige gebouwen en gronden</i>		
Hogere personeelskosten	-45.600	
Opbrengst verkoop gemeentegronden	116.500	
Lagere exploitatielasten diverse gemeentelijke gebouwen	39.000	
<i>Samenkracht en burgerparticipatie</i>		
Lagere uitvoeringslasten burgerparticipatie	11.000	

Algemene dekkingsmiddelen		
Omschrijving	Incidenteel	Structureel
<i>Treasury</i>		
Hogere dividenduitkering	14.300	
<i>OZB woningen en niet woningen</i>		
Hogere opbrengst onroerend zaakbelasting		110.300
<i>Belastingen overig</i>		
Hogere opbrengst precariobelasting (ook hogere toevoeging aan algemene reserve)	695.000	
<i>Algemene en overige uitkeringen gemeentefonds</i>		
Hogere algemene uitkering	32.000	
<i>Overige baten en lasten</i>		
Geen aanwending van de post onvoorzien	25.000	
Personeelskosten additionele banen verantwoord binnen de betreffende programma's	125.900	

Overhead		
Omschrijving	Incidenteel	Structureel
Per saldo hogere lasten overhead (o.a. personeel, facilitair)	-135.500	

Overige verschillen binnen de diverse programma's per saldo	45.200	
---	--------	--

Mutaties reserves		
Omschrijving	Incidenteel	Structureel
Hogere toevoeging precariobelasting aan algemene reserve vrij aanwendbaar	-695.000	
Geen aanwending van de post onvoorzien uitgaven	-25.000	
Lagere bijdrage van reserve nieuwbouw Veluws College	-18.800	
Lagere aanwending reserves voor investeringen (investeringen zijn later in het jaar opgestart of lopen door naar 2018)	-594.600	

Totaal		
Omschrijving	Incidenteel	Structureel
Totaal	-1.552.000	-981.900
Verschil gerealiseerde resultaat t.o.v. geraamd saldo		-2.533.900

Bouwend Voorst

Exploitatie

	Raming 2018 voor wijziging	Raming 2018 na wijziging	Rekening 2018	Saldo 2018
8-1 Ruimtelijke ordening	970.700	1.025.312	1.142.125	-116.813
8-2 Grondexploitatie (niet bedrijventer)	4.729.569	4.720.473	7.590.619	-2.870.146
8-3 Wonen en bouwen	1.198.647	1.222.870	1.216.613	6.258
Totaal lasten	6.898.916	6.968.655	9.949.357	-2.980.702
8-1 Ruimtelijke ordening	321.356	87.943	96.047	8.104
8-2 Grondexploitatie (niet bedrijventer)	4.729.569	4.718.428	7.970.619	3.252.191
8-3 Wonen en bouwen	765.129	1.082.983	1.108.771	25.787
Totaal baten	5.816.054	5.889.355	9.175.437	3.286.082
Saldo	-1.082.863	-1.079.301	-773.920	305.380

De belangrijkste verschillen tussen de rekening en de raming na wijziging:

	Toelichting
8 -1 Ruimtelijkelijke ordening	<p>Lasten</p> <p>De overschrijding is het gevolg van:</p> <ul style="list-style-type: none"> extra uitgaven voor aanloopkosten voor het project "Twello250", die pas bij de aanmaak van het toekomstige grondexploitatiecomplex "Twello Noord" mogen worden verrekend; extra inhuur voor vervanging a.g.v. ziekte en de druk op het beleidsveld duurzame energie (zie toelichting in paragraaf bedrijfsvoering); het nog niet volledig benutten van het restantkrediet bestemmingsplan buitengebied. <p>Baten</p> <p>Naast een lagere inkomst uit leges ruimtelijke plannen zorgt het uitlenen van personeel aan de Cleantech Regio voor projectleiding A1 en toezicht fietssnelweg per saldo voor hogere inkomsten.</p>
8-2 Grondexploitatie (niet bedrijventer)	<p>Lasten/Baten</p> <p>Voor een uitgebreide toelichting wordt verwezen naar de paragraaf Grondbeleid in het jaarverslag . Hierin is o.a. de tussentijdse winstneming van een 4-tal complexen voor in totaal € 380.000 nader toegelicht.</p>
8-3 Wonen en bouwen	<p>Lasten</p> <p>Per saldo is er sprake van een klein overschot, veroorzaakt door:</p> <ul style="list-style-type: none"> niet volledig benutte budgetten voor volkhuysvestingsplannen en omgevingsvergunningen (fluctuaties en moeilijk exact te ramen); extra kosten voor het ontmantelen van een drugsclub; getracht wordt deze kosten te verhalen op de veroorzaker; extra personeelskosten (zie toelichting in paragraaf bedrijfsvoering); de geringe uitgave op het restantkrediet "Transitie fysiek domein omgevingswet". <p>Baten</p> <p>Meer rente op langlopende geldleningen, het ontbreken van inkomsten voor integrale handhaving en minder leges omgevingsvergunningen zijn debet aan het verschil t.o.v. de begroting.</p>

Mooi Voorst

Exploitatie

	Raming 2018 voor wijziging	Raming 2018 na wijziging	Rekening 2018	Saldo 2018
2-1 Verkeer en vervoer	3.108.021	3.097.749	3.147.214	-49.466
2-2 Parkeren	85.153	85.153	77.035	8.118
5-5 Cultureel erfgoed	210.751	276.344	289.931	-13.586
5-7 Openbaar groen en recreatie	1.592.034	1.600.584	1.682.059	-81.475
7-2 Riolering	2.283.260	2.379.904	2.688.206	-308.303
7-3 Afval	1.808.717	1.699.679	1.868.418	-168.739
7-4 Milieubeheer	1.072.596	1.311.238	1.013.289	297.949
7-5 Begraafplaatsen	178.773	176.909	183.732	-6.823
Totaal lasten	10.339.305	10.627.559	10.949.884	-322.325
2-1 Verkeer en vervoer	100.578	592.063	610.973	18.910
2-2 Parkeren	21.994	21.994	20.000	-1.994
5-5 Cultureel erfgoed	3.607	3.142	53.454	50.312
5-7 Openbaar groen en recreatie	19.226	4.500	10.206	5.706
7-2 Riolering	2.826.886	2.920.728	3.150.455	229.728
7-3 Afval	1.854.027	1.866.848	1.971.782	104.934
7-4 Milieubeheer	10.588	125.950	42.808	-83.142
7-5 Begraafplaatsen	200.955	198.586	149.506	-49.079
Totaal baten	5.037.861	5.733.811	6.009.185	275.374
Saldo	-5.301.444	-4.893.748	-4.940.699	-46.951

	Toelichting
2-1 Verkeer en vervoer	<p>Lasten Op wegenonderhoud zijn door een dreigend tekort i.v.m. het asfaltbestek bijdragen aan investeringsprojecten verschoven naar 2019; op wegenonderhoud resteert een klein bedrag. De kosten voor openbare verlichting vertonen een neergaande lijn; de raming voor onderhoudskosten is in de begroting 2019 naar beneden bijgesteld, de verwachting is dat ook van toepassing zal zijn voor de raming voor electra. De hogere personeelskosten worden nader in de paragraaf Bedrijfsvoering toegelicht.</p> <p>Baten De leges en doorbelaste kosten voor wegen zijn iets hoger dan begroot. Daarnaast zijn niet begrote loonkostensubsidies op dit taakveld verantwoord.</p>
2-2 Parkeren	<p>Lasten De gerealiseerde lasten ten opzichte van het geraamde bedrag zijn lager doordat er minder gebruik is gemaakt van de hellingbaanverwarming van de parkeershuur. Daarnaast is het een rustig jaar geweest, waardoor beveiligingskosten ook lager zijn uitgevallen.</p> <p>Baten Geen bijzonderheden.</p>
5-5 Cultureel erfgoed	<p>Lasten Inhuur i.v.m. langdurige ziekte en extra uitgaven voor monumentensubsidies a.g.v. een provinciale subsidie (zie baten) zorgen voor een overschrijding. Daar staan restantbudgetten tegenover van op dit taakveld verantwoorde investeringen (pilotproject Terwoldse Bandijk, cultuurhistorische waardenkaart en instandhouden waardevolle monumenten).</p> <p>Baten De provinciale subsidie voor monumenten is de reden van de meeropbrengst.</p>
5-7 Openbaar groen en recreatie	<p>Lasten Er zijn minder kosten voor inhuur personeel, groenonderhoudsbestekken en leveranties aan derden verantwoord.</p>

	<p>De afrekening van het krediet "Uitvoeringsprogramma LOP Veluwe IJssel" bracht extra kosten met zich mee voor inhuur bij Landschapsbeheer Gelderland i.v.m. de accountantscontrole. Het krediet "Polder Nijbroek is overschreden; hier staat een specifieke uitkering voor hetzelfde bedrag tegenover. De hogere personeelskosten worden nader in de paragraaf Bedrijfsvoering toegelicht.</p> <p>Baten Er hebben minder doorbelastingen van leveranties en schades aan derden plaatgevonden. Niet begrote loonkostensubsidies op dit taakveld zijn verantwoordelijk voor de verantwoorde meeropbrengst.</p>
7-2 Riolering	<p>Lasten De overschrijding is het gevolg van het toevoegen van het resultaat riolering aan de voorziening groot onderhoud en vervangingsinvesteringen riolering, verhoogde kapitaallasten, realisatie van nieuwe rioolaansluitingen (zie baten) en meer uitgaven voor het krediet "afkoppelbijdrage materiaal particulieren" (zie baten).</p> <p>Baten Naast in rekening gebrachte nieuwe rioolaansluitingen en subsidies en particuliere bijdragen aan het krediet "afkoppelbijdrage materiaal particulieren" is vooral de meeropbrengst rioolrecht de oorzaak van de extra baten.</p>
7-3 Afval	<p>Lasten Aanschaf van nieuwe kliko's en verzamelcontainers door woninguitbreiding en inhuur i.v.m. langdurige ziekte hebben kostenverhogend gewerkt. De verkoop van de inzamelmiddelen aan Circulus Berkel heeft een eenmalig nadeel met zich meegebracht door het hanteren van verschillende afschrijvingsmethoden; de vergoeding was lager dan de verplicht af te boeken boekwaarde van de verkochte middelen. De lasten van het krediet "Preventie en aanpak van zwerfafval" werken kostenverhogend maar zijn volledig gedekt door de baten.</p> <p>Baten De tarieven voor het reinigingsrecht en afvalstoffenheffing zijn verhoogd om in drie jaar tot een 100% kostendekkend tarief te komen. Het aanbieden van meer grijze containers (restfractie) zorgt voor een extra opbrengst. De inkomsten van het krediet "Preventie en aanpak van zwerfafval" dekken volledig de lasten van hetzelfde krediet (zie lasten).</p>
7-4 Milieubeheer	<p>Lasten Aan de inhuur adviseurs voor milieu en ruimtelijke ordening gerelateerde zaken is minder uitgegeven. De bij de jaarrekening 2017 gereserveerde € 10.000 is niet nodig geweest. Voor de ruimtelijke ordeningprocessen van grootschalige opwek is extra personeel ingehuurd. De verantwoording hiervan vindt plaats in de paragraaf bedrijfsvoering; het bij dit taakveld (overgebleven) beschikbare budget dient als dekking voor het tekort op het taakveld 8-1 ruimtelijke ordening. De kredieten "Motie Duurzaamheid", "Addendum duurzaamheid en meerdere kredieten voor subsidies geluidsanering zijn voornamelijk de oorzaak van het positieve saldo.</p> <p>Baten Het resultaat OVIJ (Omgevingsdienst Veluwe IJssel) over 2017 en subsidies voor duurzaamheid zorgen voor extra inkomsten. De begrote bedragen voor de onder de lasten vermelde kredieten zijn nog niet gerealiseerd; daardoor ontstaat het negatieve saldo van de baten.</p>
7-5 Begraafplaatsen	<p>Lasten De uitvoeringskosten voor de begraafplaatsen zijn iets lager dan begroot. De overschrijding is hoofdzakelijk het gevolg van de investering "Uitbreiding columbarium Voorst".</p> <p>Baten Door het lagere aantal begrafenissen, asbusbijzettingen en asverstrooiingen zijn de inkomsten ver achter op de raming gebleven.</p>

Bedrijvig Voorst

Exploitatie

	Raming 2018 voor wijziging	Raming 2018 na wijziging	Rekening 2018	Saldo 2018
3-1 Economische ontwikkelingen	199.890	211.499	226.611	-15.112
3-3 Bedrijfsloket en regelingen	35.638	35.638	21.495	14.144
3-4 Economische promotie	222.253	348.092	235.641	112.451
6-4 Begeleide participatie PR3	1.823.064	2.049.564	2.024.432	25.132
6-5 Arbeidsparticipatie	627.948	617.666	630.655	-12.989
Totaal lasten	2.908.794	3.262.459	3.138.834	123.626
3-1 Economische ontwikkelingen	4.019	14.906	38.619	23.713
3-3 Bedrijfsloket en regelingen	53.893	53.893	48.560	-5.333
3-4 Economische promotie	170.945	170.651	179.565	8.914
6-4 Begeleide participatie PR3	2.229	0	0	0
6-5 Arbeidsparticipatie	12.831	0	0	0
Totaal baten	243.916	239.450	266.744	27.294
Saldo	-2.664.878	-3.023.009	-2.872.090	150.920

De belangrijkste verschillen tussen de rekening en de raming na wijziging:

	Toelichting
3-1 Economische ontwikkelingen	<p>Lasten Naast minder personeelslasten zijn er uitgaven gedaan t.b.v. het ontwikkelplan Luchthaven Teuge. Hier staat een subsidie tegenover (zie baten).</p> <p>Baten De extra inkomst betreft hoofdzakelijk een subsidie voor het ontwikkelplan Luchthaven Teuge.</p>
3-3 Bedrijfsloket en regelingen	<p>Lasten De salarislaster en overhead van de marktmeester zijn op dit taakveld begroot. De werkelijke lasten zijn verantwoord op het taakveld overhead; er heeft geen doorbelasting naar de markt plaatsgevonden. Dit verklaart het verschil.</p> <p>Baten Het tekort aan inkomsten is een combinatie van minder ontvangen marktgeden en vergoeding elektriciteitskosten markt.</p>
3-4 Economische promotie	<p>Lasten Het saldo van het krediet "Breedband buitengebied Voorst" zorgt grotendeels voor het positieve saldo. In de afrekening van het fiets-voetveer Gorssel-Wilp is de bijdrage van het Verenfonds al verrekend (minder uitgegeven, zie baten).</p> <p>Baten De bijdrage van het Verenfonds zit in de afrekening van het fiets-voetveer Gorssel-Wilp (minder inkomsten). De opbrengst toeristenbelasting is afgerond € 20.900 euro hoger dan begroot door meer overnachtingen.</p>
6-4 Begeleide participatie PR 3	<p>Lasten De definitieve jaarcijfers van Delta over 2018 zijn nog niet gereed, maar de voorlopige cijfers laten een resultaat zien dat slechter uitvalt dan de prognose in augustus 2018. Hiermee was in het Voortgangsbericht 2018 al rekening gehouden, waardoor er geen sprake is van een overschrijding ten opzichte van het budget.</p> <p>Baten Geen bijzonderheden te melden</p>
6-5 Arbeidsparticipatie	<p>Lasten Er is in 2018 door de extra inzet op de begeleiding naar betaald werk meer uitgegeven aan loonkostensubsidie dan verwacht. Loonkostensubsidie wordt gebruikt als vergoeding voor werkgevers</p>

die het minimumloon moeten betalen aan werknemers waarvan de vastgestelde loonwaarde lager is dan het minimumloon. Dit lijkt een structureel effect te zijn van de extra inspanningen die wij op dit gebied hebben gedaan. Verder is er sprake van lagere uitgaven op het budget voor 'handgeld' rondom de invulling van de 5 additionele werkplekken in 2018.

Baten

Geen bijzonderheden te melden

Gezond Voorst

Exploitatie

	Raming 2018 voor wijziging	Raming 2018 na wijziging	Rekening 2018	Saldo 2018
4-2 Onderwijshuisvesting	1.247.268	1.501.207	1.470.354	30.853
4-3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.217.114	1.275.501	1.230.001	45.500
5-1 Sportbeleid en activering	403.815	551.488	524.999	26.488
5-2 Sportaccommodaties	1.713.380	1.710.510	1.705.620	4.889
5-3 Cultuurpres. -prod. en -participatie	51.971	213.062	202.319	10.742
5-6 Media	384.834	401.834	400.563	1.271
6-1 Samenkracht + burgerparticipatie PR4	290.726	310.726	291.800	18.926
6-2 Wijkteams PR4	63.421	63.421	94.318	-30.898
6-41 Begeleide participatie PR4	350.921	350.921	350.920	1
6-72 Maatwerkdienstverlening 18-	6.794.273	7.237.096	9.610.409	-2.373.313
6-82 Geëscaleerde zorg 18-	407.411	504.335	712.620	-208.285
7-1 Volksgezondheid	721.904	765.658	759.581	6.077
Totaal lasten	13.647.039	14.885.757	17.353.505	-2.467.748
4-2 Onderwijshuisvesting	99.711	89.930	31.033	-58.898
4-3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	10.297	4.730	111.026	106.296
5-1 Sportbeleid en activering	2.912	0	10.150	10.150
5-2 Sportaccommodaties	571.189	567.641	585.961	18.320
5-3 Cultuurpres. -prod. en -participatie	0	31.376	31.376	0
6-1 Samenkracht + burgerparticipatie PR4	0	0	37.197	37.197
6-72 Maatwerkdienstverlening 18-	23.629	0	0	0
6-82 Geëscaleerde zorg 18-	3.813	0	0	0
7-1 Volksgezondheid	2.636	0	21.610	21.610
Totaal baten	714.187	693.677	828.352	134.675
Saldo	-12.932.852	-14.192.080	-16.525.153	-2.333.073

De belangrijkste verschillen tussen de rekening en de raming na wijziging:

	Toelichting
4-2 Onderwijshuisvesting	<p>Lasten Het voordelig saldo betreft voornamelijk de lagere kapitaallasten ten opzichte van geraamd.</p> <p>Baten De begrote huur- en overige inkomsten m.b.t. het gebouw het Baken waren te hoog geraamd. In 2018 is nu Kindercentrum de Kruiemelkring gehuisvest.</p>
4-3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	<p>Lasten Het positieve saldo binnen dit taakveld wordt veroorzaakt doordat het in eigen beheer uitvoeren van de leerplichtwet en leerlingenvervoer lagere uitgaven tot gevolg heeft gehad. Bij het Voortgangsbericht 2018 is hierover gerapporteerd. Het positieve saldo heeft een incidenteel karakter. De financiële consequenties van het in eigen huis halen van de uitvoering van de leerplichtwet en leerlingenvervoer zijn verwerkt in de begroting 2019.</p> <p>Baten In de begroting was geen rekening gehouden met de uitkering van RMC middelen (leerplicht) die wij via de gemeente Apeldoorn hebben ontvangen. De bijbehorende lasten bestaan uitsluitend uit personeelslasten, deze waren wel voorzien in de begroting. Daarnaast is er een bedrag van € 48.885 ontvangen aan specifieke uitkering. Deze uitkering bestaat uit 2 componenten: € 3.321 Onderwijsachterstandenbeleid (verantwoording Sisa 2018) en € 45.565 specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid (verantwoording Sisa 2018).</p>

	Toelichting
5-1 Sportbeleid en activering	<p>Lasten Het positieve saldo wordt veroorzaakt door een lagere uitgave van de uitvoering Voorst Actief on Tour (Motie Gratis Sporten). Aan de andere kant zijn er extra personeelslasten geboekt. Voor een volledige toelichting over het verloop van de personeelskosten in 2018 wordt verwezen naar de paragraaf Bedrijfsvoering.</p> <p>Baten Dit betreft sponsorbijdragen voor het Schooljudo project op de basisscholen en een donatie voor het Jeugd Fonds Sport.</p>
5-2 Sportaccommodaties	<p>Lasten Voor sportvelden en terreinen is minder besteed aan dagelijks onderhoud omdat SV Twello dit zelf uitvoert. De afrekening met Koepel sport, welzijn en cultuur (zie onder baten) zorgt voor een hogere uitgave.</p> <p>Baten Over 2018 heeft de Koepel sport, welzijn en cultuur teveel aan voorschotten betaald; dit is onder de lasten verrekend. Daarnaast is van de Koepel meer huur ontvangen dan begroot.</p>
5-3 Cultuurpres. -prod en -participatie	<p>Lasten Geen bijzonderheden te melden</p> <p>Baten Geen bijzonderheden te melden</p>
5-6 Media	<p>Lasten Geen bijzonderheden te melden</p>
6-1 Samenkracht + burgerparticipatie PR4	<p>Lasten Het positieve saldo binnen dit taakveld wordt veroorzaakt door verschillende factoren. Op de eerste plaats zijn de uitgaven op de post vluchtelingenwerk wat hoger uitgevallen dan geraamd, maar deze uitgaven worden geneutraliseerd door de vergoeding die de gemeente heeft ontvangen voor de kosten die gemaakt zijn voor statushouders (zie baten). Daarnaast is er minder uitgegeven aan Jeugd-en jongerenwerk dan geraamd en is er minder gebruik gemaakt van de middelen die er zijn voor vrijwilligersbeleid dan verwacht, ondanks dat de vrijwilligersinzet vanuit de gemeente wordt gestimuleerd.</p> <p>Baten De hogere baten zijn voornamelijk het gevolg van een niet geraamde inkomst (RMBA/COA) die betrekking heeft op een vergoeding van de kosten die gemaakt zijn voor statushouders.</p>
6-2 Wijkteams PR4	<p>Lasten Geen bijzonderheden te melden</p>
6-41 Begeleide participatie PR4	<p>Lasten Geen bijzonderheden te melden</p>
6-72 Maatwerkdienstverlening 18-	<p>Lasten Totale overschrijding t.o.v. raming (taakveld 6-72 + 6-82): € 2.400.000.</p> <p>Er zijn drie grote oorzaken aan te wijzen voor de overschrijding ten opzichte van deze raming.</p> <p>Er is in 2018 voor € 770.000 aan facturen ontvangen over de jaren 2015-2017. De productieverantwoordelingen van de aanbieders, die gebruikt worden voor het beoordelen van nog niet in rekening gebrachte zorg, gaven op totaalniveau geen aanleiding om met deze nafacturatie rekening te houden. Onze werkwijze hierin is ook beoordeeld en goedgekeurd door onze accountant tijdens hun controle van de jaarrekening 2017. Veruit het grootste deel van deze facturen betrof specialistische jeugd-geestelijke gezondheidszorg (GGZ). Deze zorg werd over deze jaren via zogenoemde Diagnose/Behandel-Combinaties (DBC's) financieel afgerekend. Een kenmerk van deze systematiek is dat aanbieders vooraf of gedurende de behandeling géén indicatie af konden geven over de duur of de omvang van de zorg. Daarbij komt dat deze kinderen veelal rechtstreeks door derden (zoals de huisarts) werden doorverwezen. Hierdoor hadden wij als gemeente pas achteraf zicht op de duur en het volume van</p>

	<p>de behandeling. De DBC-systematiek is per 2018 afgeschaft en met ingang van 2019 is het technisch niet meer mogelijk om deze zorg op deze manier in rekening te brengen. Hierdoor verwachten wij dat het om een incidenteel effect gaat.</p> <p>Voor een aantal kinderen is onze gemeente volgens het woonplaatsbeginsel in de Jeugdwet financieel verantwoordelijk, terwijl deze kinderen van oorsprong niet uit onze gemeente komen. Wij duiden deze groep aan als voogdijkinderen of voogdijcliënten. Wij worden hiervoor gecompenseerd met een integratie-uitkering, maar deze uitkering is gebaseerd op de aantallen van twee jaar vóór het desbetreffende begrotingsjaar (de zogenoemde t-2-systematiek). Hierdoor ontstaat bij groei in het desbetreffende begrotingsjaar een tijdelijk tekort aan middelen. Het aantal voogdijkinderen is in 2018 toegenomen van 54 naar 67. De totale kosten van zorg én van de maatregelen/voogdij door Gecertificeerde Instellingen (taakveld 6-82) samen bedroeg € 4,9 mln. In de raming was uitgegaan van € 3,9 mln. Dit betekent een stijging van € 1.000.000. In de raadsmededeling over dit onderwerp werd nog uitgegaan van € 600.000, maar er zijn nadien nog facturen over 2018 ontvangen en verwerkt en de in de raadsmededeling aangekondigde nadere analyse leverde aanvullende inzichten op.</p> <p>De raming voor 2018 is bepaald door de kosten van de jeugdzorg over 2017 meerjarig door te trekken. Er is op basis van de toen bekende gegevens uitgegaan van een werkelijke last exclusief voogdijkinderen van € 3,8 miljoen. Nu blijken deze kosten dus in werkelijkheid veel hoger te hebben gelegen, namelijk € 5,4 miljoen, oftewel bijna € 1,6 miljoen hoger.</p> <p>€ 600.000 werd veroorzaakt door de nagekomen facturen die betrekking hadden op het jaar 2017. De raming voor 2018 en verder had dus structureel € 950.000 hoger moeten zijn.</p> <p>Baten Geen bijzonderheden te melden.</p>
6-82 Geëscaleerde zorg 18-	<p>Lasten Zie voor een toelichting taakveld 6-72 hierboven. De overschrijding op de lasten is in de analyse meegenomen.</p> <p>Baten Geen bijzonderheden te melden.</p>
7-1 Volksgezondheid	<p>Lasten Binnen het taakveld Volksgezondheid zijn geen bijzonderheden te melden.</p> <p>Baten Het positieve saldo wordt veroorzaakt door de uitbetaling van het restant van de subsidie voor het project Gewoon Gezond Gewicht Jongeren Stedendriehoek door de provincie Gelderland.</p>

Sociaal Voorst

Exploitatie

	Raming 2018 voor wijziging	Raming 2018 na wijziging	Rekening 2018	Saldo 2018
6-11 Samenkracht + burgerparticipatie PR5	773.225	1.306.411	1.179.627	126.785
6-21 Wijkteams PR5	383.632	374.976	395.660	-20.684
6-3 Inkomensregelingen	4.818.085	5.413.457	5.398.143	15.314
6-6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	680.373	676.748	913.200	-236.452
6-71 Maatwerkdienstverlening 18+	4.819.557	4.876.878	5.186.194	-309.316
6-81 Geëscaleerde zorg 18+	132.034	61.189	59.232	1.958
Totaal lasten	11.606.905	12.709.660	13.132.056	-422.396
6-11 Samenkracht + burgerparticipatie PR5	282.949	15.000	72.485	57.485
6-21 Wijkteams PR5	10.715	0	0	0
6-3 Inkomensregelingen	3.791.649	4.285.982	4.361.582	75.600
6-6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	10.637	6.121	15.390	9.270
6-71 Maatwerkdienstverlening 18+	389.771	375.000	396.137	21.137
6-81 Geëscaleerde zorg 18+	2.376	0	0	0
Totaal baten	4.488.097	4.682.103	4.845.595	163.492
Saldo	-7.118.809	-8.027.558	-8.286.461	-258.903

De belangrijkste verschillen tussen de rekening en de raming na wijziging:

	Toelichting
6-11 Samenkracht + burgerparticipatie PR5	<p>Lasten Binnen het taakveld Samenkracht en Burgerparticipatie is een voordelig resultaat te zien. In het saldo zit een voordeel omdat de uitgaven met betrekking tot het project Onder de Loep lager zijn uitgevallen in 2018.</p> <p>Baten Het positieve saldo wordt veroorzaakt door op de eerste plaats een bijdrage van de provincie Gelderland voor het project Onder de Loep en op de tweede plaats de niet geraamde inkomsten uit de reizigersbijdragen Plus OV.</p>
6-21 Wijkteams PR5	<p>Lasten Het nadelige resultaat binnen het taakveld Wijkteams is het gevolg van hoger uitgevallen personeelskosten dan geraamd. Voor een volledige toelichting over het verloop van de personeelskosten 2018 wordt verwezen naar de paragraaf Bedrijfsvoering. Aan de andere kant zijn de uitgaven binnen het Maatschappelijk Netwerk Voorst lager uitgevallen.</p> <p>Baten Geen bijzonderheden te melden</p>
6-3 Inkomensregelingen	<p>Lasten Er is in 2018 een duidelijke daling te zien van het aantal uitkeringsgerechtigden voor de algemene bijstand (PW inkomen, IOAW/IOAZ en BBZ2004). Hierdoor is een fors voordeel ten opzichte van de begroting ontstaan van bijna € 300.000. Aan de andere kant zijn de kosten voor bijzondere bijstand fors hoger uitgevallen dan verwacht. De oorzaken hiervoor zijn hogere premieuitgaven voor de zorgverzekering voor onze bijstandspopulatie -dit effect werd geheel gecompenseerd door hogere inhoudingen- en een grotere aanspraak op de regeling in het algemeen. In de breedte zien we dat het aantal aanvragen voor bijzondere bijstand toeneemt.</p> <p>Baten De hogere baten zijn onder andere het gevolg van de succesvol aangevraagde Vangnetuitkering in 2018 over het jaar 2017 (€ 101.343). In het saldo zit verder een terugbetaling aan het Rijk met betrekking tot het Bijstandsbesluit zelfstandigen (BBZ) en bij de bijzondere bijstand een hogere bate dan geraamd bij baten vergoeding</p>

	en verhaal sociale uitkeringen. Dit houdt rechtstreeks verband met de stijging van de lasten op de bijzondere bijstand.
6-6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	<p>Lasten Het taakveld Maatwerkvoorzieningen (Wmo) laat een forse overschrijding zien in 2018. Deze overschrijding wordt voornamelijk veroorzaakt door hoge kosten die de gemeente heeft aan dure woningaanpassingen (ca € 200.000). Deze kosten hebben een incidenteel karakter, al zijn er in een jaar altijd wel (dure) woningaanpassingen. Het is alleen niet te voorspellen wanneer en hoe vaak dit voorkomt. Daarnaast zijn door de nieuwe aanbesteding in 2018 de lasten gestegen. Dit is in de jaarrekening 2017 reeds aangekondigd.</p> <p>Baten Deze post betreft het terugkopen van een deel van de eerder ter beschikking gestelde Wmo hulpmiddelen. De opbrengst hiervan was hoger dan verwacht.</p>
6-71 Maatwerkdienstverlening 18+	<p>Lasten Eind 2018 heeft een verrekening plaatsgevonden met de aanbieders van huishoudelijke verzorging in verband met de aanpassingen van de CAO loonbedragen per 1 april 2018 (dus met terugwerkende kracht). Dit heeft voor een forse overschrijding van het budget gezorgd van ongeveer € 150.000-€ 200.000. De tarieven worden met ingang van 2019 nogmaals (licht) verhoogd om tegemoet te komen aan de afspraken rondom reële tarieven. Dit effect is dus structureel.</p> <p>Baten Het hogere saldo betreft de eigen bijdragen overgemaakt door het CAK. Het CAK geeft geen inhoudelijke informatie over de eigen bijdragen en ook maakt het CAK geen onderscheid tussen Wmo Huishoudelijke hulp (Wmo-oud) en Wmo begeleiding (Wmo-nieuw).</p>
6-81 Geëscaleerde zorg 18+	<p>Lasten Geen bijzonderheden te melden</p> <p>Baten Geen bijzonderheden te melden</p>

Veilig Voorst

Exploitatie

	Raming 2018 voor wijziging	Raming 2018 na wijziging	Rekening 2018	Saldo 2018
1-1 Crisisbeheersing en brandweer	1.218.613	1.218.138	1.280.146	-62.008
1-2 Openbare orde en veiligheid	242.163	636.684	1.142.981	-506.297
Totaal lasten	1.460.777	1.854.822	2.423.126	-568.304
1-1 Crisisbeheersing en brandweer	608	0	0	0
1-2 Openbare orde en veiligheid	20.734	23.658	520.345	496.687
Totaal baten	21.342	23.658	520.345	496.687
Saldo	-1.439.435	-1.831.164	-1.902.781	-71.617

De belangrijkste verschillen tussen de rekening en de raming na wijziging:

	Toelichting
1-1 Crisisbeheersing en brandweer	<p>Lasten De overschrijding is voor het grootste deel ontstaan door opname van een nog te betalen bedrag. Dit betreft de Voorster bijdrage voor het door de VNOG gepresenteerd tekort over 2018. De budgetten voor de activiteit rampenplan zijn voor een deel niet benut; deze zijn lastig vooraf in te schatten.</p> <p>Baten Op dit taakveld zijn geen baten geraamd.</p>
1-2 Openbare orde en veiligheid	<p>Lasten De activiteit openbare orde en veiligheid laat een onderschrijding zien (is lastig vooraf in te schatten). De overschrijding van dit taakveld is veroorzaakt door de uitkoop van een woning onder hoogspanningsleidingen. Hier staat een specifieke uitkering tegenover (zie baten).</p> <p>Baten De extra inkomst is veroorzaakt door het ontvangen voorschot specifieke uitkering voor de uitkoop van een woning onder hoogspanningsleidingen (zie lasten).</p>

Dienstverlenend Voorst

Exploitatie

	Raming 2018 voor wijziging	Raming 2018 na wijziging	Rekening 2018	Saldo 2018
0-1 Bestuur	1.517.066	1.592.157	1.745.352	-153.196
0-2 Burgerzaken	879.251	936.503	896.323	40.179
0-3 Beheer overige gebouwen	715.989	913.321	977.865	-64.544
6-12 Samenkracht + burgerparticipatie PR7	153.695	153.695	144.344	9.351
Totaal lasten	3.266.002	3.595.675	3.763.884	-168.209
0-1 Bestuur	56.312	14.599	26.816	12.217
0-2 Burgerzaken	411.867	391.094	478.170	87.076
0-3 Beheer overige gebouwen	108.826	350.895	543.447	192.551
6-12 Samenkracht + burgerparticipatie PR7	0	0	1.500	1.500
Totaal baten	577.005	756.588	1.049.933	293.345
Saldo	-2.688.997	-2.839.087	-2.713.952	125.135

De belangrijkste verschillen tussen de rekening en de raming na wijziging:

	Toelichting
0-1 Bestuur	<p>Lasten Het negatieve saldo op taakveld Bestuur wordt voor een gedeelte veroorzaakt door hogere uitgaven aan promotiemateriaal voor onder andere de raadsverkiezingen, Voorst 200 en informatiebijeenkomsten voor Entente Florale, Voorst onder de Loep en Ruimtelijke Toekomstvisie. Ook verklaart de eindheffing (loonbelasting) over de onkostenvergoedingen aan raads- en collegeleden (werkkostenregeling) een gedeelte van het verschil omdat hier geen raming tegenover stond.</p> <p>Baten De gerealiseerde baten zijn hoger door een subsidieontvangst in het kader van lokale democratie in beweging.</p>
0-2 Burgerzaken	<p>Lasten De loonkosten binnen taakveld Burgerzaken zijn lager uitgevallen dan er geraamd is. Zie voor verdere toelichting de paragraaf Bedrijfsvoering.</p> <p>Baten Het positieve saldo op het taakveld Burgerzaken wordt voornamelijk veroorzaakt door hogere legesinkomsten voor persoonsdocumenten en rijbewijzen t.o.v. geraamd.</p>
0-3 Beheer overige gebouwen	<p>Lasten De hogere lasten worden voornamelijk veroorzaakt doordat in 2018 het gebouw Klein Twello gedeeltelijk in gebruik is genomen. Hier zijn hogere uitgaven gerealiseerd dan geraamd.</p> <p>Baten De hogere baten worden veroorzaakt door de verkoop van gemeentegronden en de huuropbrengst van het Veluws College aan bouwbedrijf Aan de Stegge.</p>
6-12 Samenkracht + burgerparticipatie PR7	<p>Lasten Geen bijzonderheden.</p> <p>Baten Geen bijzonderheden.</p>

Algemene dekkingsmiddelen en financieringen

BATEN

Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is	Raming 2018 voor wijziging	Raming 2018 na wijziging	Rekening 2018	Saldo 2018
Onroerende-zaakbelastingen	4.946.184	4.946.184	5.056.471	110.287
Reclamebelasting	110.000	110.000	115.026	5.026
Precariobelasting	1.710.000	1.710.000	2.404.952	694.952
	6.766.184	6.766.184	7.576.449	810.265

De belangrijkste verschillen tussen de rekening en de raming na wijziging:

Zie voor een nadere toelichting de paragraaf Lokale heffingen.

Algemene uitkering	Raming 2018 voor wijziging	Raming 2018 na wijziging	Rekening 2018	Saldo 2018
Algemene uitkering	20.513.460	20.946.260	21.077.901	131.641
Algemene uitkering Sociaal Domein	12.836.950	14.005.150	13.905.499	-99.651
	33.350.410	34.951.410	34.983.400	31.990

De belangrijkste verschillen tussen de rekening en de raming na wijziging:

De hogere algemene uitkering in 2018 van € 131.641 wordt veroorzaakt door een hogere algemene uitkering 2018 van € 167.656 en een verrekening van de uitkeringsjaren 2016 en 2017 van in totaal - € 36.015.

De algemene uitkering Sociaal Domein is in 2018 met € 99.651 lager dan geraamd. Hierin is meegenomen de eenmalige uitkering uit de Fonds Tekortgemeenten van € 723.600

Voor de toelichting van de bedragen wordt verwezen naar het onderdeel algemene dekkingsmiddelen en financieringen in het jaarverslag.

Dividend	Raming 2018 voor wijziging	Raming 2018 na wijziging	Rekening 2018	Saldo 2018
Bank Nederlandse Gemeenten	133.000	283.000	285.847	2.847
Vitens (inclusief rentevergoeding preferente aand.)	62.000	59.000	59.926	926
	195.000	342.000	345.773	3.773

De belangrijkste verschillen tussen de rekening en de raming na wijziging:

De raming dividend Bank Nederlandse Gemeenten was met de Bestuursrapportage 2018 naar boven bijgesteld. In 2018 is het dividend over 2017 uitbetaald. Het uiteindelijke dividend over het jaar 2017 van de BNG is iets hoger uitgevallen dan verwacht. Het dividend op preferente aandelen Vitens zal de komende jaren door diverse oorzaken structureel verlaagd worden.

Saldo van de financieringsfunctie	Raming 2018 voor wijziging	Raming 2018 na wijziging	Rekening 2018	Saldo 2018
Saldo van de financieringsfunctie	6.306	6.306	123.688	117.382

De belangrijkste verschillen tussen de rekening en de raming na wijziging:

Binnen dit onderdeel wordt het saldo verantwoord van de toegerekende rente en de werkelijk betaalde rente. Aan de investeringen is op begrotingsbasis 1,5% rente toegerekend. Per saldo is het renteresultaat € 117.382 hoger dan geraamd. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door het verschil in de werkelijk betaalde rente op lang- en kortlopende leningen ten opzichte van de doorberekende transitorische rente.

Overige baten alg. dekkingsmiddelen	Raming 2018 voor wijziging	Raming 2018 na wijziging	Rekening 2018	Saldo 2018
Overige algemene dekkingsmiddelen	85.500	85.500	172.315	86.815

De belangrijkste verschillen tussen de rekening en de raming na wijziging:

Het saldo wordt voornamelijk veroorzaakt door inruilvergoedingen van dienstauto's en machines en het vervallen van opgenomen verplichtingen uit voorgaande jaren.

LASTEN

Overige lasten alg.dekkingsmiddelen	Raming 2018 voor wijziging	Raming 2018 na wijziging	Rekening 2018	Saldo 2018
Enmalig onvoorzien	25.000	25.000	-	25.000
Stelposten	35.990	-4.091	115	-4.206
Overige lasten	125.000	125.931	86.337	39.594
	185.990	146.840	86.452	60.388

- In de primitieve begroting 2018 is een post voor onvoorziene uitgaven opgenomen van € 25.000. In 2018 heeft geen aanwending van deze post plaatsgevonden.
- Het saldo van het onderdeel stelposten bedraagt - € 4.206. De geraamde lasten van voorgenomen investeringen zijn iets hoger uitgevallen dan geraamd.
- Het nadelig saldo van de post overige lasten wordt voornamelijk veroorzaakt door incidentele nadelen ten gevolge van oninbaar verklaarde vorderingen en mutaties m.b.t. de voorziening dubieuze debiteuren.

Overhead

Exploitatie

	Raming 2018 voor wijziging	Raming 2018 na wijziging	Rekening 2018	Saldo 2018
0-4 Overhead	5.805.719	6.218.083	6.411.306	-193.223
Totaal lasten	5.805.719	6.218.083	6.411.306	-193.223
0-4 Overhead	298.595	172.390	216.364	43.974
Totaal baten	298.595	172.390	216.364	43.974
Saldo	-5.507.124	-6.045.693	-6.194.942	-149.249

De belangrijkste verschillen tussen de rekening en de raming na wijziging:

	Toelichting
0-4 Overhead	<p>Lasten</p> <p>Het negatieve saldo van de lasten zit voor een groot gedeelte in de extra activiteiten, waaronder Festivoorst, Discover trainingen en schrijftrainingen van Pastoor. Daarnaast is zijn de arbokosten, onderhoudslasten automatisering en kosten kantinevoorzieningen gestegen. De hogere personeelskosten worden nader in de paragraaf Bedrijfsvoering toegelicht.</p> <p>Baten</p> <p>Het positieve saldo aan de baten kant is voornamelijk veroorzaakt door hogere inkomsten ziektebewaking en loonkostensubsidies. Zie voor verdere toelichting de paragraaf bedrijfsvoering.</p>

Overzicht incidentele baten en lasten

In onderstaand overzicht zijn de incidentele baten en lasten 2018 per programma opgenomen.

Omschrijving	Bedrag incidentele bate	Bedrag incidentele last
Programma Bouwend Voorst		
<i>Taakveld 8-1 Ruimtelijke ordening</i>		
Vergoeding personele inzet werkzaamheden A1 / Fietsroute Twello-Deventer	30.800	
<i>Taakveld 8-2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerrein)</i>		
Tussentijdse winstneming diverse complexen	380.000	
	410.800	-
Programma Mooi Voorst		
<i>Taakveld 5-7 Openbaar groen en recreatie</i>		
Afrekening Uitvoeringsproject LOP Veluwe-IJssel		10.700
	-	10.700
Programma Gezond Voorst		
<i>Taakveld 4-3 Onderwijsbeleid en Leerlingenzaken</i>		
Uitkering RMC middelen (leerplicht)	54.800	
<i>Taakveld 6-72 Maatwerkdienstverlening 18-</i>		
Uitvoeringslasten Jeugdzorg (Voogdijregeling)		1.350.100
	54.800	1.350.100
Programma Sociaal Voorst		
<i>Taakveld 6-3 Inkomensregelingen</i>		
Vangnetuitkering Participatiewet	164.800	
	164.800	
Programma Dienstverlenend Voorst		
Opbrengst verkoop gemeentegronden	116.500	-
	116.500	-
Algemene dekkingsmiddelen en financiering		
Algemene uitkering oude dienstjaren 2016-2017		36.000
Uitkering fonds Tekortgemeenten Sociaal Domein	723.600	
Frictiebudget prioriteitennota 2015	239.400	
	963.000	36.000
Totaal incidenteel	1.709.900	1.396.800

Overzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

Toevoeging aan de reserves	Raming begrotings-jaar na wijziging	Waarvan structureel	Realisatie begrotings-jaar	Waarvan Structureel
Programma Bouwend Voorst	983.220	6.020	1.637.907	6.020
Programma Mooi Voorst	1.197.630	-	1.197.630	-
Programma Bedrijvig Voorst	126.468	-	126.468	-
Programma Gezond Voorst	154.600	-	154.600	-
Programma Sociaal Voorst	1.267.500	-	1.267.500	-
Programma Veilig Voorst	-	-	-	-
Programma Dienstverlenend Voorst	676.059	-	676.059	-
Algemene dekkingsmiddelen	4.382.374	1.710.000	5.082.352	1.710.000
Overhead	119.700	-	119.700	-
Totaal	8.907.551	1.716.020	10.262.216	1.716.020

De structurele toevoeging onder Programma Bouwend Voorst betreft het regionaal woonbehoeftenonderzoek (eens per 3 jaar). Binnen het onderdeel Algemene dekkingsmiddelen worden de opbrengsten vanuit de precariobelasting aan de algemene reserve vrij aanwendbaar structureel toegevoegd.

Onttrekking aan de reserves	Raming begrotings-jaar na wijziging	Waarvan structureel	Realisatie begrotings-jaar	Waarvan Structureel
Programma Bouwend Voorst	1.178.006	-	1.656.084	-
Programma Mooi Voorst	909.728	46.280	723.036	46.280
Programma Bedrijvig Voorst	252.532	-	135.829	-
Programma Gezond Voorst	212.936	-	210.108	-
Programma Sociaal Voorst	1.508.240	5.470	1.430.273	5.740
Programma Veilig Voorst	-	-	-	-
Programma Dienstverlenend Voorst	977.704	-	928.846	-
Algemene dekkingsmiddelen	3.977.066	377.904	3.090.576	352.904
Overhead	378.700	129.000	1.236.415	129.000
Totaal	9.394.912	558.654	9.411.167	533.924

Bovenstaande structurele onttrekkingen aan de reserves zijn gedaan ten behoeve van de exploitatie, ter dekking van exploitatielasten en de kapitaallasten van investeringen.

WNT verantwoording 2018

Per 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op de gemeente Voorst. Het voor de gemeente Voorst toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2018 € 189.000. Het van toepassing zijnde bezoldigingsmaximum is het algemene bezoldigingsmaximum.

Bezoldiging topfunctionarissen

bedragen x € 1	E.J.M. van Leeuwen	B.J.M. Jansen
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Deeltijdfactor in fte	1,0	0,8
Gewezen topfunctionaris?	Nee	Nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	118.872	67.134
Beloningen betaalbaar op termijn	16.774	10.984
<i>Subtotaal</i>	<i>135.646</i>	<i>78.118</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum in 2018	189.000	151.200
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Totaal bezoldiging	135.646	78.118
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2017		
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Deeltijdfactor 2017 in fte	1,0	0,8
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	97.499	63.972
Beloningen betaalbaar op termijn	15.573	9.859
Totaal bezoldiging 2017	113.072	73.831
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum in 2017	181.000	144.800

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2018 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Hoofdstuk 8

Bijlagen

Behorend tot de gecontroleerde jaarrekening

8.1 SISA bijlage

SISA bijlage verantwoordingsinformatie 2018 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 10 januari 2019

OCW	D9	Onderwijsachterstandenbeleid 2011-2018 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)		
		Besluit specifieke uitkeringen gemeentelijke onderwijsachterstandenbeleid 2011-2018 Gemeenten				Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie		
			Aard controle R Indicatornummer: D9 / 01	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 02	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 03	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 04		
		€ 90.176	€ 0	€ 1.086	€ 0			
		Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen		Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	Eindverantwoording Ja/Nee	
		Aard controle n.v.t. Indicatornummer: D9 / 05	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 06	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: D9 / 07	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 08		Aard controle n.v.t. Indicatornummer: D9 / 09	
		1	€ 0	€ 0	€ 0		Ja	
lenW	E3	Subsidierегeling sanering verkeerslawaaі Subsidierегeling sanering verkeerslawaaі Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)	Hieronder per regel één beschikkingnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van rijksmiddelen	Overige bestedingen (jaar T)	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt	Correctie over besteding t/m jaar T	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van rijksmiddelen
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 01	Aard controle R Indicatornummer: E3 / 02	Aard controle R Indicatornummer: E3 / 03	Aard controle R Indicatornummer: E3 / 04	Aard controle R Indicatornummer: E3 / 05	Aard controle R Indicatornummer: E3 / 06
		1	2015.039.01	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Kopie beschikkingnummer	Cumulatieve bestedingen ten laste van rijksmiddelen tot en met (jaar T)	Cumulatieve overige bestedingen tot en met (jaar T)	Cumulatieve Kosten ProRail tot en met (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van rijksmiddelen	Correctie over besteding kosten ProRail t/m jaar T	Eindverantwoording Ja/Nee
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 07	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 08	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 09	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 10	Aard controle R Indicatornummer: E3 / 11	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 12
		1	2015.039.01	€ 0	€ 0	€ 0		Nee

Sisa bijlage verantwoordingsinformatie 2018 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 10 januari 2019

EZK	F1	Regeling aankoop woningen onder een hoogspanningsverbinding	Totale besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen (automatisch berekend) Aard controle R Indicatornummer: F1 / 01	Projectnaam /UWHS-nummer Aard controle N.v.t. Indicatornummer: F1 / 02	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen per woning Aard controle R Indicatornummer: F1 / 03	Is de bestemming gewijzigd Ja/Nee Aard controle D1 Indicatornummer: F1 / 04	Indien woning verplaatst: conform de ingediende perceelschets Ja/Nee Aard controle D1 Indicatornummer: F1 / 05	Eindverantwoording Ja/Nee Aard controle D1 Indicatornummer: F1 / 06
			1 € 508.617	Oudhuizenstraat 4, 7382 BR Klarenbeek / UWHS170081	€ 508.617	Nee		Nee
		Kopie Projectnaam / UWHS-nummer		Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen tot en met (Jaar T)	Indien (een deel van) de uitkering voor het standaardbedrag voor gemeentelijke uitvoeringskosten is verantwoord als onderdeel van de cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen tot met (jaar T): Vermeld bedrag € 3.500, € 6.500 of € 10.000.			
			1 Aard controle N.v.t. Indicatornummer: F1 / 07	Oudhuizenstraat 4, 7382 BR Klarenbeek / UWHS170081	Aard controle R Indicatornummer: F1 / 08	Aard controle R Indicatornummer: F1 / 09		
			€ 508.617	€ 508.617	€ 3.500			
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2018 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 01	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 02	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 03	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 04	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 05	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 06
			€ 3.403.663	€ 149.964	€ 395.544	€ 393	€ 19.858	-€ 3.347
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 07	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 08	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 09	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 10	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 11	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2 / 12
			€ 51.023	€ 16.460	€ 0	€ 104.801	€ 0	Ja

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2018 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 10 januari 2019

SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2018	Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob)	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) Bob
		Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 01	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 02	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 03	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 04	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 05	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 06
		Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over (jaar T),	€ 30.600	€ 0	€ 14.927	€ 78	€ 4.116	€ 0
			Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee			
			Aard controle R Indicatornummer: G3 / 07	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 08	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3 / 09			
			€ 0	€ 0	Ja			

8.2 Overzicht baten en lasten per taakveld

Taakveld	Lasten	Baten	Saldo 2018
0. Bestuur en ondersteuning	21.562.372	57.006.320	35.443.948
0-1 Bestuur	1.745.352	26.816	-1.718.536
0-2 Burgerzaken	896.323	478.170	-418.153
0-3 Beheer overige gebouwen	977.865	543.447	-434.418
0-4 Overhead	6.460.698	280.434	-6.180.264
0-5 Treasury	-13.330	454.366	467.696
0-61 OZB Woningen	313.066	3.073.817	2.760.751
0-62 OZB- niet woningen	-	1.982.654	1.982.654
0-64 Belastingen overig	784.875	2.519.978	1.735.103
0-7 Algemene en ov. uitkeringen Gemfonds	-	34.983.400	34.983.400
0-8 Overige baten en lasten	127.713	87.342	-40.371
0-9 Vennootschapsbelasting (VBP)	7.594	-	-7.594
0-10 Mutaties reserves	10.262.216	9.411.167	-851.049
0-11 Resultaat rekening baten en lasten	-	3.164.729	3.164.729
1. Veiligheid	2.402.424	520.345	-1.882.079
1-1 Crisisbeheersing en brandweer	1.259.443	-	-1.259.443
1-2 Openbare orde en veiligheid	1.142.981	520.345	-622.635
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	3.224.249	630.973	-2.593.276
2-1 Verkeer en vervoer	3.147.214	610.973	-2.536.241
2-2 Parkeren	77.035	20.000	-57.035
3. Economie	483.747	266.744	-217.003
3-1 Economische ontwikkelingen	214.111	26.119	-187.992
3-2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	12.500	12.500	-
3-3 Bedrijfsloket en regelingen	21.495	48.560	27.065
3-4 Economische promotie	235.641	179.565	-56.076
4. Onderwijs	2.698.443	142.058	-2.556.384
4-2 Onderwijshuisvesting	1.470.354	31.033	-1.439.321
4-3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.228.089	111.026	-1.117.063
5. Sport, cultuur en recreatie	4.828.106	691.147	-4.136.959
5-1 Sportbeleid en activering	524.999	10.150	-514.849
5-2 Sportaccommodaties	1.705.620	585.961	-1.119.660
5-3 Cultuurpres. -prod. en -participatie	202.319	31.376	-170.943
5-5 Cultureel erfgoed	289.931	53.454	-236.477
5-6 Media	423.177	-	-423.177
5-7 Openbaar groen en recreatie	1.682.059	10.206	-1.671.853
6. Sociaal domein	26.991.554	4.884.292	-22.107.262
6-1 Samenkracht + burgerparticipatie	1.437.582	96.182	-1.341.400
6-2 Wijkteams	489.978	-	-489.978
6-3 Inkomensregelingen	5.570.177	4.376.582	-1.193.595
6-4 Begeleide participatie	2.381.507	-	-2.381.507
6-5 Arbeidsparticipatie	630.655	-	-630.655
6-6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	913.200	15.390	-897.810
6-71 Maatwerkdienstverlening 18+	5.186.194	396.137	-4.790.057
6-72 Maatwerkdienstverlening 18-	9.610.409	-	-9.610.409
6-81 Geëscaleerde zorg 18+	59.232	-	-59.232
6-82 Geëscaleerde zorg 18-	712.620	-	-712.620
7. Volksgezondheid en milieu	6.513.226	5.336.162	-1.177.064
7-1 Volksgezondheid	759.581	21.610	-737.971
7-2 Riolering	2.688.206	3.150.455	462.249
7-3 Afval	1.868.418	1.971.782	103.365
7-4 Milieubeheer	1.013.289	42.808	-970.481
7-5 Begraafplaatsen	183.732	149.506	-34.226
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	9.949.357	9.175.437	-773.920
8-1 Ruimtelijke ordening	1.142.125	96.047	-1.046.078
8-2 Grondexploitatie (niet bedrijventer)	7.590.619	7.970.619	380.000
8-3 Wonen en bouwen	1.216.613	1.108.771	-107.842
Totaal	78.653.478	78.653.478	-

De taakvelden zijn op de volgende wijze verdeeld over de programma's:

Programma	Taakveld
Bouwend Voorst	8-1 Ruimtelijke ordening
	8-2 Grondexploitatie (niet bedrijventer)
	8-3 Wonen en bouwen
Mooi Voorst	2-1 Verkeer en vervoer
	2-2 Parkeren
	2-5 Openbaar vervoer
	5-5 Cultureel erfgoed
	5-7 Openbaar groen en recreatie
	7-2 Riolering
	7-3 Afval
Bedrijvig Voorst	7-4 Milieubeheer
	7-5 Begraafplaatsen
	3-1 Economische ontwikkelingen
	3-2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur
	3-3 Bedrijfsloket en regelingen
	3-4 Economische promotie
Gezond Voorst	6-4 Begeleide participatie
	6-5 Arbeidsparticipatie
	4-1 Openbaar basisonderwijs
	4-2 Onderwijshuisvesting
	4-3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken
	5-1 Sportbeleid en activering
	5-2 Sportaccommodaties
	5-3 Cultuurpres. -prod. en -participatie
	5-6 Media
	6-1 Samenkracht + burgerparticipatie
Sociaal Voorst	6-2 Wijkteams
	6-4 Begeleide participatie
	6-72 Maatwerkdienstverlening 18-
	6-82 Geëscaleerde zorg 18-
	7-1 Volksgezondheid
	6-1 Samenkracht + burgerparticipatie
	6-2 Wijkteams
	6-3 Inkomensregelingen
	6-6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)
	6-71 Maatwerkdienstverlening 18+
6-81 Geëscaleerde zorg 18+	
Veilig Voorst	1-1 Crisisbeheersing en brandweer
	1-2 Openbare orde en veiligheid
Dienstverlenend Voorst	0-1 Bestuur
	0-2 Burgerzaken
	0-3 Beheer overige gebouwen en gronden
Algemene dekkingsmiddelen	6-1 Samenkracht + burgerparticipatie
	0-5 Treasury
	0-61 OZB Woningen
	0-62 OZB- niet woningen
	0-64 Belastingen overig
	0-7 Algemene en ov. uitkeringen Gemfonds
	0-8 Overige baten en lasten
	0-9 Vennootschapsbelasting
Overhead	0-4 Overhead
Mutaties reserves	0-10 Mutaties reserves
Saldo baten en lasten	0-11 Resultaat rekening baten en lasten

Niet behorend tot de gecontroleerde jaarrekening

8.3 Controleverklaring

Baker Tilly (Netherlands) N.V.
Burgemeester Roelenweg 14-18
Postbus 508
8000 AM Zwolle

T: +31 (0)38 425 86 00
F: +31 (0)38 425 86 99

zwolle@bakertilly.nl
www.bakertilly.nl

KvK: 24425560

Aan de gemeenteraad van de
Gemeente Voorst

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van de gemeente Voorst te Twello gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- Geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2018 als van de activa en passiva van de gemeente Voorst op 31 december 2018 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).
- Zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2018 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader.

De jaarrekening bestaat uit:

1. De balans per 31 december 2018;
2. Het overzicht van baten en lasten over 2018;
3. De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen;
4. De SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen; en
5. Het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door de gemeenteraad en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2018 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Voorst zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Alle diensten worden verricht op basis van een overeenkomst van opdracht, gesloten met Baker Tilly (Netherlands) N.V., waarop van toepassing zijn de algemene voorwaarden, gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel onder nr. 24425560. In deze voorwaarden is een beperking van aansprakelijkheid opgenomen.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2018 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereist toelichting juist en volledig is.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op EUR 787.400. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in de Regeling controleprotocol WNT 2018. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met de gemeenteraad overeengekomen dat wij aan de gemeenteraad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven een bedrag dat gelijk is aan of lager is dan de bedragen voortvloeiend uit de goedkeuringstolerantie – waarbij door ons een bedrag van EUR 39.370 is gehanteerd – rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- Het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in titel IV van de Gemeentewet en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opstellen van het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad voor de jaarrekening

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het college van burgemeester en wethouders is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader.

In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

De gemeenteraad is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeente.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door de gemeenteraad, het Controleprotocol WNT 2018, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's:
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude;
 - dat baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen,

het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten.

Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente;

- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van burgemeester en wethouders en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de gemeenteraad onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Zwolle, 24 mei 2019

Baker Tilly (Netherlands) N.V.

Was getekend
drs. E.H.J.D. Damman RA

8.4 Vaststellingsbesluit

Besluit van de gemeenteraad	17 juni 2019
Onderwerp: vaststelling jaarstukken 2018 en bestemmen van het resultaat 2018	Nummer: 2019-27948

De gemeenteraad, gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d.14 mei 2019,

besluit

1. De jaarstukken 2018 met een nadelig resultaat van € 3.164.700 vast te stellen, zijnde een nadelig resultaat van € 3.544.700 uit de normale exploitatie en een voordelig resultaat van € 380.000 uit de grondexploitatie.
2. Akkoord te gaan met de bestemming van het resultaat door onttrekking van € 3.164.700 aan de algemene reserve vrij aanwendbaar.

Griffier Drs. B.J.M. Jansen 	Burgemeester Drs. J.T.H.M. Penninx
---	---

8.5 Overzicht investeringen

Programma 1 Bouwend Voorst

Kostenplaats en Omschrijving	Begroot saldo	Werkelijk saldo	Saldo en planning
8560010 2017 Polder Nijbroek	25.000	53.594	-28.594
Overschrijding is gecompenseerd door decentrale uitkering van 30.000 euro. Restant is 1.406 euro.			2019
8810001 Bestemmingsplan buitengebied	26.806	4.354	22.452
Restant is nodig voor regeling karakteristieke panden buitengebied en Scherpenhof.			2019
8822003 2017 Transitie fysiek domein omgevingswet	150.000	19.843	130.157
De transitie voor de invoering van de omgevingswet is opgestart.			2019

Programma 2 Mooi Voorst

Kostenplaats en Omschrijving	Begroot saldo	Werkelijk saldo	Saldo en planning
7210025 Westelijke Randweg Twello	34.652	27.960	6.692
Deze investering loopt door in 2019.			2019
7210027 60 kilometer wegen Klarenbeek + Terwolde	70.958	-	70.958
Restantbudget wordt benut voor infrastructurele aanpassingen in 60-km gebieden in de gemeente.			2019
7210034 2012 Lanen Bussloo ruilverk Brummen Vrst	77.830	-	77.830
Deze investering wordt gebruikt voor voorjaar 2019 gepresenteerde LOP 2019-2022.			2019
7210047 2014 Herinrichting Rijksweg Voorst	56.612	30.419	26.193
Vorbereidingkrediet loopt door in 2019. De uitvoering is in maart gestart.			2019
7210051 2015 K Doorman J Evertsen Wde Withstraat	1.564	-	1.564
Herinrichting is uitgevoerd.			Afgesloten
7210053 2015 Herinrichting De Vecht	281	1.180	-899
Herinrichting is uitgevoerd.			Afgesloten
7210055 2016 Molendwarsstraat en omgeving	23.299	22.847	452
Herinrichting is uitgevoerd.			Afgesloten
7210056 2016 Herinrichting Middendijk Nijbroek	1.269	333	937
Herinrichting is uitgevoerd.			Afgesloten
7210057 2016 Openbare verlichting	10.652	10.652	-
Het vervangingsplan openbare verlichting 2016 is uitgevoerd.			Afgesloten
7210058 2017 Fietsknooppuntennetwerk	4.498	2.592	1.906
De werkzaamheden voor het fietsknooppuntennetwerk zijn afgerond.			Afgesloten
7210059 2017 Herinrichting Jan van Galenstraat	64.292	62.758	1.534
Herinrichting is uitgevoerd.			Afgesloten
7210060 2017 Bermschade langs wegen	26.130	26.000	130
Het budget voor 2017 is volledig benut.			Afgesloten
7210061 2017 Herinrichting Witte de Withstraat	122.707	122.701	6
Herinrichting is uitgevoerd.			Afgesloten
7210062 2017 Herinrichting Torenweg Twello	2.100	-	2.100
Vorbereidingkrediet loopt door in 2019 en herinrichting is in maart gestart.			2019
7210063 2017 Herinr TC 1e fase Duistervoordseweg	304.025	270.974	33.051
Werkzaamheden zijn afgerond. Afrekening subsidie vindt in eerste halfjaar 2019 plaats.			2019
7210064 2017 Openbare verlichting	110.000	110.000	-
Het vervangingsplan openbare verlichting 2017 is uitgevoerd.			Afgesloten
7210065 2018 Renovatie Broekstraat	19.943	16.179	3.763
Vorbereidingkrediet loopt door in 2019/2020.			2019
7210066 2018 A1 Poort van Twello	50.000	13.960	36.040
In 2019 wordt een concreet uitvoeringsplan opgesteld.			2019
7210067 2018 Acacialaan Twello	153.000	150.066	2.934
Werkzaamheden zijn gereed en worden in 2019 afgerekend.			2019
7210068 2018 Kastanjelaan Twello	75.000	1.235	73.765
Werkzaamheden zijn gereed en worden in 2019 afgerekend.			2019
7210069 2018 Enkweg Posterenk	72.500	37.222	35.278
Werkzaamheden zijn gereed en worden in 2019 afgerekend.			2019
7210070 2018 Middenweg e.o. Wilp	190.000	3.497	186.503

Kostenplaats en Omschrijving	Begroot saldo	Werkelijk saldo	Saldo en planning
Werkzaamheden worden uitgevoerd in 2019.			2019
7210071 2018 Zwarte Kolkstr/Ardeweg Wilp Achterh	350.000	319.252	30.748
Werkzaamheden zijn gereed en worden in 2019 afgerekend.			2019
7210072 2018 1e fase fietsroute Apeldrn-Deventer	200.000	-	200.000
Afrekening gebeurt op basis van een nog te ontvangen factuur van de Regio Stedendriehoek.			2019
7210073 2018 Omvorming fietspaden	513.874	189.599	324.275
Werkzaamheden lopen a.g.v. de weersomstandigheden door in 2019.			2019
7210074 2018 Herinr 2e fase Stationsstr-Marktstr	20.000	9.411	10.589
Werkzaamheden worden in 2019 uitgevoerd.			2019
7210075 2018 Verkeersveiligheidsstudie Twello	100.000	68	99.932
Studie is opgestart en loopt door in 2019.			2019
7210076 2018 Kortenaerstraat Twello	5.000	-	5.000
Voorbereidingkrediet loopt door in 2019 wanneer de uitvoering start.			2019
7210077 2018 Boswg Sparrenwg Molenwg Klarenbeek	5.000	3.784	1.216
Voorbereidingkrediet loopt door in 2019 wanneer de uitvoering start.			2019
7210078 2018 Schoolstraat en leuwlant Terwolde	5.000	2.134	2.866
Voorbereidingkrediet loopt door in 2019 wanneer de uitvoering start.			2019
7210079 2018 Wilhelminawg Tuindorp Hendriks Terw	110.000	2.884	107.116
Krediet loopt door in 2019 wanneer de uitvoering start.			2019
7210080 2018 Openbare verlichting	105.000	3.879	101.121
Uitvoering van het vervangingsplan openbare verlichting 2018 wordt uitgevoerd in 2019.			2019
7211002 2018 Evaluatie GVP	25.000	15.322	9.678
Evaluatie wordt in 2019 afgerond.			2019
7560002 Natuurontwikkeling de Fliert	-	3.838	-3.838
Uitgave is ter compensatie van negatieve boekwaarde uit 2017.			Afgesloten
7580009 2017 Groot onderhoud speelvoorzieningen	38.076	11.388	26.689
Restantkrediet wordt gebruikt voor implementatie nieuw beheerplan speelvoorzieningen.			2019
7580010 2018 Groot onderhoud speelvoorzieningen	14.850	-	14.850
Krediet is in 2019 aangewend voor de realisatie van de ontmoetingstuin Klein Twello.			2019
7721005 2018 Electrische zwerfvuilkar	29.900	29.900	-
De electrische zwerfvuilkar is aangeschaft.			Afgesloten
7722041 2014 Herinrichting Rijksstraatweg Voorst	24.836	8.078	16.758
Voorbereidingkrediet loopt door in 2019. De uitvoering is in maart gestart.			2019
7722051 2016 Renovatie drukriolering	540.283	458.344	81.939
Uitvoering loopt door in 2019.			2019
7722052 2016 Onderhoudsgelden vrijvervalriool	40.609	40.609	-
Onderhoud is uitgevoerd.			Afgesloten
7722053 2016 Reconstructie De Vecht riolering	29.618	19.433	10.186
Herinrichting is uitgevoerd.			Afgesloten
7722055 2016 Molendwarsstraat en omgeving riool	11.509	6.240	5.270
Herinrichting is uitgevoerd.			Afgesloten
7722056 2016 Onderzoek en advisering derde	61.623	22.471	39.152
Er staan nog diverse opdrachten ter uitvoering open.			2019
7722057 2016 Riooloverstort Omloop Twello	9.179	-	9.179
Werkzaamheden zijn afgerond en restantkrediet wordt niet aangesproken.			Afgesloten
7722058 2017 Herinr van Galenstraat, vrijverval	94.524	63.665	30.859
Herinrichting is uitgevoerd.			Afgesloten
7722059 2017 Afkoppelen (milieumaatregelen)	72.901	25.244	47.657
De milieumaatregelen worden in 2019 uitgevoerd.			2019
7722060 2017 Herinr W. de Withstraat, vrijverval	90.112	76.362	13.750
Herinrichting is uitgevoerd.			Afgesloten
7722061 2017 Herinrichting Torenweg Twello riool	10.000	2.117	7.883
Voorbereidingkrediet loopt door in 2019 en herinrichting is in maart gestart.			2019
7722062 2018 Renovatie riool Broekstraat	19.943	14.683	5.260
Voorbereidingkrediet loopt door in 2019/2020.			2019
7722063 2018 Herinr TC 1e fase Duistervoordseweg	91.000	84.699	6.301
Werkzaamheden zijn afgerond. Afrekening subsidie vindt in eerste halfjaar 2019 plaats.			2019
7722064 2018 Acacialaan Twello, riolering	137.000	113.323	23.677

Kostenplaats en Omschrijving	Begroot saldo	Werkelijk saldo	Saldo en planning
Werkzaamheden zijn gereed en worden in 2019 afgerekend.			2019
7722065 2018 Kastanjelaan Twello, riolering	64.500	1.950	62.550
Werkzaamheden zijn gereed en worden in 2019 afgerekend.			2019
7722066 2018 Enkweg Posterenk, riolering	78.000	37.892	40.108
Werkzaamheden worden uitgevoerd in 2019.			2019
7722067 2018 Middenweg e.o. Wilp, riolering	168.000	2.377	165.623
Werkzaamheden worden uitgevoerd in 2019.			2019
7722068 2018 Zwarte Kolkstraat/Ardeweg riolering	60.000	50.658	9.342
Werkzaamheden worden uitgevoerd in 2019.			2019
7722069 2018 Onderhoud vrijvervalriolering	105.000	9.252	95.748
Het onderhoud wordt in 2019 uitgevoerd.			2019
7722070 2018 Kortenaerstraat Twello	5.000	-	5.000
Vorbereidingkrediet loopt door in 2019 wanneer de uitvoering start.			2019
7722071 2018 Boswg Sparrenwg Molenwg Klarenbeek	5.000	-	5.000
Vorbereidingkrediet loopt door in 2019 wanneer de uitvoering start.			2019
7722072 2018 Schoolstraat en leuwlant Terwolde	5.000	-	5.000
Vorbereidingkrediet loopt door in 2019 wanneer de uitvoering start.			2019
7722073 2018 Wilhelminawg Tuindorp Hendriks Terw	5.000	-	5.000
Vorbereidingkrediet loopt door in 2019 wanneer de uitvoering start.			2019
8541002 Pilotproject Terwoldse Bandijk	39.209	-	39.209
Restant wordt gebruikt voor monument gebouw gemaal Baron van der Fetz aan de Bandijk.			2019
8541006 2014 Cultuurhistorische waardenkaart	3.142	-	3.142
Het restantkrediet is niet meer nodig.			Afgesloten
8541008 2014 Instandhouden waardevolle monumenten	26.167	-	26.167
Restant wordt benut in 2019.			2019
8560007 2013 Uitvoeringsproj LOP Veluwe IJssel	-	10.706	-10.706
Afrekening subsidie bracht extra kosten met zich mee voor accountantscontrole en inhuur bij Landschapsbeheer Gelderland.			Afgesloten
8721005 2014 Preventie en aanpak van zwerfafval	-13.559	-55.398	41.839
Uit zwerfafvalvergoeding en subsidies worden diverse uitgaven voor preventie en aanpak van zwerfafval betaald.			2019
8722005 Afkoppelbijdrage materiaal particulieren	-	-9.774	9.774
Dit restantkrediet wordt in 2019 aangewend voor het scheiden van regenwater van het vuilwater.			2019
8723009 2015 Motie Duurzaamheid	41.266	-	41.266
Het budget wordt gebruikt voor een pilot met een waterstofinstallatie voor de opwek van energie en het duurzamer maken van onze gemeentelijke gebouwen.			2019
8723012 2016 Saneringsprogram. 25 woningen N345	13.320	820	12.500
Uitvoering door realisatie 30-km zone (reconstructie van de Rijksstraatweg in Voorst) in 2019.			2019
8723013 2017 Addendum duurzaamheid (eenm zaken)	70.050	-	70.050
Het budget wordt gebruikt voor een pilot met een waterstofinstallatie voor de opwek van energie en het duurzamer maken van onze gemeentelijke gebouwen.			2019
8723014 2018 Subs geluidsanering prj 2018.020.00	25.500	-	25.500
In 2018 is subsidie verleend voor geluidsanering bij 44 woningen. De uitvoering is gepland in 2019 en 2020.			2019
8723015 2018 Subs geluidsanering prj 2018.021.00	39.150	1.500	37.650
In 2018 is subsidie verleend voor geluidsanering bij 75 woningen. De uitvoering is gepland in 2019 en 2020.			2019
8723016 2018 Subs geluidsanering prj 2018.022.00	26.550	-	26.550
In 2018 is subsidie verleend voor geluidsanering bij 45 woningen. De uitvoering is gepland in 2019 en 2020.			2019

Programma 3 Bedrijvig Voorst

Kostenplaats en Omschrijving	Begroot saldo	Werkelijk saldo	Saldo en planning
8310002 Masterplan Glastuinbouwgebied Withagen	14.906	12.500	2.406
De werkzaamheden zijn uitgevoerd. De subsidieafrekening met Provincie Gelderland vindt medio 2019 plaats.			2019
8310003 2015 Breedband buitengebied Voorst	114.596	-	114.596

Kostenplaats en Omschrijving	Begroot saldo	Werkelijk saldo	Saldo en planning
In 2019 start de uitvoering en Glasvezel Buitenaf heeft in studie om de kernen ook aan te sluiten op glasvezel.			2019
8560009 2017 Motie toerisme is een speerpunt	11.468	9.361	2.108
Vacature is ingevuld en toeristische visie is afgerond.			Afgesloten

Programma 4 Gezond Voorst

Kostenplaats en Omschrijving	Begroot saldo	Werkelijk saldo	Saldo en planning
7421009 2016 De Kopermolen Klarenbeek	-	71.334	-71.334
Krediet is in 2016 (per abuis) afgesloten met een positief resultaat van € 74.269.			Afgesloten
7423016 2014 Brede school Twello	-	8.679	-8.679
Overschrijding betreft een nota in 2018 over 2017, terwijl het krediet al eind 2017 afgesloten was.			Afgesloten
7433008 2017 OHP D de Brouwer, therapielokaal	716.993	487.192	229.801
Therapielokaal is gerealiseerd.			Afgesloten
7443001 2014 OHP Veluws college nieuwbouw	43.199	1.574	41.624
Eindafrekening vindt plaats in 2019.			2019
7530015 2015 Onderh gem gebouwen en installaties	279.489	226.310	53.179
Renovatie kleedkamers Jachtlust en beglazing zwembad De Schaeck nog in uitvoering.			2019
7530017 2016 Onderh gem gebouwen en installaties	331.212	38.915	292.298
Planning 2019 o.a. schilderwerk Zuiderlaan, werkzaamheden gymzaal Teuge en upgrade zwembad De Schaeck.			2019
7530020 2017 Onderh gem gebouwen en installaties	306.958	198.269	108.689
Loop door in 2019 voor vervanging verlichting Jachtlust.			2019
7530021 2017 Groot onderhoud sportcomplexen	36.243	36.143	100
Onderhoudswerkzaamheden zijn uitgevoerd.			Afgesloten
7530022 2018 Onderhoud gemeentelijke gebouwen	1.005.843	843.699	162.144
Verduurzaming zwembad De Schaeck en vervolg verlichting Jachtlustcomplex staan gepland.			2019
7530023 2018 Groot onderhoud sportcomplexen	71.968	32.892	39.076
Onderhoudswerkzaamheden lopen door in 2019 en worden in de loop van het jaar afgerond.			2019
7530024 2019 Onderhoud gemeentelijke gebouwen	-	39.457	-39.457
Dit betreft het krediet van 2019, waarvoor inmiddels budget beschikbaar is gesteld.			2019
7540007 2016 Onderhoud kunstwerken	3.156	74	3.081
Krediet kan worden afgesloten. In programmabegroting is onder cultuurbeleid (6540001) structureel geld (€ 5000) opgenomen.			Afgesloten

Programma 5 Sociaal Voorst

Kostenplaats en Omschrijving	Begroot saldo	Werkelijk saldo	Saldo en planning
7621002 2016 Huisvesting statushouders	351.645	252.527	99.118
Loopt door in 2019, nog niet afgerond			2019
8610001 Plan v aanpak uitvoering preventie	285.000	247.450	37.550
Het project Voorst onder de Loep is vastgesteld en de acties zijn in uitvoering.			2019

Programma 7 Dienstverlenend Voorst

Kostenplaats en Omschrijving	Begroot saldo	Werkelijk saldo	Saldo en planning
8002001 Nationaal uitvoeringsprogramma	36.027	5.000	31.027
Het bouwen Generieke Digitale Infrastructuur en de vervolgfase van het zaakstelsel staan nog op de planning.			2019
8140001 2017 Uitkoopregeling woning hoogspanning	9.250	507.367	-498.117
Eerste woning is aangekocht. Regeling loopt nog aantal jaren door. De kosten zijn gedekt door een specifieke uitkering van het Rijk.			2019
8160003 2017 Onderzk niet gesprongen explosieven	390.300	394.114	-3.814
Investering is overschreden door betwiste nota meerwerk. In 2019 is hierover overeenstemming bereikt.			Afgesloten

Programma Algemene dekkingsmiddelen en financiering

Kostenplaats en Omschrijving	Begroot saldo	Werkelijk saldo	Saldo en planning
8922002 2017 Sloop school Oase en Kruiemelkring	116.115	114.285	1.831
De gebouwen zijn gesloopt.			Afgesloten
8922003 2017 Duurzaam Revitaliseren gemeentehuis	80.500	76.715	3.785
Vorbereiding is afgerond; krediet wordt in 2019 afgesloten.			2019
8939001 2017 Compensatie doorber. precariobel.	732.500	732.500	-
De compensatie doorberekende precariobelasting is uitgevoerd.			Afgesloten
9003019 2016 Verduurzamen, revatilisieren gemhuis	13.455	4.911	8.545
Vorbereiding is afgerond; krediet wordt in 2019 afgesloten.			2019
9003021 2017 Investeringsoverzicht ICT	30.440	30.263	177
Het restant van de planning 2017 is uitgevoerd.			Afgesloten
9003022 2017 Geluidsinst. raadszaal en kantine	-	29.011	-29.011
Op verzoek van de raad is de geluidsinstallatie aangepast.			Afgesloten
9003024 2018 Investeringsoverzicht ICT	300.000	333.608	-33.608
Investering is uitgevoerd maar overschreden. Overschrijding is op krediet 2019 in mindering gebracht.			Afgesloten
9003025 2018 Verduurzamen-revitaliseren gemhuis	450.000	24.809	425.191
Krediet is bestemd voor doorontwikkeling van schetsontwerp via voorlopig ontwerp naar definitief ontwerp.			2019
9011011 2017 Renault Zoë elektrisch 2 stuks	43.569	43.768	-199
Dienstvoertuigen zijn aangeschaft.			Afgesloten
9011012 2018 Bedr.auto 2Renault Masters- 1Trafic	136.450	144.340	-7.890
Dienstvoertuigen zijn aangeschaft. Overschrijding is gevolg van niet geraamde BPM.			Afgesloten
9011013 2018 Maai- en laadcombinatie Panda 1806	40.290	39.666	624
Maai- laadcombinatie is aangeschaft.			Afgesloten
9011014 2018 Trimble R10 + T10 en toebehoren	23.576	23.576	-
Landmeetkundig materieel is aangeschaft.			Afgesloten
9012002 2016 Herinrichtingsplan Kulturhus	83.740	-	83.740
Het definitieve plan is nog niet uitgevoerd.			2019